# višnja
# višnja S
*electronic*

BAGAT

## UPUTA
## ZA UPOTREBU I ODRŽAVANJE

# BAGAT

VAŠ ŠIVAĆI STROJ NAJBOLJE MOŽETE UPOZNATI
NA BAGAT TEČAJEVIMA KROJENJA, ŠIVANJA I VEZENJA

ВАШУ ШИВАЋУ МАШИНУ НАЈБОЉЕ МОЖЕТЕ УПОЗНАТИ
НА БАГАТ-КУРСЕВИМА КРОЈЕЊА, ШИВАЊА И ВЕЗЕЊА

VAŠ ŠIVALNI STROJ NAJBOLJŠE BOSTE SPOZNALI
NA BAGAT-TEČAJEVIMA ZA KROJENJE, ŠIVANJE IN VEZENJE

ВАШАТА МАШИНА ЗА ШИЕЊЕ НАЈДОБРО МОЖЕТЕ ДА ЈА ЗАПОЗНАЕТЕ
НА БАГАТ-КУРСЕВИТЕ ЗА КРОЕЊЕ, ШИЕЊЕ И ВЕЗЕЊЕ

UPUTA
ZA UPOTREBU
I ODRŽAVANJE

УПУТСТВО
ЗА УПОТРЕБУ
И ОДРЖАВАЊЕ

NAVODILO
ZA UPORABO
IN VZDRŽEVANJE

УПАТСТВО
ЗА УПОТРЕБА
И ОДРЖУВАЊЕ

# ČESTITAMO!

Shvatili ste da je šivaći stroj potreba i pomoć u svakom domaćinstvu. Kupili ste ga i dobro uložili svoj novac. Ta će vam se investicija višestruko isplatiti.
Izradom samo dvadesetak odjevnih predmta, šivaći stroj sam sebe otplaćuje, a otvara i mogućnost dodatne zarade.
Ženi pruža i priliku da iskaže mogućnosti svog vlastitog stvaranja šivanjem nove odjeće, te popravljanjem stare. Ako dječju odjeću, potrganu na laktovima i koljenima prekrijete ukrasnim zakrpama živih boja, ona će djelovati vrlo dekorativno i moderno. Vjerojatno ste na sve to mislili, kada ste se odlučili da nam ukažete povjerenje. Vi vjerujete u svoje ruke!

**Vi vjerujete u Bagat**
**— Bagat vjeruje u vas!**

BAGAT vodi računa o tome da je vaše vrijeme dragocjeno. On zna da je rad utrošen na izradu nekog odjevnog predmeta vrlo skup. S toga će vam pomoći da na jednom od nekoliko stotina tečajeva krojenja, šivanja i ve-

# ЧЕСТИТАМО!

**Схватили сте да је шиваћа машина потреба и помоћ у сваком домаћинству. Купили сте је и добро уложили свој новац. Та ће вам се инвестиција вишеструко исплатити.**
Израдом само двадесетак одевних предмета шиваћа машина сама себе отплаћује, а отвара и могућност додатне зараде. Жени пружа и прилику да покаже своју стваралачку вештину шивањем нове одеће те поправљањем старе. Ако дечју одећу, потрганy на лактовима и коленима прекријете украсним закрпама живих боја, она ће деловати врло декоративно и модерно. Вероватно сте на све то мислили, када сте се одлучили да нам укажете поверење. Ви верујете у своје руке!

**Ви верујете у Багат**
**— Багат верује у вас!**

БАГАТ води рачуна о томе да је ваше време драгоцено. Он зна да је рад утрошен на израду неког одевног предмета врло скуп. Стога ће вам помоћи да на једном од неколико стотина течајева кројења, ши-

# ČESTITAMO!

Ugotovili ste da je šivalni stroj potreba in pomoč v vsakem gospodinjstvu, ga kupili in tako dobro vložili svoj denar. Ta investicija se vam bo večkratno obrestovala.
Šivalni stroj je plačan že, če sašijete nanj le dvajset oblačil, a daje tudi možnost dodatnega zaslužka. Ženi se tako da tudi možnost da se pokaže u vlastitem kreiranju in šivanju nove obleke in tudi tako v prepravitvi stare.
Če otroška oblačila, potrgana na komolcih in kolenih prekrijete z zaplatami živih barv, bodo postala zelo dekorativna in pestra. Verjetno pa ste na vse to že mislili, ko ste se odločili, da nam boste zaupali. Vi verujete v svoje roke.

**Vi ste zaupali Bagatu**
**— Bagat zaupa vam!**

BAGAT ve, da je vaš čas dragocen in ker vemo, da je pri šivanju najdragocenejše vloženo delo, vam bomo pomagali na enem od par sto tečajev krojenja, šivanja in vezenja širom po Jugo-

# ЧЕСТИТАМЕ!

Свативте дека машината за шиење е потреба и помок' во секое домак'инство. Го купивте и добро ги вложивте своите пари. Таа инвестиција повек екратно ке ви се исплати.
Со изработка на само двасетина одевни предмети, машината за шиење самата себе се отплатува, а отвара и можност за додатна заработувачка. На жената и дава можност и прилика да ги искаже можностите на своето сопствено творештво со шиење на нова облека, и со поправање на старата. Ако детската облека, искината на лактовите и колениците ја покриете со украсни закрпи со живи боии, таа к е делува многу декоративно и модерно. Веројатно сте мислеле на сето тоа, кога сте се одлучиле да ни ја укажете својата доверба. Вие им верувате на своите раце!

**Вие верувате во Багат**
**— Багат ви верува вам!**

Багат води сметка за тоа дека работата вложена во изработка на нској одевен предмет е

zenja, širom Jugoslavije usavršite svoje znanje i umijeće — ono što je nekada pripadalo profesionalnim krojačicama.
Šivati ćete sa zadovoljstvom dječje i ženske haljine i suknje, muške hlače, košulje, pidžame, spavaćice, bluze, komplete za plažu, haljinice i kecelje za djecu i niz drugih odjevnih predmeta.

Pustite mašti na volju, a ispred vas će se otvoriti polje neslućenih mogućnosti izražavanja na tkanini.
Tisuće kombinacija veza, koji je ponovno moderan, prenijet ćete na platno.
Posjetite BAGAT — prodavaonicu — centar našeg djelovanja na terenu. Uvijek vama stojimo na usluzi.
Tu se možete upisati na naš tečaj krojenja, šivanja i vezenja, a možete nabaviti sav pribor za krojenje (krojni arci, škare, krede, centimetri i td.). Šivanje i vezenje (sve vrste konaca) igle svih veličina i namjena, patent-zatvarače, pribadače, dugmad itd).
Uživajte u onome što ste svojim rukama sašili za sebe i svoju obitelj.
Naše zadovoljstvo biti će potpuno ako budete i vi zadovoljni.

вања и везења, широм Југославије, усавршите своје знање и умеће — оно што је некада припадало професионалним кројачицама.
Шиваћете са задовољством дечје и женске хаљине и сукње, мушке хлаче, кошуље, пиджаме, спавачице, блузе, комплете за плажу, хаљинице и кецеље за децу и низ других одевних предмета.

Пустите машти на вољу, а пред вама ће се отворити поље неслућених могућности изражавања на тканини.
Хиљаде комбинација веза, који је поново модеран, пренећете на платно.
Посетите БАГАТ — продавницу — центар нашег деловања на терену. Увек вам стојимо на услузи.
Ту се можете уписати на наш течај кројења, шивања и везења, а можете набавити сав прибор за кројење (кројни арци, мака̀зе, креде, сантиметре итд.), шивање и везење (све врсте конаца, игле сваке величине и намене, патент-затварače, игле за прибадање, дугмад итд.).
Уживајте у ономе што сте својим рукама сашили за себе и своју породицу.
Наше задовољство биће потпуно ако будете и ви задовољни.

slaviji izpopolniti vaše znanje — to kaj je nekdar pripadalo samo profesionalnim šveljam.
Z zadovoljstvo boste šivali obleke, otroške, ženske in moške hlače, srajce, pižame, spalne srajce, bluze, komplete za plažo, obleke in predpasnike za otroke in še cel kup stvari. Prepustite domišljiji in pred vami se bo odprlo celo polje neslutenih možnosti izražanja na tkanini.

Tisoč kombinacij veza, ki je spet postal moderen, boste lahko prenesli na platno.
Obiščite prodajalno BAGAT — center našega delovanja na terenu in vedno na uslugo!
Tu se lahko upišete v naš tečaj krojenja, šivanja in vezenja, a nabavite lahko tudi ves pribor za krojenje (krojne pole, škarje, krede, metre itd.), šivanje in vezenje (vse vrste prejice, šivanke vseh velikosti in vse namene, zadrge, sponke, gumbe, itd).
Uživajte v tistemu kaj ste svojimi rokami sašili za sebe in svojo družino.
Najbolj bomo zadovoljni, če boste zadovoljni tudi vi.

многу скапа. Поради тоа к'е ви помогне да на еден од неколкуте стотини курсеви за кроење, шиење и везење, широм Југославија го усовршите своето знаење и умеење — оно што некогаш им припагкало на професионалните шивачки.
Со задоволство к'е шиете детски и женски фустани и сукњи, мушки панталони, кошули, пиџами, спавак-ици, блузи, комплети за плажа, фустанчиња и престилки за деца и низ други одевни предмети.

Препуштете се на фантазијата, и пред вас к-е се отвори поле на неслутени можности на изразување врз тканината. Илјада комбинации на вез, кој е поново модерен, к'е ги пренесете на платно.
Посетете ја БАГАТ — продавницата — центар на нашето делување на теренот. Ви стоиме секогаш на услуга.
Тука можете да се запишете на нашиот курс за кроење, шиење и везење, а можете да го набавите и сиот прибор за кроење (кројни арци, ножици, креди, сантиметри и т. н.), шиење и везење (сите врсти на конци, игли од сите големини и намени, патент-затварачи, копчиња и т. н.).
Уживајте во она што со своите раце сте го сошиле за себе и за својата фамилија.
Нашето задоволство к'е биде потполно ако бидете и вие задоволни.

— Šivaći stroj u varijanti ELECTRONIC ima mogućnost regulacije brzine i snage šivanja elektroničkim putem.
Prednosti te regulacije su u sljedećem:

**— Elektroničkim putem se vrši automatska regulacija snage na igli što znači da se bilo koja debljina materijala do 7 mm može prošivati bod po bod bez pomaganja zamašnjakom.**

**Ukoliko se šije materijal različite debljine, kod prelaza sa tanjeg na deblji sloj snaga se ne mijenja, ostaje uvijek ona koja se namjesti pritiskom na papučicu (nožni regulator brzine), odnosno kod prelaza sa debljeg na tanji sloj ne dolazi do naglog povećanja snage a time i brzine šivanja.**

**Na ovaj način domaćica ima potpunu kontrolu nad brzinom šivanja, jer se stroj ne ubrzava niti usporava kod različite debljine ili vrste materijala.**

**Nova koncepcija nožnog regulatora osigurava da se može brzina šivanja mijenjati kontinuirano bez i najmanjih skokova.**

**Sve ove prednosti elektroničke regulacije brzine i snage moguće je koristiti jedino upotrebom stroja na električki pogon. Te prednosti nije moguće koristiti radom na nožni pogon pa stroj zbog toga nije ni predviđen za takav rad, te se ne može ni koristiti upotreba nožnog pogona.**

BAGAT

— Шивања машина у варијанти ЕЛЕЦТРОНИЦ има могућност регулације брзине и снаге шивања електроничким путем.
Предности те регулације су у следећем:

— Електроничким путем се врши аутоматска регулација снаге на игли што значи да се било која дебљина материјала до 7 мм може прошивати бод по бод без помагања замајцем.
Уколико се шије материјал различите дебљине, код прелаза са тањег на дебљи слој снага се не мења, остаје увек она која се намести притиском на папучицу (ножни регулатор брзине), односно код прелаза са дебљег на тањи слој не долази до наглог повећања снаге а тиме и брзине шивања.
На овај начин домаћица има потпуну контролу над брзином шивања, јер се машина не убрзава нити успорава код различите дебљине или врсте материјала.
— Нова концепција ножног регулатора осигурава да се може брзина шивања мењати континуирано без и најмањих скокова.
— Све ове предности електроничке регулације брзине и снаге могуће је да се користе једино употребом машине на електрички погон. Те предности не могу да се користе радом на ножни погон па машина због тога није ни предвиђена за такав рад, те се не може ни користити употреба ножног погона.

БАГАТ

— Hitrost in moč šivanja pri šivalnem stroju v izvedbi ELECTRONIC je mogoče elektronsko regulirati.
Prednosti navedene regulacije sestojijo v:

**— Elektronsko se vrši avtomatska regulacija moči na igli, kar pomeni, da je brez pomoči vztrajnika možno šivati vbod za vbodom pri kateri koli debelini materiala do 7 mm.**

**V kolikor šivamo material različne debeline se pri prehodu s tanjšega na debelejši sloj moč ne spremeni, ostane vedno enaka, kot je naravnana s pritiskom na pedal (nožni regulator hitrosti), odnosno pri prehodu z debelejšega sloja na tanjši, ne pride do naglega porasta moči in s tem hitrosti šivanja. Na ta način ima gospodinja popolno kontrolo nad hitrostjo šivanja, ker stroj ne pospešuje in ne upočasnjuje pri različnih debelinah ali vrstah materiala.**

**— Nova koncepcija nožnega regulatorja omogoča kontinuirano menjavo hitrosti šivanja brez najmanjših skokov.**

**— Vse te prednosti elektronske regulacije hitrosti in moči je možno izkoristit samo pri uporabi stroja z električnim pogonom. Teh prednosti ni možno izkoristiti pri delu na nožni pogon in stroj torej ni predviden za takšno delo ter ga ni mogoče uporabiti za delo na nožni pogon.**

BAGAT

— Машината за шиење во варијантата ЕЛЕЦТРОНИЦ има можност на регулација на брзината и силата на шиењето со електронски начин.
Предностите на таа регулација се следниве:

**— Со електроничен начин се врши автоматска регулација на иглата што значи дека која и да било дебелина на материјалот до 7 мм може да се прошие бод по бод без помош на замаецот.**

**Доколку се шие материјал со различна дебелина, преминување од потенкиот на подебелиот слог снагата не се менува, таа останува секогаш толкава колку е наместено со притисокот на педалот (ножниот регулатор на брзина), односно при преминувањето од подебелиот на потенкиот слој не доага до нагло зголемување на снагата, а со тоа и на брзината на шиењето. На овој начин домакинката има потполна контрола на брзината на шиењето, зашто машината не забрзува нити забрзува при различни дебелини или видови на материјали.**

— Новата концепција на ножниот регулатор осигурува континуирана промена на брзината на шиењето без најмали скокови.
— Сите овие предности на електронската регулација на брзината и снагата можат да се користат само при употребата на машината на електричен погон. Тие предности не можат да се користат при работа на ножен погон, па машината затоа не е предвидена за таква работа, и не може нити да се користи употребата на ножен погон.

БАГАТ

**OPIS STROJA BAGAT (Sl. 1)**

A — **Poluga položaja igle**
B — **Regulator širine cik-cak**
C — **Regulator dužine boda**
Z — **Dugme zateznika konca**
G — **Dugmad za fiksiranje poluge »B«**

**ОПИС МАШИНЕ БАГАТ**

А — Полуга положаја игле
В — Регулатор ширине цик-цак
С — Регулатор дужине ободa
Z — Дугме затезача конца
G — Дугмад за фиксирање полуге »В«

**OPIS STROJA BAGAT (Sl. 1)**

A — Ročica za reguliranje položaja igle
B — Regulator širine cik-caka
C — Regulator dolžine šiva
Z — Gumb za zategovanje sukanca
G — Gumb za fiksiranje ročice B

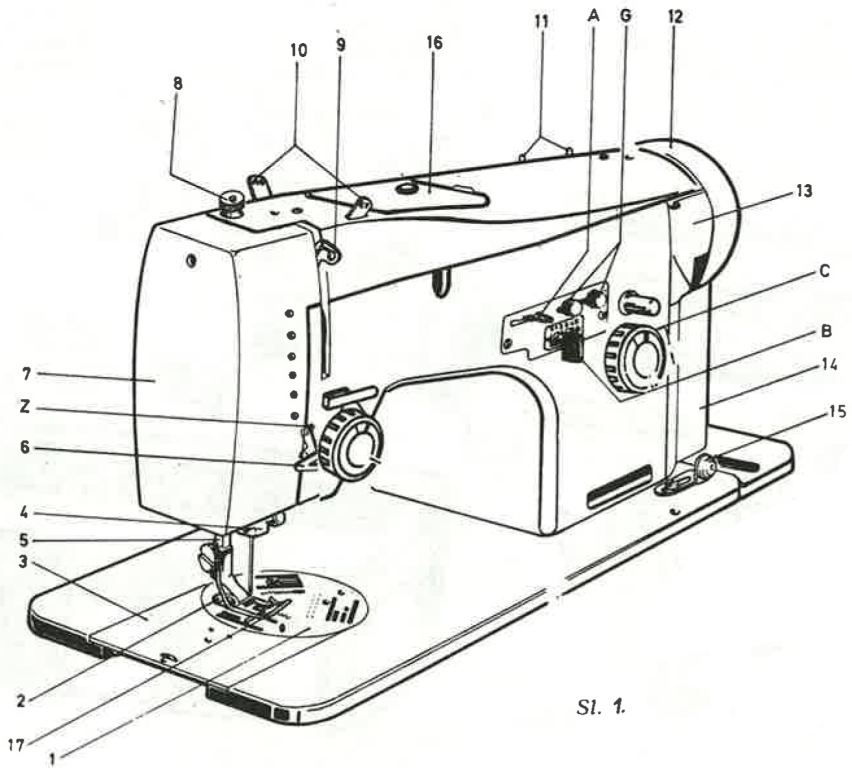


*Sl. 1.*

Ке биде корисно да добро ги прегледате упатствата, што к'е ви помогне да машината од првиот ден ја користите со сите нејзини можности.

**ОПИС НА МАШИНАТА БАГАТ (Сл. 1)**

А — Полуга за положајот на иглата
В — **Регулатор на широчината** цик-цак
С — **Регулатор на должината** на бодот
Z — **Копче на затегнувачот на** конецот
G — **Копчиња за фиксирање** на полугата »В«

1 — Ubodna pločica
2 — Stopica
3 — Pomična pločica
4 — Iglenjača
5 — Osovina pritiskivača platna
6 — Vodilica konca
7 — Čeoni poklopac
8 — Regulator pritiskivača platna
9 — Trzavac
10 — Gornje vodilice konca
11 — Nosači kalema
12 — Zamašnjak

1 — Убодна плочица
2 — Шивача пожица
3 — Помична плочица
4 — Носач игле
5 — Осовина притискивача платна
6 — Водилица конца
7 — Чеони поклопац
8 — Регулатор притискивача платна
9 — Трзавац
10 — Горње водилице конца
11 — Носачи калема
12 — Замашњак

1 — Vbodna ploščica
2 — Šapica
3 — Pomična ploščica
4 — Iglenjača
5 — Os pritiskivača platna
6 — Vodilo sukanca
7 — Čelni pokrov
8 — Regulator pritiskača platna
9 — Trzavc
10 — Zgornje vodilo sukanca
11 - Nosilci tuljave
12 — Zamašnjak
13 — Navijalec sukanca

1 — Убодна плочка
2 — Стопица
3 — Подвижна плочка
4 — Иглењача
5 — Осовина на притискач на платното
6 — Водилица на конецот
7 — Чеден капак
8 — Регулатор на притискачот на платното
9 — Трзавец
10 — Горна водилица на коне-
11 — Носачи на калемот

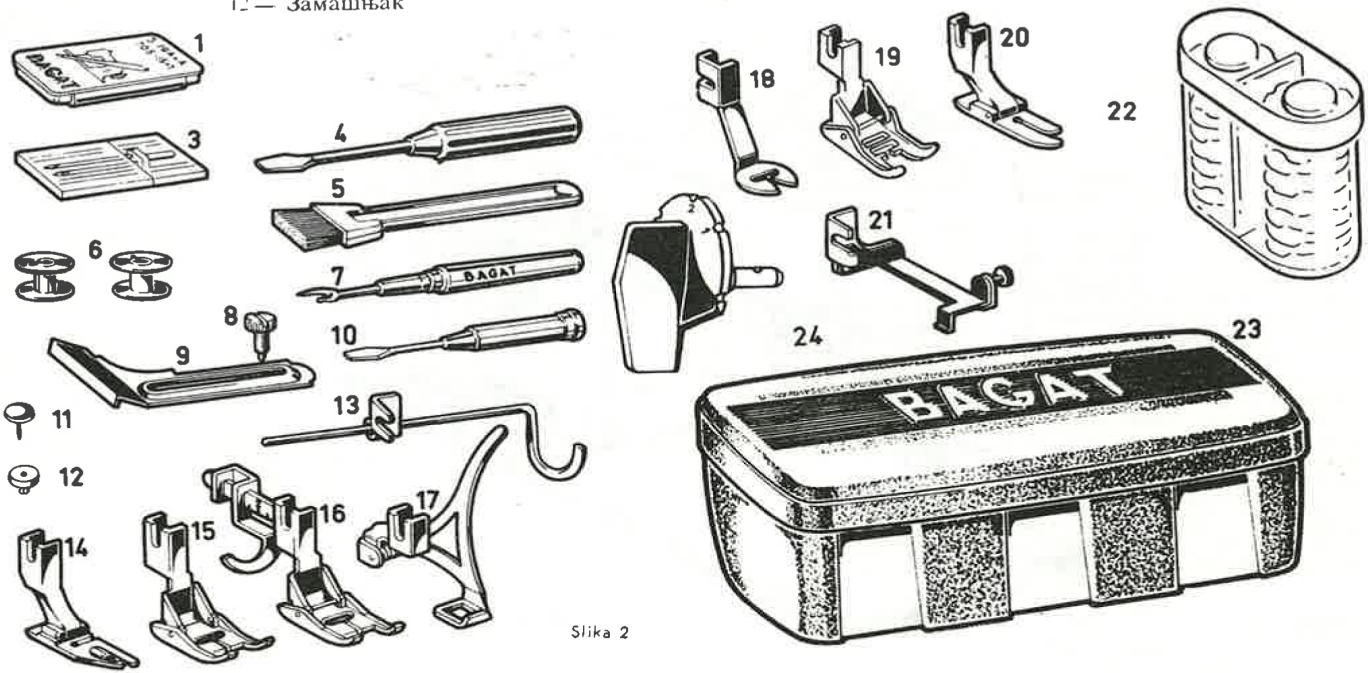


Slika 2

13 — Nosač namotača konca
14 — Stražnji poklopac
15 — Mali zateznik konca
16 — Vratašca
17 — Štitnik prsta

13 — Намотач конца
14 — Стражњи поклопац
15 — Мали затезач конца
16 — Враташца
17 — Штитник прста

14 — Zadnji pokrov
15 — Mali zateznik sukanca
16 — Vratca
17 — Zaščitnik prsta

12 — Замаец
13 — Намотувач на конецот
14 — Заден капак
15 — Мал затегнувач на конецот
16 — Вратички
17 — Заштитувач на прстот

**UZ SVAKI ŠIVAĆI STROJ BAGAT ISPORUČUJE SE SLIJEDEĆI PRIBOR (Sl. 2):**

1. Kutija sa pet igala
3. Kutija s dvoiglovkom
4. Izvijač srednji
5. Četka
6. Kalem (2 kom.)
7. Nožić sa futrolom
8. Fiksirni vijak
9. Ravna vodilica
10. Izvijač mali
11. Čavlić za kružno šivanje
12. Dugme za kružno šivanje
13. Papučica za šivanje jorgana
14. Stopica za porubljivanje
15. Stopica za cik-cak vezenje
16. Stopica za šiv. rupice
17. Stopica za štopanje
18. Stopica za prišiv. dugmadi
19. Stopica za duplu iglu
20. Stopica za ravno šivanje
21. Graničnik
22. Kutija s krivuljama
23. Kutija za pribor
24. Dugme za izradu rupica

**УЗ СВАКУ ШИВАЋУ МАШИНУ БАГАТ ИСПОРУЧУЈЕ СЕ СЛЕДЕЋИ ПРИБОР (Сл. 2):**

1. Кутија са пет игала
3. Кутија са двоструком иглом
4. Извијач средњи
5. Четка
6. Калем (2 ком)
7. Ножић са футролом
8. Фиксирни вијак
9. Равна водилица
10. Извијач мали
11. Чавлић за кружно шивање
12. Дугме за кружно шивање
13. Папучица за шивање јоргана
14. Шивача ножица за порубљивање
15. Шивача ножица за цик-цак везење
16. Шивача ножица за шивање рупица
17. Шивача ножица за штопање
18. Шивача ножица за пришивање дугмади
19. Шивача ножица за двоструку иглу
20. Шивача ножица за равно шивање
21. Граничник
22. Кутија са кривуљама
23. Кутија за прибор
24. Дугме за израду рупица

**Z VSAKIM ŠIVALNIM STROJEM BAGAT DOSTAVLJEN JE NASLEDNI PRIBOR (Sl. 2):**

1. Škatlja s petimi iglami
3. Škatlja z dvoiglovko
4. Srednji izvijač
5. Ščetka
6. Tuljava (2 kom.)
7. Nožek s futrolo
8. Fiksirni vijak
9. Ravno vodilo
10. Mali izvijač
11. Žebljiček za krožno šivanje
12. Gumb za krožno šivanje
13. Stopalce za šivanje prešitih odej
14. Šapica za zarobljanje
15. Šapica za cik-cak vezenje
16. Šapica za šivanje luknjic
17. Šapica za krpanje
18. Šapica za šivanje gumbov
19. Šapica za dvoiglovko
20. Šapica za ravno šivanje
21. Mejnik
22. Škatlja z krivuljami
23. Škatlja za pribor
24. Gumb za izdelovanje luknjic

**СО СЕКОЈА МАШИНА ЗА ШИЕЊЕ БАГАТ СЕ ИСПОРАЧУВА СЛЕДИНОТ ПРИБОР (Сл. 2):**

1. Кутија со пет игли
3. Кутија со двоигловка
4. Извивувач (шрафцигер)
5. Четка
6. Калем (2)
7. Ножче со футрола
8. Шраф за фиксирање
9. Равна водилица
10. Извивувач (шрафцигер) мал
11. Шајче за кружно шиење
12. Копче за кружно шиење
13. Педала за шиење на јоргани
14. Стопица за порубување
15. Стопица за цик-цак везење
16. Стопица за шиење на дуп-
17. Стопица за штопање
18. Стопица за ушивување на
19. Стопица за двоигловка
20. Стопица за равно шиење
21. Граничник
22. Кутија со кривуља
23. Кутија за прибор
24. Копче за изработка на дупчиња

# POGLAVLJE I

OPĆE UPUTE

**— Pri radu šivaćeg stroja na električni pogon, zamašnjak se mora okretati prema osobi koja šije.**

To se postiže na taj način da se zamasnjak na početku rada ru - kom pokrene prema sebi.

— Tkaninu ne treba povlačiti radi ubrzanog prolaza ispod stopice jer to stroj radi sam automatski. U protivnom postupku igla bi se mogla slomiti.

— Ne stavljajte u pogon stroj sa spuštenom - stopicom ako pod njom nije umetnuta tkanina.

— Kad se strojem ne radi, uvijek stavite pod stopicu komadić tkanine.

— Prije negoli počnete šivati ne zaboravite spustiti stopicu.

— Šivaći stroj s osvjetljenjem i elektro-motorom predviđen je za priključak na električnu mrežu preko utičnice.

**Upozorenje**

Kad prestanete raditi šivaćim strojem, kad ga čistite i redite, kad zamjenjujete strojne dijelove ili pribor, šivaći se stroj mora isključiti od strujnog napajanja vađenjem utikača iz utičnice. Nazivna snaga žarulje je 15 W i ne smije se upotrebljavati žarulja veće snage.

1. PRIPREMA ŠIVAĆEG STROJA ZA RAD

**Priključak stroja na električnu mrežu**

Šivaći stroj se priključuje na električnu mrežu preko priključ-

# ПОГЛАВЈЕ I

ОПШТА УПУТСТВА

При раду шиваће машине на електрички погон, замајац се мора окретати према лицу које шије.

То се постиже на тај начин, да се замашњак на почетку рада руком покрене према себи.

— Тканину не треба повлачити ради убрзаног пролаза испод шиваће ножице, јер то машина ради сама, аутоматски. У противном поступку може доћи до лома игле.

— Не стављати у погон машину са спуштеном шиваћом ножицом, ако под њу није уметнута тканина.

— Кад се машина не користи, ставити под шиваћу ножицу увек комадић тканине.

— Пре почетка шивања не заборавите спустити шиваћу ножицу.

— Шиваћа машина са осветлењем и електромотором је предвиђена за прикључак на електричну мрежу преко утикачке кутије.

**Упозорење**

Кад престанете радити шиваћом машином, при чишћењу, замени машинских делова или прибора, мора се шиваћа машина искључити из струјног напајања вађењем утикача из утикачке кутије. Номинална јачина сијалице је 15 W и не сме се употребљавати јача сијалица.

# I POGLAVJE

SPLOŠNA NAVODILA

**— Pri delu šivalnega stroja z električnim pogonom se mora vztrajnik vrteti proti osebi, ki šiva.**

To dosežemo na ta način, da zamašnjak obrnemo z roko proti sebi ko začnemo šivati

— tkanino ni potrebno vleči izpod tesnila zaradi hitrejšega pomikanja, ker to stroj dela avtomatsko. V nasprotnem primeru lahko pride do zloma igle

— ni priporočljivo dati stroj v pogon če je šapica spuščena in pod njo ni podstavljena tkanina

— kadar stroj ne obratuje, podstavite pod šapico kos tkanine

— ne pozabite spustiti šapico preden začnete šivati

— predvideno je da šivalni stroj, ki ima osvetlitev in elektro motor, priključite na električno mrežo preko vtičnice.

**Opozorilo:**

Kadar prestanete delat na šivalnem stroju, kadar ga vzdržavate, kadar zamenjujete strojne dele ali pribor, šivalni stroj izključite s tem da vzamete vtikač iz vtičnice. Moč žarnice je 15 W kar pomeni da se ne smeju uporabljati močnejše žarnice.

1. PRIPRAVA ŠIVALNEGA STROJA ZA UPORABO

**Priključeg stroja na električno mrežo**

Šivalni stroj se priključi na električno mrežo s pomočjo priključnjega kabla. Na kablu se nahaja: natikač (H), vtikač (S), in

# ГЛАВА I

ОПШТИ УПАТСТВА

**При работата на шијачката машина на електричен погон, замајцот мора да се врти кон лицето кое шие.**

Тоа се постигува на тој начин што замајцот на почеток на работата со рака се покрене кон себе.

— Ткаенината не треба да се повлекува поради убрзаниот пролаз под стопицата бидејќи машината тоа го прави сама аутоматски. Во противно може да дојде до кршења на иглата.

— Не смее да се става машината во погон со спуштена стопица ако под неа не е вметата ткаенината.

— Кога со машината не се работи треба под стопицата секогаш да се стави парче ткаенина.

— Пред почеток на шиењето не заборавајте да ја спуштите стопицата.

— Машината за шиење со осветлувањето и електро моторот е предвидена за приклучок во електричната мрежа преку утикачот.

**Предупредување**

При напуштање на машината за шиење кога ја чистите и редите, при замена на машинските делови или приборот, машината за шиење мора да се исклучи од струјното напојување со вадење на утикачот од утичницата (штекерот). Називна снага на сијалицата е 15 W и не смее да се употребува сијалица од поголема снага.

nog kabela. Na kabelu se nalazi: natikač (H), utikač (S) i papučica (K) (nožni regulator brzine). Natikač (H) utisne se u utikač (J) na šivaćem stroju, a utikač (S) u zidnu utičnicu (P), time je stroj uključen i spreman za rad (slika 3).

**Pokretanje stroja i reguliranje brzine šivanja**

Sigurno rukovanje strojem osigurano je pregibnim prekidaćem s oznakama M i O. Kad je prekidač u položaju O stroj ne može raditi. Tek pritiskom prekidača u položaj s oznakom M stavljamo stroj u pogon.

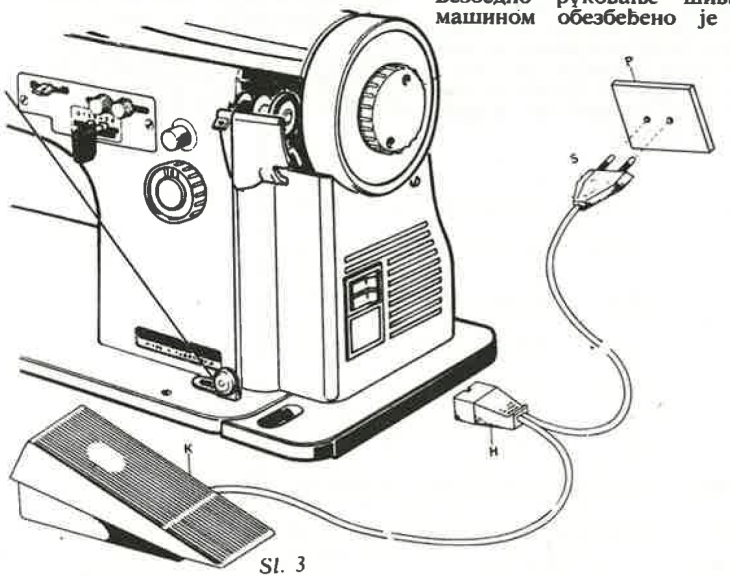


*Sl. 3*

1. ПРИПРЕМА ШИВАЋЕ МАШИНЕ ЗА РАД

**Прикључак машине на електричну мрежу**

Шиваћа машина се прикључује на електричну мрежу прикључним каблом. На каблу се налази натикач (H), утикач (S) и папучица (K) (ножни регулатор брзине). Натикач (H) се утисне у утикач (J) на шиваћој машини, а утикач (S) у зидну утикачку кутију (P); тиме је машина укључена и спремна за рад (слика 3).

**Покретање машине и регулисање брзине шивања**

Безбедно руковање шиваћом машином обезбеђено је пре-

1. PRIPRAVA ŠIVALNEGA STROJA ZA DELO

**Priključek stroja na električno omrežje**

Šivalni stroj priključimo na električno omrežje s priključnim kablom. Na kablu je natikač (H), vtikač (S) in papučica (K) (nožni regulator hitrosti). Natikač (H) vtisnemo v vtikač (J) na šivalnem stroju, vtikač (S) pa v stensko vtičnico (P). Tako je stroj priključen in pripravljen za delo (glej sliko 3).

**Obratovanje stroja in regulacijo hitrosti šivanja**

Varna uporaba stroja je zagotovljena s pregibnim stikalom z oznako M in O. Kadar je stikalo v položaju O stroj ne more delati. Šele s pritiskom stikala v položaj z oznako M spravimo stroj v pogon.

nožica (K) (nožni regulator brzine). Natikač (H) vtisne se vtikač (J) na šivalnem stroju, a vtikač (S) v zidno vtičnico (P), in stroj je priključen in spreman za delo. (glej sliko 3).

**Obratovanje stroja in regulacijo brzine šivanja**

Sigurna uporaba stroja je zagotovljena s pregibno sklopko z oznako M in O. Kadar je sklopka v položaju O stroj ne more delat. Šele s pritiskom sklopke v položaj z oznako M denemo stroj v pogon.

Izvedba ELECTRONIC ima tudi pregibno stikalo z oznakama MAX

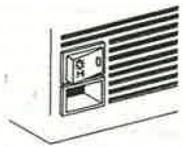

*Sl. 4 a*

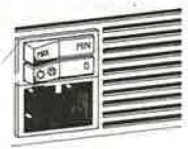

*Sl. 4 b*

сијалицата е 15 W и не смее да се употребува сијалица од поголема снага.

1. ПРИПРЕМА НА МАШИНАТА ЗА ШИЕЊЕ ЗА РАБОТА

**Приклучок на машината на електричната мрежа**

Машината за шиење се приклучува на електричната мрежа со приклучен кабел. На кабелот се наоѓа: натикачот (H), утикачот (S) и папучицата (K) (ножниот регулатор на брзината). Натикачот »H« се втиснува во утикачот »J« на машината за шиење, а утикачот »S« во зидната утичница »P« со тоа машината е вклучена и подготвена за работа (види слика 3).

**Покренување на машината и регулирањето на брзините на шиење**

Сигурното ракување со машината е осигурано со прегибниот прекидувач со ознака M и O. Кога е прекидачот во положба O машината не може да работи. Дури со притиснување на прекидачот во положаја со ознака M ја ставаме машината во погон.

Кај варијантата ЕЛЕЦТРОНИЦ постои уште и преклопен прекинувач со ознаките MAX и МИН којшто служи за избирање на брзината на шиењето. Покренување на машината и регулирањето се врши со притисок на

Kod varijante ELECTRONIC imamo još i pregibni prekidač sa oznakom MAX i MIN koji nam služi za odabiranje brzine šivanja. Pokretanje stroja i regulacija brzine šivanja vrši se pritiskom noge na papučicu. Položaj prekidača MAX omogućuje nam rad većom brzinom a položaj MIN manjom brzinom šivanja (vidi sliku 3 i 4a, 4b).

**Rasvjeta**

Postavimo li prekidač u položaj s oznakama (M) osim što stavljamo stroj u pogon, palimo i žaruljicu rasvjete. Čak i pri danjem svjetlu tek s upaljenom žaruljicom imamo dobru rasvjetu radne plohe, što je važan preduvjet za dobro šivanje. Upaljena žaruljica znak je da je stroj spreman za rad a kad se ugasi rasvjeta više ni pritiskom na papučicu ne možemo staviti stroj u pogon.

гибним прекидачем са ознакама М и О. Кад је прекидач у положају О машина не може да ради. Тек притиском прекидача у положај с ознаком М стављамо машину у погон.

Код варијанте ЕЛЕЦТРОНИЦ имамо још и прегибни прекидач са ознаком МАХ и МИН који нам служи за одабирање брзине шивања. Покретање шиваће машине и регулисање брзине шивања врши се притиском ноге на папучицу. Положај прекидача МАХ омогућује нам рад већом брзином шивања (види слику 3 и 4а, 4б).

**Расвета**

Поставимо ли прекидач у положај обележен са (М) поред тога што стављамо машину у погон, палимо и сијалицу расвете. Чак и при дневном светлу тек са упаљеном сијалицом имамо добру расвету радне плохе што је важан предуслов за добро шивање. Упаљена сијалица је знак да је машина спремна за рад, а када се расвета угаси, тада ни притиском на папучицу не можемо ставити машину у погон.

in MIN, s katerim nastavljamo hitrost šivanja.
Delovanje stroja in regulacijo hitrosti uravnavamo s pritiskom noge na nožico. Položaj sklopke MAX nam omogoča delo z večjo hitrostjo, položaj MIN pa z manjšo hitrostjo šivanja (glej sliko 3 i 4a, 4b).

**Razsvetljava**

Ko postavimo sklopko v položaj z oznako (M), šivalni stroj je pripravljen za delo, prižgemo žarnico za razsvetlitev. Tudi pri dnevni svetlobi je osvetlitev delovne plošče popolna le vprimeru, da je žarnica prižgana, kar predstavlja predpogoj za dobro šivanje. Prižgana žarnica je znak da je stroj spravljen za delo a kadar se ugasne žarnica ne moremo stroj pognati niti s pritiskom na nožicu.

ногата на папучицата. Положбата на прекидувачот МАХ ни овозможува работа со поголема брзина, а положбата МИН со помала брзина (види слика 3 и 4а, 4б).

**Осветлување**

Го поставиме ли прекидувачот во положба со озиака М освен што ја ставаме машината во погон ја палиме и сијалицата за осветлување. Дури и при денско светло тек со запалена сијалица имаме добро осветление на работната површина, што е важен предуслов на удобно шиење. Запалената сијалица е знак дека машината е подготвена за работа, а кога се угаси, осветлението повек'е нити со притисокот на папучицата не можеме да ја ставиме машината во погон.

## TABELA IZBORA IGLE I KONCA

| VRSTA TKANINE | KONAC VRSTA I BROJ | IGLE | |
|---|---|---|---|
| | | 15 × 1 | 705 H |
| Posteljno platno — grubo | pamučni br. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Posteljno platno — fino, lako i flanel | pamučni br. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Damast | merceriziran br. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Mješavina pamuk-sintetika | merceriziran br. 60<br>ili pamuk-sintetika br. 80/2 | 10—12<br>10—12 | 70—80<br>70—80 |
| Popelin — za rublje | merceriziran br. 60—70 | 10—12 | 70—80 |
| Batist i razne mješavine pamuk-sintetika | pamuk-sintetika 80/2 | 10—12 | 70—80 |
| Tkanina za odijela i ogrtače | | | |
| Vunene teške tkanine | pamučni br. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Vunene lake tkanine | merceriziran br. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Mješvaina vune-sintetike — teške | pamuk-sintetika 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Mješavina vune-sintetike — lake | pamuk-sintetika br. 80/2 | 10—12 | 70—80 |
| Tkanine za zimske haljine — teške | merceriziran br. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Tkanine za ljetne haljine — lake | merceriziran br. 70 | 10—12 | 70—80 |
| Tkanine za radna odijela — deblje | pamučni br. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Tkanine za radna odijela — tanje | merceriziran br. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Tkanine za ogrtače pamuk-sitetika — deblje | merceriziran br. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Tkanine za ogrtače pamuk-sintetika — tanje | pamuk-sintetika br. 80/2 | 10—12 | 70—80 |

## TABELA IZBORA IGLE I KONCA

| VRSTA TKANINE | KONAC VRSTA I BROJ | IGLE | |
|---|---|---|---|
| | | 15 × 1 | 705 H |
| Jeans (teksas) tkanina — osnovni sav | pamučni br. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Jeans (teksas) tkanine — ukrasni šav | merceriziran br. 30 | 16—18 | 100—110 |
| Pamučni frotir — teški | pamučni br. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Pamučni frotir — laki | pamučni br. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Sintetične zavjese | merceriziran br. 60 | 10S—12S | 70S—80S |
| Sintetične zavjese | pamuk-sintetika br. 80/2 | 10S—12S | 70S—80S |
| Dekorativne tkanine — teške | pamučni konac br. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Dekorativne tkanine — lake | merceriziran br. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Jersey materijali | | | |
| Jersey vuneni | pamuk-sintetika br. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Jersey vuna-sintetika | pamuk-sintetika br. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Jersey sintetični — teški | pamuk-sintetika br. 80/3 | 10S—12S | 80S—90S |
| Jersey sintetični — laki | pamuk-sintetika br. 80/2 | 10S—12S | 70S—80S |
| Skaj laki | pamuk-sintetika br. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Vezenje na svim materijalima | merceriziran br. 70 | 10—12 | 70—80 |
| | — specijalni merceriziran br. 50 | 10 | 70 |
| | — ili umjetne svile za strojno vezenje | 10 | 70 |

»S« = specijalne igle za šivanje materijala iz beskonačnih niti sintetike.

## ТАБЕЛА ИЗБОРА ИГЛЕ И КОНЦА

| ВРСТА ТКАНИНЕ | КОНАЦ ВРСТА И БРОЈ | ИГЛЕ | |
|---|---|---|---|
| | | 15 × 1 | 705 H |
| Постељно платно — грубо | памучни бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Постељно платно — фино лако и фланел | памучни бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Дамаст | мерцеризирани бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Мешавина памук-синтетика | мерцеризирани бр. 60<br>или памук-син. бр. 80/2 | 10—12<br>10—12 | 70—80<br>70—80 |
| Попелин — за рубље | мерцеризирани бр. 60—70 | 10—12 | 70—80 |
| Батист и разне мешавине памук-синтетика | памук-синтетика 80/2 | 10—12 | 70—80 |
| Тканина за одела и огртаче | | | |
| Вунене тешке тканине | памучни бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Вунене лаке тканине | мерцеризирани бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Мешавина вуне-синтетике — тешке | памук-синтетика 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Мешавина вуне-синтетике — лаке | памук-синтетика бр. 80/2 | 10—12 | 70—80 |
| Тканине за зимске хаљине — тешке | мерцеризирани бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Тканине за летње хаљине — лаке | мерцеризирани бр. 75 | 10—12 | 70—80 |
| Тканине за радна одела — дебље | памучни бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Тканине за радна одела — тање | мерцеризирани бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Тканине за огртаче памук-синтетика — дебље | мерцеризирани бр. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Тканине за огртаче памук-синтетика — тање | памук-синтетика бр. 80/2 | 10—12 | 70—80 |

## ТАБЕЛА ИЗБОРА ИГЛЕ И КОНЦА

| ВРСТА ТКАНИНЕ | КОНАЦ ВРСТА И БРОЈ | ИГЛЕ | |
|---|---|---|---|
| | | 15 × 1 | 705 H |
| Бинс (Jeans) тексас тканине — — основни шав | памучни бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Бинс (Jeans) тексас тканине — — украсни шав | мерцеризирани бр. 30 | 16—18 | 100—100 |
| Памучни фротир — тешки | памучни бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Памучни фротир — лаки | памучни бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Синтетичне завесе | мерцеризирани бр. 60 | 10S—12S | 70S—80S |
| Синтетичне завесе | памук-синтет. бр. 80/2 | 10S—12S | 70S—80S |
| Декоративне тканине — тешке | памучни конац бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Декоративне тканине — лаке | мерцеризирани бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Џерзи (Jersey) материјали | | | |
| Џерзи (Jersey) вунени | памук-синтетика бр. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Џерзи (Jersey) вуна-синтетика | памук-синтетика бр. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Џерзи (Jersey) синтетични — тешки | памук-синтетика бр. 80/3 | 10S—12S | 80S—90S |
| Џерзи (Jersey) синтетични — лаки | памук-синтетика бр. 80/2 | 10S—12S | 70S—80S |
| Скај лаки | памук-синтетика бр. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Везење на свим материјалима | мерцеризирани бр. 70 | 10—12 | 10—80 |
| | — специјални мерцеризирани број 50 | 10 | 70 |
| | — или уметне свиле за машинско везење | 10 | 70 |

»S« = специјалне игле за шивање материјала из бесконачних нити синтетике.

## TABELA IZBIRE ŠIVANK IN SUKANCEV

| VRSTA TKANINE | SUKANEC VRSTA IN ŠTEVILKA | ŠIVANKE | |
|---|---|---|---|
| | | 15 × 1 | 705 H |
| Posteljno platno — grobo | bombažni št. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Posteljno platno — fino | bombažni št. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Damast | merceriziran št. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Mešanica bombaž-sintetika | merceriziran št. 60<br>ali bombaž-sintetika št. 80/2 | 10—12<br>10—12 | 70—80<br>70—80 |
| Popelin — za perilo | merceriziran br. 60—70 | 10—12 | 70—80 |
| Batist in razne mešanice bombaž-sintetika | bombaž-sintetika 80/2 | 10—12 | 70—80 |
| Tkanina za obleke in površnike | | | |
| Volnene težke tkanine | bombažni št. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Volnene lahke tkanine | merceriziran št. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Mešanica volna-sintetika — težke | bombaž-sintetika 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Mešanica volna-sintetika — lahke | bombaž-sintetika 80/2 | 10—12 | 70—80 |
| Tkanina za zimske obleke — težke | merceriziran št. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Tkanine za letne obleke — lahke | merceriziran št. 70 | 10—12 | 70—80 |
| Tkanine za delovne obleke — debelejše | bombažni št. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Tkanine za delovne obleke — tanjše | merceriziran št. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Tkanine za površnike bombaž-sint. — debelejše | merceniziran 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Tkanine za površnike bombaž-sint. — tanjše | bombaž-sintetika 80/2 | 10—12 | 70—80 |

## TABELA IZBIRE ŠIVANK IN SUKANCEV

| VRSTA TKANINE | SUKANEC VRSTA IN ŠTEVILKA | ŠIVANKE | |
|---|---|---|---|
| | | 15 × 1 | 705 H |
| Jeans — osnovni šiv | bombažni št. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Jeans — okrasni šiv | mercerizirani št. 30 | 16—18 | 100—110 |
| Bombažni frotir — težki | bombažni št. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Bombažni frotir — lahki | bombažni št. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Sintetične zavese | mercerizirani št. 60 | 10S—12S | 70S—80S |
| Sintetične zavese | bombaž-sintetika 80/2 | 10S—12S | 70S—80S |
| Dekorativne tkanine — težke | bombažni št. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Dekorativne tkanine — lahke | mercerizirani št. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Jersey materiali | | | |
| Jersey volnen | bombaž-sintetika 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Jersey volna-sintetika | bombaž-sintetika 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Jersey sintetika — težki | bombaž-sintetika 80/3 | 10S—12S | 80S—90S |
| Jersey sintetika — lahki | bombaž-sintetika 80/2 | 10S—12S | 70S—80S |
| Skaj — lahki | bombaž-sintetika 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Vezenje na vseh materialih | mercerizirani št. 70 | 10—12 | 70—80 |
| | — specijalni mercerizirani št. 50 | 10 | 70 |
| | — ali umetne svile za strojno vezenje | 10 | 70 |

»S« = specialne šivanke za šivanje materiala iz brezkončnih niti sintetike

## ТАБЕЛА НА ИЗБОР НА ИГЛА И КОНЕЦ

| ВРСТА НА ТКАНИНА | КОНЕЦ, ВРСТА И БРОЈ | ИГЛИ | |
|---|---|---|---|
| | | 15 × 1 | 70 H |
| Постелно платно — грубо | памучен бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Постелно платно — фино лесно и ланел | памучен бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Дамаст | мерцерициран бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Мешавина памук-синтетика | мерцеризиран бр. 60<br>или памук-син. бр. 80/2 | 10—12<br>10—12 | 70—80<br>70—80 |
| Попелин — за долен веш | мерцеризиран бр. 60—70 | 10—12 | 70—80 |
| Батист и разни мешавини памук.синтетика | памук-синтетика 80/2 | 10—12 | 70—80 |
| Тканина за одела и огртачи | | | |
| Волнени тешки тканини | памучен бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Волнени лесни тканини | мерцеризиран бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Мешавина волна-синтетика — тешки | памук-синтетика 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Мешавина волна-синтетика — лесни | памук-синтетика бр. 80/2 | 10—12 | 70—80 |
| Тканини за зимски фустани — тешки | мерцеризиран бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Тканини за летни фустани — лесни | мерцеризиран бр. 70 | 10—12 | 70—80 |
| Тканини за работни одела — по дебели | памучен бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Тканини за работни одела — по тенки | мерцеризиран бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Тканини за огртачи памук-синтетика по дебели | мерцеризиран бр. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Тканини за огртачи памук-синтетика — по тенки | памук-синтетика бр. 80/2 | 10—12 | 70—80 |

## ТАБЕЛА НА ИЗБОР НА ИГЛА И КОНЕЦ

| ВРСТА НА ТКАНИНА | КОНЕЦ, ВРСТА И БРОЈ | ИГЛИ | |
|---|---|---|---|
| | | 15 × 1 | 70 H |
| Тексас (Jeans) тканина основен шав | памучен бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Тексас (Jeans) тканини — украсен шав | мерцеризирани бр. 30 | 16—18 | 100—110 |
| Памучен фротир — тежок | памучен бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Памучен фротир — лесен | памучен бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Синтетички завеси | мерцеризирани бр. 60 | 10S—12S | 70S—80S |
| Синтетички завеси | памук-синтетика бр. 80/2 | 10S—12S | 70S—80S |
| Декоративни тканини — тешки | памучен конец бр. 40 | 14—16 | 90—100 |
| Декоративни тканини — лесни | мерцеризирани бр. 50 | 12—14 | 80—90 |
| Jersey материјали | | | |
| Jersey волнен | памук-синтетика бр. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Jersey волна-синтетика | памук-синтетика бр. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Jersey синтетички — тежок | памук-синтетика бр. 80/3 | 10S—12S | 80S—90S |
| Jersey синтетички — лесен | памук-синтетика бр. 80/2 | 10S—12S | 70S—80S |
| Скај лесен | памук-синтетика бр. 80/3 | 12—14 | 80—90 |
| Везење на сите материјали | мерцеризирани бр. 70 | 10—12 | 70—80 |
| | — специјални мерцеризирани број 50 | 10 | 70 |
| | — или вештачка свила за машинско везење | 10 | 70 |

»S« = специјални игли за шиење на материјали од бесконечни нити на синтетика

## 2. IZBOR IGLE I KONCA

**Da bi nam šivanje teklo glatko i bez smetnji i da bismo uvijek dobili pravilan, ravan i lijep šav, moramo obvezatno odabrati prema tabeli iglu i konac, i to prema vrsti tkanine koju šijemo.** Novi šivaći strojevi su opremljeni iglama sistema 705 H ili 15×1.

## 3. POSTAVLJANJE IGLE:

— okrećući zamašnjak prema sebi, dovedemo iglenjaču u gornji položaj

— odvrnemo izvijačem vijak škripca igle »a« (vidi sl. 5)

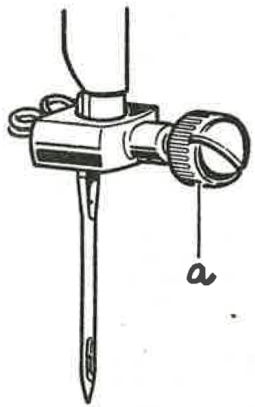


*Sl. 5*

— u odgovarajući žlijeb iglenjače, gurnemo iglu do kraja vodeći računa da ravna ploha na gornjem dijelu igle bude okrenuta prema vijku »a« te ga zatim pritegnemo.

## 2. ИЗБОР ИГЛЕ И КОНЦА

Да би нам шивање текло глатко и без сметњи и да би увек добили правилан, раван и лепи шав, морамо обавезно одабрати према доњој табели иглу и конац, а према врсти тканине коју шијемо .Нове шивање машине су опремљене иглама система 705 Н или 15 × 1.

## 3. ПОСТАВЉАЊЕ ИГЛЕ

— окрећући замашњак према себи довести носач игле у горњи положај,

— одвртути извијачем вијак шкрипца игле »а« (види слику 5),

— у одговарајући жлеб носача игле гурнемо иглу до краја, водећи рачуна да равна плоха на горњем делу игле буде окренута према вијку »а«, те га затим притегнемо.

**Напомена:**

ВОДИТЕ РАЧУНА ДА ПРАВИЛНО ПОСТАВИТЕ ИГЛУ. Погрешно постављена игла се лако може сломити, те проузрочити кидање конца и оштећење рупице на убодној плочи.

## 4. УДЕВАЊЕ ГОРЊЕГ КОНЦА У ИГЛУ

— Веома је важно у свему се придржавати слике 6 ових упутстава, како би спречили кидање конца.

— Иглу и трзалицу »9« довести у њихов горњи положај, окрећући замашњак руком према себи.

— Наместити калем конца на држач калема, (11)

## 2. IZBIRA IGLE IN SUKANCA

**Da bi nam šivanje teklo gladko in brez ovir, da bi bil šiv vedno pravilen, raven in lep, moramo izbrati iglo in sukanec v skladu s spodnjo tabelo in v skladu s taknino, ki jo šivamo. Novi šivalni stroji so opremljeni z iglami sistema 705 H ali 15 × 1.**

## 3. VSTAVLJANJE IGLE

— Z obračanjem zamašnjaka dovedemo iglenjačo v gornji položaj

— z izvijačem odvijemo vijak škripca igle »a« (glej sliko 5)

— v ustrezni žleb iglenjače porinemo iglo do konca, in pazimo da je ravna plošča na zgornjem delu igle obrnjena proti vijaku »a« in ga nato zategnemo.

**Opomba:**

**PAZITE DA PRAVILNO VSTAVITE IGLO. Napačno vstavljena igla se lahko zlomi, strga sukanec in poškoduje luknjico na vbodni plošči.**

## 4. VSTAVLJANJE ZGORNJEGA SUKANCA

Pomembno je da ukrepate v skladu s slikami naslednjih 6 navodil.

— Iglo in trzavac »9« dovedemo v zgornji položaj tako da obračamo zamašnjak z roko proti sebi

— namestimo tuljavo sukanca na njegov držač (11)

— sukanec napeljemo skozi vodila sukanca (10) in ga vpeljemo med krožničke zateznika »Z«, nato z desno roko držimo tuljavo sukanca zato da se sukanec ne

## 2. ИЗБОР НА ИГЛАТА И КОНЕЦОТ

Да би ни шиењето течело глатко и без пречки и да би секогаш добиле правилен, равен и убав шав, мораме секако према долната табела да ги избереме иглата и конецот а према врстата на тканината која ја шиеме. Новите машини за шиење се опремени со игли од системот 70 Н или 15 × 1.

## 3. ПОСТАВУВАЊЕ НА ИГЛАТА

— вртејќи го замаецот према себе ја доведуваме иглењачата во горни положај,

— го одвртуваме со шрафцигер на шкрипецот од иглата »а« (види ја сликата 5),

— во соодветниот жлеб на иглењачата ја бутнуваме иглата до крајот водејќи сметка да равната површина на горниот дел на иглата биде обрната кон шрафот »а« а потоа го притегнуваме.

**Напомена:**

ВОДЕТЕ СМЕТКА ДА ЈА ПОСТАВИТЕ ИГЛАТА ПРАВИЛНО. Погрешно поставената игла лесно да се скрши и да предизвика кинење на конецот и оштетување на дупчето на убодната плоча.

## 4. УДЕНУВАЊЕ НА ГОРНИОТ КОНЕЦ ВО ИГЛАТА

— Многу е важно во сé да се придржуваме кон сликата 6 на овие упатства, како би го спречиле кинењето на конецот,

— иглата и трзавецот »9« треба да се доведат во нивниот

**Napomena:**
PAZITE DA ISPRAVNO POSTAVITE IGLU. Pogrešno postavljena igla lako se može slomiti te prouzrokovati kidanje konca i oštećenje rupice na ubodnoj ploči.

4. UDIJEVANJE
GORNJEG KONCA U IGLU

Veoma je važno u svemu se držati slike 6 ove upute kako bismo spriječili kidanje konca:
— iglu i trzavac »9« dovedemo u njihov gornji položaj okrećući zamašnjak rukom prema sebi
— namjestimo kalem konca na držač kalema (11)
— konac provučemo kroz vođilice konca (10) i uvedemo ga među tanjuriće zateznika »Z«, a zatim desnom rukom držimo kalem konca da se ne odmotava s kalema, dok lijevom rukom vodimo konac gore tako da sjedne u oprugu konca (18) (vidi sliku 6)
— zatim uvedemo konac u otvor trzavca (9)
— konac provlačimo kroz vodilicu konca (6), tako da uđe u za to određenu kukicu
— konac provučemo u procjep (19) između čeone maske i ramena stroja
— i konačno konac provučemo kroz kukicu na škripcu za iglu (20) i uvedemo ga u ušicu igle s lijeva u desno, tako da nam viri iz igle za oko 10 cm.

**5. NAMATANJE KONCA NA KALEM**

**Kada se istroši konac na donjem kalemčiću, potrebno ga je namotati. Kod toga moramo izvršiti sljedeće radnje:**
— Zamašnjak „12" osloboditi. Oslobađa se na taj način što se lijevom rukom pridržava zamašnjak da se ne okreće, a desnom rukom odvrne dugme „Q" u smjeru strelice (vidi sl. 7)
— Nakon toga treba desnom rukom povući nosač namotača „13" prema sebi. Kalemčić natisnuti na osovinicu „F" tako da prorez na kalemu sjedne na odgovarajući izdanak opruge na osovini „F". Pritiskom na osovinu „F" na desno, cijeli mehanizam

— Конац провући кроз водилице конца (10) и увести га међу тањуриће затезача »Z«, а затим десном руком држати калем конца да се не одмотава са калема, док левом руком водимо конац на горе тако да конац седне у опругу конца (18) (види слику 6).
— Затим увести конац у отвор трзавца (9),
— Конац провлачимо кроз водилицу конца (6), тако да конац уђе у за то одређену кукицу,
— Конац провући у процеп (19) између чеоне маске и рамена машине,
— И коначно, конац провући кроз кукицу на шкрипцу за иглу (20) и увести га у ушицу игле с лева у десно, тако да нам вири из игле за око 10 см.

**5. НАМОТАВАЊЕ КОНЦА НА КАЛЕМ**

**— Када се потроши конац на доњем калему, потребно га је намотати. Код тога морамо извршити следеће радње:**
**— Замашњак „12" ослободити. Ослобађа се на тај начин што се левом руком придржи замашњак да се не окреће, а десном руком одврне дугме „Q" у смеру стрелице (види сл. 7)**
**— После тога треба десном руком повући носач намотача „13" према себи. Калемчић натиснути на осовиницу „F" тако да прорез на калему седне на одговарајући изданак опружице на осовини „F". Притиском на осовину „F" на десно, цели механизам**

bi odvil, medtem ko z levo roko vodimo sukanec navzgor, tako da sede v vzmet za sukanec (18) (glej sliko 6)
— nato vpeljemo sukanec v odprtino trzavca (9)
— sukanec vpeljemo skozi vodilo (6) tako da pride v zato določeno kljukico
— sukanec potegnemo v režo (19) izmed čelne maske in ramena stroja
— končno sukanec potegnemo skozi kljukico na škripcu za iglo (20) in ga vpeljemo v uho igle z leve proti desni, tako da ga okoli 10 cm gleda iz igle.

**5. NAVIJANJE SUKANCA NA TULJAVO**

**Ko porabimo sukanec na spodnji tuljavi, ga moramo ponovo naviti. Pri tem moramo napraviti naslednje:**
— Odpustiti zamašnjak 12. Odpustimo ga tako da z levo roko držimo zamašnjak da bi se ne vrtel, z desno roko pa odvrnemo gumb Q v smeri puščice (sl. 7).
— Nato moramo desnom rokom povleči os navitka 13 proti sebi. Tuljavo potisnuti na os F, tako da prorez na tuljavi nasede na odgovarajoči izdanek na ročici osi F. Pritiskom na os F v desno, celi mehanizam navijalca v klopljemo na notrašnji venc zamašnjaka 12.
— Gda je tuljava pouhna mehanizam se sam avtomatično isklopi in vrne v začetni položaj.
— Na koncu je potrebno desnom

горен положај вртејќи го замаецот према себе.
калемот на конецот треба да се намести на држачот на калемот, (11)
конецот треба да се повлече низ водилицата на конецот (10) и да се воведе меѓу чинивчињата на затезникот »Z«, а потоа со десната рака да се држи калемот на конецот за да не се одмотува од калемот, додека со левата рака го водиме на горе така да конецот седне во опругата на конецот (18) (види ја сликата 6.).
потоа конецот треба да се уфрли во отворот на трзавецот (9), конецот го провлекуваме низ водилицата на конецот (6), така да конецот влезе во за тоа одредената кука,
конецот се провлекува во процепот (19) меѓу челната маска и ременот на машината,
и најсетне конецот се провлекува низ куката на шкрипецот за игла (20) и се воведува во отворот на иглата од лево на десно, така да ни излегува од иглата за околу 10 цм.

**5. НАМОТУВАЊЕ КОНЕЦ НА КАЛЕМОТ**

**— Кога ке се истроши конецот на долниот калемче, потребно е да се намота. При тоа е потребно да се извршат следнете работи:**
**— Да се ослободи замаецот „12". Се ослободува на тој начин што со левата рака го држиме замаецот да не се врти, а со десната рака се одвртува копчето**

tati. Kod toga potrebno je izvršiti slijedeće radnje:

— Zamašnjak 12 osloboditi. Oslobađa se na taj način što se lijevom rukom pridrži zamašnjak da se ne bi okretao, a desnom rukom odvrne dugme Q u smjeru strelice (vidi sl. 7).

— Nakon toga treba desnom rukom povući nosač namotača 13 prema sebi. Kalemčić natisnamotača укопчамо на унутрашњи венац замашњака „12".

— Кад је калем пун, механизам се сам аутоматски ископча и враћа у првобитни положај.

— На крају је потребно десном руком повући носач намотача „13" према себи, а левом скинути са осовинице „F" намотани калем конца.

rokom povleči nosilec navijalca 13, proti sebi a levom sneti za osi F navito tuljavo sukanca.

— Da bi stroj lahko ponovno šivao potrebno je z levo roko držati zamašnjak 12, pomikanjem gumba Q, v nasprotne mu smernupuščice, ztegnuti na mehanizem stroja.

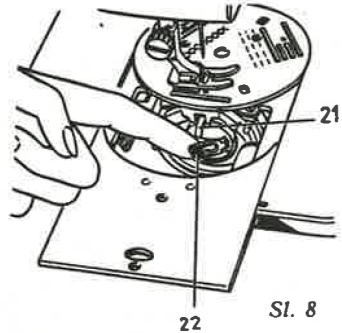


*Sl. 8*

„Q" во правец на стреличката (види сл. 7).

— Потоа треба со десната рака да се повлече носачот на намотачот „13" спрема себе, Калемчето да се притисне на оската „F", така што прорезот на калемот да наседне врз соодветниот изданок од федерот на оската „F". Со притисок на оската „F" во десно, целиот механизам на намотачот го вкопчуваме на внатрешниот ненец на замаецот „12".

— Кога калемот е полн, механизмот сам автоматски се ископчува и се врака во првобитната положба.

— На крајот е потребно со десната рака да се повлече носачот на намотачот „13" спрема себе, а со левата — да се симне од оскака „F" намотаниот калем со конец.

— За да биде машината пак способна за шиење, потребно е замаецот „12", со поместување на копчето „Q" во обратен смер од стрелката, да се притегне на механизмот на машината.

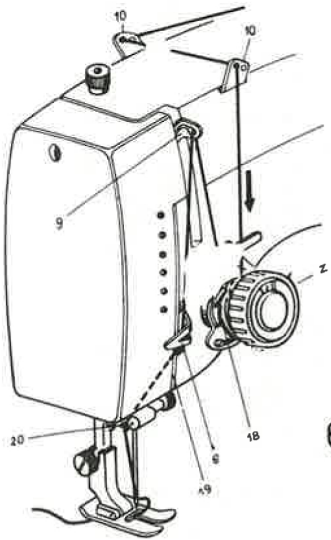


*Sl. 6*

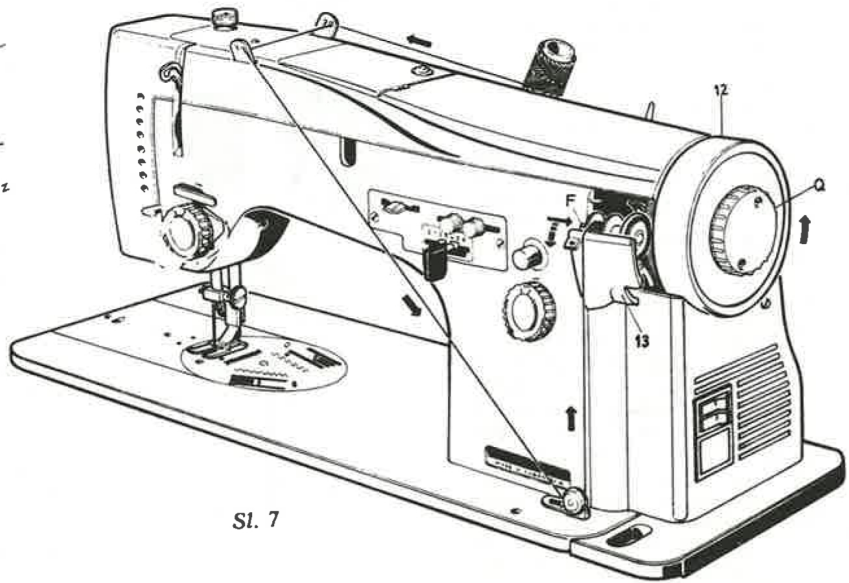


*Sl. 7*

nuti na osovinicu F, tako da prorez na kalemu nasjedne na odgovarajući izdanak opružice na osovini F. Pritiskom na osovinu F u desno, cijeli mehanizam namotača ukopčamo na unutarnji vijenac zamašnjaka 12.

— Kad je kalem pun mehanizam se sam automatski iskopča i vraća, u prvobitni položaj.

— Na kraju potrebno je desnom rukom povući nosač namotača 13, prema sebi a lijevom skinuti sa osovinice F namotani kalem konca.

— Da bi stroj bio opet sposoban za šivanje potrebno je zamašnjak 12, pokretanjem dugmeta Q, u obrnutom smjeru od strelice, pritegnuti na mehanizam stroja.

## 6. VAĐENJE KUĆIŠTA KALEMA IZ PETLJAČA

— dovedemo iglu u gornji položaj a zatim povučemo pomičnu pločicu (3) u lijevo (sl. 8)

— kažiprstom lijeve ruke podignemo lokot kućišta (22) i izvučemo ga u lijevo potežući kućište kalema prema van

— da bismo izvadili prazni kalem iz kućišta, potrebno je pustiti lokot kućišta kalema.

## 7. STAVLJANJE KALEMA U NJEGOVO KUĆIŠTE

— namotani kalem u njegovo kućište stavljamo kako to pokazuje sl. 9, a pritom pazimo da se slobodni kraj konca izvuče iz kućišta kalema za oko 10 cm.

— Да би машина била опет способна за шивање, потребно је замашњак, „P" покретањем дугмета „Q" у обрнутом смéру од стрелице, притегнути на механизам машине.

## 6. ВАЂЕЊЕ КУЋИШТА КАЛЕМА ИЗ ПОЛУМЕСЕЦА (ПЕТЧАЧА)

— Довести иглу у горњи положај, а затим повући помичну плочицу (3) у лево (слика 8).

— Подићи кажипрстом леве руке локот кућишта (22) и извући га у лево потежући кућиште калема према ван,

— Да би извадили празни калем из кућишта, потребно је пустити локот кућишта калема.

## 7. СТАВЉАЊЕ КАЛЕМА У ЊЕГОВО КУЋИШТЕ

— Намотани калем у његово кућиште ставити како то показује слика 9, а притом пазити да се слободни крај конца извуче из кућишта калема за око 10 см.

## 8. ВРАЋАЊЕ КУЋИШТА КАЛЕМА У ПОЛУМЕСЕЦ (ПЕТЉАЧ)

— При враћању кућишта калема у петљач, вршити обрнуту радњу од скидања с тиме, да се локот кућишта (22) држи подигнут све дотле док кљун (21) кућишта калема не седне у одговарајући зарез на плочи која затвара полумесец (петљач) (слика 8); тек након тога се може локот кућишта (22), а само кућиште калема још

## 6. SNEMANJE OHIŠJA TULJAVE IN PETLJAČA

— Iglo dovedemo v zgornji položaj, nato potegnemo pomično ploščico (3) na levo (slika 8)

— dvignemo s kazalcem leve roke ključavnico ohišja (22), ga potegnemo na levo in izvlečemo ohišje tuljave

— če hočemo potegniti prazno tuljavo iz ohišja, moramo ključavnico ohišja izpustiti.

## 7. VSTAVLJANJE TULJAVE V OHIŠJE

— Navito tuljavo vstavimo v ohišje kot kaže slika 9 in pri tem pazimo da konec sukanca izvlečemo iz ohišja za približno 10 cm.

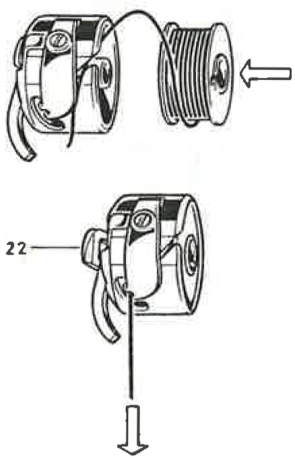


*Sl. 9*

## 6. ВАДЕЊЕ НА ЛЕЖИШТЕТО НА КАЛЕМОТ ОД ПЕТЉАЧАТА

— иглата се доведува во горен положај а потоа се повлекува подвижната плочка (3) на лево (сл. 8),

— со показалецот на левата рака се подигнува катанецот на лежиштето (22) и се извлекува на лево потегнувајќи го лежиштето на калемот према надвор,

— да би го изваделе празниот калем од лежиштето, потребно е да се пушти катанецот на лежиштето на калемот.

## 7. СТАВАЊА НА КАЛЕМОТ ВО НЕГОВОТО LEЖИШТЕ

— намотаниот калем треба да се стави во неговото лежиште како тоа го покажува сликата 9., а притоа треба да се пази да слободниот крај на конецот се извлече од лежиштето на калемот за околу 10 цм.

## 8. ВРАК'АЊЕ НА ЛЕЖИШТЕТО НА КАЛЕМОТ ВО ПЕТЉАЧАТА

— При врак'ање на лежиштето на калемот во пелљачата, се врши обратна операција од симнувањето со тоа што катанецот на лежиштето (22) се држи подигнут се до тогаш дури клунот (21) на лежиштето на калемот не седне во соодветниот зарез на плочата која ја затвара петљачата (сл. 8), дури потоа може да се пушти катанецот на лежиштето (22) а самото лежиште на калемот треба уште малку да се бутне

## 8. VRAĆANJE KUĆIŠTA KALEMA U PETLJAČ

— Kad vraćamo kućište kalema u petljač, obavljamo obrnutu radnju od skidanja, tako da lokot kućišta (22) držimo podignut sve dotle dok kljun (21) kućišta kalema ne sjedne u odgovarajući zarez na ploči koja zatvara petljač. (sl. 8), tek nakon toga možemo pustiti lokot kućišta (22), a samo kućište kalema još malo gurnemo prema unutra, dok se ne osjeti lagani trzaj.

## 9. PRIPREMA ZA POČETAK ŠIVANJA

Sl. 10 a

— Udjeti gornji konac u iglu, kako je to prikazano na sl. 10 a.

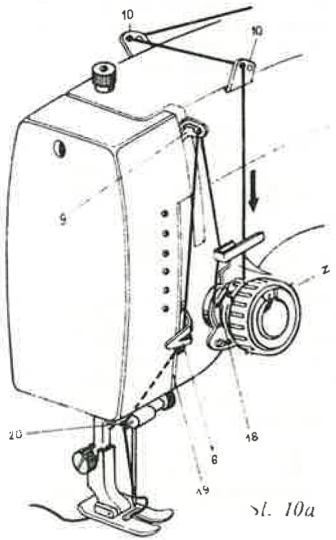


*Sl. 10a*

## 8. ВОВЕДУВАЊЕ ОХИШЈЕТО НА ЈАЖЕТО ВО ЈАЖЕЊЕТО

При воведувањето на охишјето на јажето во јажето постапуваме спротивно од симнувањето, со тоа што ги држиме клучалките (22) на охишјето подигнати (сл. 8), додека јазичето (21) на охишјето на јажето не седне во соодветниот зарез на плочката што го затвора јажето. Потоа можеме да ги пуштиме клучалките (22) на охишјето, а само охишјето на јажето малку да го турнеме кон внатре, додека не почувствуваме лесно влечење.

## 9. ПРИПРЕМА ЗА ПОЧЕТОК НА ШИВАЊЕТО

Сл. 10 а

— Конецот од горниот дел се провлекува низ иглата, како што е прикажано на сл. 10 а.

Сл. 10 б

— Ја подигнете стапицата за шиење,

— држете го конецот што излегува од иглата и свртете го платното кон себе за еден полн свиок.

Сл. 10 ц

— Кога иглата ќе биде во горна положба, конецот од горниот дел повлечете го малку. Долниот конец ќе се извлече нагоре низ дупчето на плочката за шиење.

Сл. 10 д

— Кога конците ќе се извлечат, двата конци повлечете ги под стапицата.

## 8. VSTAVLJANJE OHIŠJA TULJAVE V PETLJAČ

Pri vstavljanju ohišja tuljave v petljač delamo nasprotno od snemanja, s tem da ključavnico ohišja (22) držimo dvignjeno vse dotlej, dokler kljun (21) ohišja tuljave ne sede v ustrezno zarezo na plošči ki zapira petljač (sl. 8), šele takrat lahko spustimo ključavnico ohišja (22). Samo ohišje tuljave porinemo še malo, dokler ne začutimo lahen sunek.

## 9. PRIPRAVA ZA ZAČETEK ŠIVANJA

Sl. 10a:

Vpeljemo zgornji sukanec v iglo, kot kaže slika 10a.

Sl. 10b:

— dvignemo šapico

— primemo del sukanca ki gleda iz igle in obrnemo zamašnjak proti sebi za en polni obrat.

Sl. 10c:

## 8. VSTAVLJANJE OHIŠJA TULJAVE V PETLJAČ

Pri vstavljanju ohišja tuljave v petljač delamo nasprotno od snemanja, s tem da ključavnico ohišja (22) držimo dvignjeno vse dotlej, dokler kljun (21) ohišja tuljave ne sede v ustrezno zarezo na plošči ki zapira petljač (sl. 8), šele takrat lahko spustimo ključavnico ohišja (22). Samo ohišje tuljave porinemo še malo, dokler ne začutimo lahen sunek.

## 9. PRIPRAVA ZA ZAČETEK ŠIVANJA

Sl. 10a:

Vpeljemo zgornji sukanec v iglo, kot kaže slika 10a.

Sl. 10b:

— dvignemo šapico

— primemo del sukanca ki gleda iz igle in obrnemo zamašnjak proti sebi za en polni obrat.

Sl. 10c:

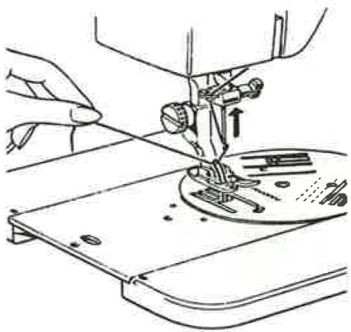

*Sl. 10c*

## 8. ВОВЕДУВАЊЕ ОХИШЈЕТО НА ЈАЖЕТО ВО ЈАЖЕЊЕТО

При воведувањето на охишјето на јажето во јажето постапуваме спротивно од симнувањето, со тоа што ги држиме клучалките (22) на охишјето подигнати (сл. 8), додека јазичето (21) на охишјето на јажето не седне во соодветниот зарез на плочката што го затвора јажето. Потоа можеме да ги пуштиме клучалките (22) на охишјето, а само охишјето на јажето малку да го турнеме кон внатре, додека не почувствуваме лесно влечење.

## 9. ПРИПРЕМА ЗА ПОЧЕТОК НА ШИВАЊЕТО

Сл. 10 а

— Се уденува горниот конец на иглата, како е тоа прикажано на сликата 10 а.

Сл. 10 б

— се подигнува стопицата,

— придржете го делот на конецот кој излегува од иглата и завртете го замаецот кон себе за еден полн оврт.

Сл. 10 ц

— Кога иглата ќе се најде во горен положај, се потегнува горниот конец. Долниот к'е се извлече низ дупчето на убодната плочка.

Сл. 10 д

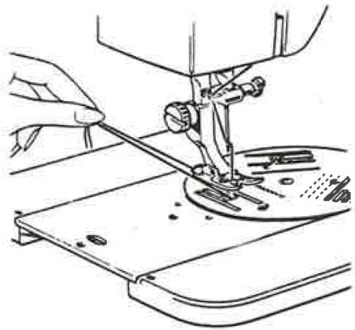

*Sl. 10d*

— Кога се извлечени о двата конца треба да се провлечат под стопицата.

Sl. 10 b
— podignite stopicu
— pridržite dio konca koji viri iz igle i okrenite zamašnjak prema sebi za jedan puni okret.
Sl. 10 c
— Kada se igla nađe u gornjem položaju, potegnite gornji konac. Donji će se izvući kroz rupicu ubodne pločice.
Sl. 10 d
— Kad su izvučena oba konca, treba ih provući ispod stopice
— Kad god počnete šivati, konac pridržite rukom za tri do četiri početna boda.

## 10. REGULIRANJE NAPETOSTI GORNJEG I DONJEG KONCA

Napetost gornjeg konca smanjuje se okretanjem dugmeta zatezника (sl. 11) u smjeru strelice, a povećava se okretanjem dugmeta u obrnutom smjeru.

— Приликом сваког шивања, конац придржати руком за три до четири почетна бода.

## 10. РЕГУЛИСАЊЕ НАПЕТОСТИ ГОРЊЕГ И ДОЊЕГ КОНЦА

— Затегнутост горњег конца смањује се окретањем дугмета затезача (сл. 11) у смеру стрелице, а повећава се окретањем дугмета у обрнутом смеру.

**Напомена:**

Нормална затегнутост горњег конца означена је на скали дугмета црв. тачком, а налази се између бројева 2 и 3.

— Затегнутост доњег конца повећава се увијањем вијка (25) у смеру стрелице + (слика

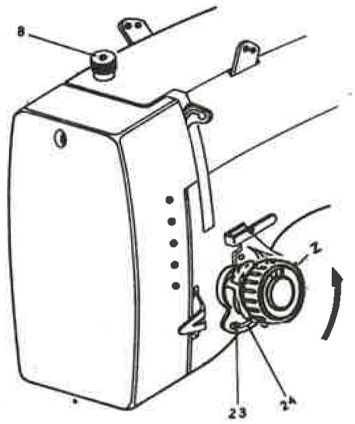

*Sl. 11*

Ko se igla nahaja v zgornjem položaju, potegnemo sukanec. Spodnji se bo izvlekel skozi luknjico vbodne ploščice.
Sl. 10d:
— ko sta zunaj oba sukanca jih potegnemo izpod šapice
— v začetku vsakega šivanja držimo sukanec z roko pri prvih treh do štirih vbodih.

## 10. REGULIRANJE NAPETOSTI ZGORNJEGA IN PODNJEGA SUKANCA

Napetost zgornjega sukanca se zmanjšuje z vrtenjem gumba — zateznika (sl. 11) v smeri puščice, povečuje pa se z vrtenjem gumba v nasprotni smeri.

**Opomba:**

Normalna napetost zgornjega sukanca je označena na skali gumba z rde. piko. Nahaja se med številkami 2 in 3.
— Napetost spodnjega sukanca se poveča z obračanjem vijaka (25) v smeri puščice (sl. 12 ), smanjšuje pa se z odvijanjem v smeri puščice.
Pri šivanju težjih tkanin priporočamo odpuščanje vijaka (23) (sl. 11) in pomaknemo ploščico (24) v nasprotni smeri od puščice. Pritisk šapice se regulira s pomočjo gumba — regulatorja pritiska (8) (sl. 11). Pri debelejših tkaninah je potrebna večja sila pritiska kot pri tanjših tkaninah. Z obračanjem gumba regulatorja pritiska v smeri urinega kazalca, se povečuje sila pritiska, z obračanjem v nasprotni smeri se sila pritiska zmanjšuje.

— кај секој почеток на шењето, конецот се придржува со рака во почетните три до четири бода.

## 10. РЕГУЛИРАЊЕ НА НАПЕТОСТА НА ГОРНИОТ И ДОЛНИОТ КОНЕЦ

— Затегнутоста на горниот конец се смалува со вртење на копчето на затезникот (Сл. 11). во смерот на стреличката а се зголемува со вртење на копчето во обратен смер.

**Напомена:**

Нормалната затегнатост на горниот конец е означена на скалата на копчиња со црвен точка, а се навогја мегју броевите 2 и 3.
— Затегнатоста на долниот конец се зголемува со вртење на шрафот (25) во смер на стреличката + (Сл. 12 ) а се смалува со одвртување во смерот на стреличката —.
Кога се шијат тешке тканини, се препорачува попуштање на шрафот (25) (Сл. 11) и малку да се помрдне плочката (24) во противен смер на стреличката. Притисокот на стопица, та се подесува со помок' на копчето на регулаторот на притисокот (8) (Сл. 11). При тоа треба да се постапува по правилото, колку е тканината по дебела во толку е потребна поголема сила на притисокот, а во колку е тканината тенка потребна е по мала сила на притисокот.
Со вртење на копчето на регулаторот на притисокот во смер на казалките на саатот, се зго-

**Napomena:**

Normalna napetost gornjeg konca označena je na skali dugmeta s crvenom točkom, a nalazi se između brojeva 2 i 3.

Napetost donjeg konca povećava se uvijanjem vijka (25) u smjeru strelice + (sl. 12 ) a smanjuje se odvijanjem u smjeru strelice —.

Kad se šiju teške tkanine, preporučujemo da popustite vijak (23) (sl. 11) i malo pomaknete pločicu (24) u suprotnom smjeru strelice. Pritisak stopice podešava se pomoću dugmeta regulatora pritiska (8) (sl. 11 ). Pritom postupate po ovom pravilu: ako je tkanina deblja, potrebna je veća sila pritiska, a ako je tkanina tanja potrebna je manja sila pritiska.

Uvrtanjem dugmeta regulatora pritiska u smjeru kazaljke na satu, povećava se sila pritiska a odvrtanjem se smanjuje sila pritiska.

**Važna uputa za dobivanje normalne napetosti donjeg konca**

Uhvatite kraj konca desnom rukom, kako je to vidljivo na sl. 12 a. Ako kućište kalema lagano rukom trzamo gore-dolje, kalem mora uslijed vlastite težine lagano kliziti prema dolje. Ako kućište kalema ne klizi, napetost konca je prevelika, ako pak brzo klizi napetost konca je premala.

**Napomena:**

Kod isporučenih strojeva podešeno je zatezanje gornjeg i donjeg konca za šivanje tkanina normalne debljine 2 do 3 mm. Ako treba šiti tkanine tanje od gore navedenih, okrenite dugme »Z« zatez 12 ), a smanjuje se odvijanjem u smeru strelice —.

Kad se šiju teške tkanine, preporučuje se popuštanje vijka (23) (slika 11) i malo pomaknuti pločicu (24) u supротном smeru strelice. Pritisak šivaće nožice podešava se pomoću dugmeta regulatora pritiska (8) (slika 11 ). Kod toga postupati po pravilu, ukolико je tkanina debља potrebna je veća sila pritiska, a ukolико je tkanina tanja, potrebna je mања sila pritiska.

Uvrtanjem dugmeta regulatora pritiska u smeru kazaljke na satu, povećava se sila pritiska, a odvrtanjem se smanjuje sila pritiska.

**Važno uputstvo za dobivanje normalne napetosti donjeg konca**

Uhvatiti kraj konca desnom rukom, kako je to vidljivo na slici 12 a. Pri laganom trzanju rukom gore-dole kućišta kalema, kalem mora uslijed vlastite težine lagano klizati prema dole. Ukolико kućište kalema ne klizi, napetost konca je prevelika, ukolико pak brzo klizi, napetost konca je premala.

**Napomena:**

Kod isporučenih šivaćih mašina podešeno je zatezanje gornjeg i donjeg konca za šivanje tkanina normalne debљine 2 do 3 mm. Ako treba šiti tanje tkanine od gore navedenih, okrenuti dugme »Z« zatezača u lijevo, a ako je tkanina debља od uobičajene, dugme »Z« okrenuti u desno.

**Važno navodilo za vzpostavljanje normalne napetosti spodnjega sukanca**

Konec sukanca primemo z desno roko, kot kaže slika 12a. Pri lahnem sunku z roko navzgor — ispod ohišja tuljave, mora tuljava zaradi lastne teže zdrkniti navzdol. Vkolikor ohišje tuljave ne zdrkne, je napetost sukanca prevelika, će pa zdrkne prehitro, je napetost sukanca premajhna.

*Sl. 12*

**Opomba:**

Pri dostavljenih strojih je napetost zgornjega in spodnjega sukanca uravnana za šivanje tkanin normalne debelosti (2 do 3 mm). Pri šivanju tkanin tanjših od zgoraj navedenih, obrnemo gumb »Z« zateznika v levo, če pa je tkanina debelejša, obrnemo gumb »Z« v desno.

## 11. PRAVILEN IN NEPRAVILEN ŠIV

**Pravilen šiv**

Zgornji inspodnji sukanec se morata vezati točno v sredini debljilemува силата на притисокот а со вртење во обратен смер се смалува силата на притисокот.

**Важни упатства за добивање на нормална напетост на долниот конец.**

Фатете го крајот на конецот со десната рака, како тоа се види на Сл. 12 . Со лесен трзај на раката горе-доле на лежиштето на калемот, калемот мора поради сопствената тежина лесно да се лизга према доле. Во колку лежиштето на калемот не се лизга напетоста на конецот е преголема, воколку пак бргу се лизга напетоста е премала.

**Напомена:**

Кај испорачените машини подесено е затегнувањето на горниот и долниот конец за шиење на тканина со нормална деблина 2 до 3 мм. Ако треба да се шијат потенки тканини од горе наведените, треба да се заврти копчето »Z« на затезникот на лево, а ако е тканина подебела од вообичаената копчето треба да се заврти на десно.

## 11. ИСПРАВЕН И НЕИСПРАВЕН ШАВ

**Исправен шав.** Горниот и долниот конец мораат да се врзат точно по средината од дебелината на тканината (Сл. 13), а нивната затегнутост мора да биде изедначена. Под вакви услови можат да се случат две непожелни работи:

— еднаква затегнатост но слаба, бодовите се лабави. Треба

nika, u lijevo, a ako je tkanina deblja od uobičajene, dugme »Z« okrenite u desno.

## 11. ISPRAVAN I NEISPRAVAN ŠAV

**Ispravan šav**

Gornji i donji konac moraju se vezivati točno po sredini debljine tkanine (sl. 13) a njihova napetost mora biti izjednačena. Pod takvim uvjetimamogu se desiti dva nepoželjna slučaja:

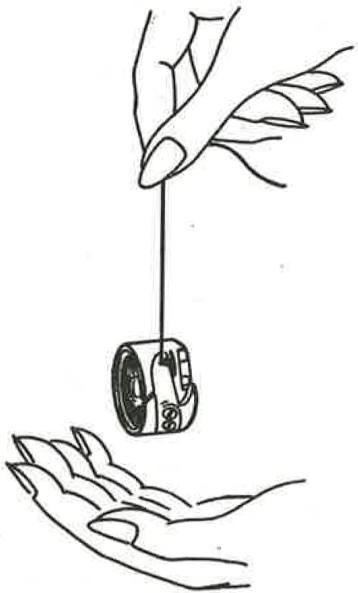

*Sl. 12* a

## 11. ИСПРАВАН И НЕИСПРАВАН ШАВ

**Исправан шав.** Горњи и доњи конац морају се везивати тачно по средини дебљине тканине (Сл. 13). а њихова затегнутост мора бити изједначена. Под оваковим уветима могу се десити два непожељна случаја:
— једнака затегнутост али слаба, бодови су лабави. Треба повећати затегнутост оба конца.
— подједнака затегнутост али прејака. Тканина се купи или пуца конац. Потребно је смањити затегнутост оба конца.

**Неисправан шав.** Код неисправног шава јављају се такође два случаја.

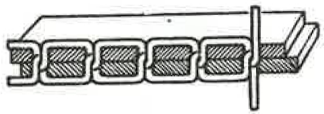

*Sl. 13*

— Ако је затегнутост горњег конца јача од доњег, горњи конац остаје по површини платна (Сл. 14) тако да је доњи конац извучен на супротну (горњу)површину и прави ситне чвориће. Треба изједначити затегнутост оба конца на тај начин, да се смањи затегнутост горњег конца или се повећа затегнутост доњег конца.

— Ако је јача затегнутост доњег конца, он остаје на доњој површини, а горњи прави чвориће с доње стране (Сл. 15). У овом случају треба затегнутост доњег конца смањити или зане tkanine (sl. 13), njuna napetost pa mora biti izenačena. Pri takšnih pogojih lahko pride do dveh nezaželjenih slučajev:

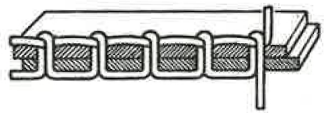

*Sl. 14*

— izenačena napetost, toda slaba, šivi so otegnjeni. Povečati moramo napetost sukanca

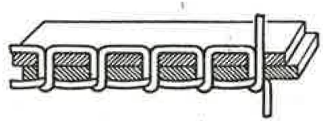

*Sl. 15*

— izenačena napetost, toda premočna. Tkanina se naguba, sukanec poči. Zmanjšati moramo napetost obeh sukancev.

**Nepravilen šiv**

Pri nepravilnem šivu lahko prav tako pride do dveh pojavov:
— če je napetost zgornjega sukanca večja od napetosti spodnjega, zgornji sukanec ostane na površini platna (sl. 14), tako da je spodnji sukanec izvlečen na nasprotno (zgornjo) površino in pojavijo se drobni vozli. Izenačiti moramo napetost obeh sukancev na ta način da zmanjšamo napetost zgornjega sukanca, oziroma povečamo napetost spodnjega

да се зголеми затегнатоста на двата конци.
— еднаква затегнатост но прејака. Тканината се собира или пука конецот. Треба да се смали затегнатоста на двата конци.

**Неисправен шав.** Кај неисправниот шав се јавуваат исто така два случаи:
— Ако е затегнатоста (напетоста) на горниот конец појака од долниот, горниот конец останува по површината на платното (Сл. 14) тогда да долниот конец е извлечен на спротивната (горна) површина и прави ситни чворчиња. Треба да се изедначи затегнатоста на двата конци на тој начин, да се смали затегнатоста на горниот конец или наголеми затегнатоста на долниот конец.
— Ако е појака затегнатоста на долниот конец, тој останува на долната површина а горниот прави чворчиња од долната страна (Сл, 15). Во овој случај треба затегнатоста на горниот конец да се зголеми се дури не се изедначат.

## 12. РЕГУЛИРАЊЕ НА ДОЛЖИНАТА НА БОДОТ

Регулирање на должината се врши со регулатор на убодот (Сл. 16)
— Со вртење на копчето »С« (Сл. 16) се одбира саканата должина на бодот во мм.
— Нормална должина на бодот е 2 мм.
— Должината на бодот која е нормално потребна за »сатен бод« означена е на скалата со црвен точка.

— jednaka napetost, ali slaba, bodovi su labavi: treba povećati napetost oba konca.
— podjednaka napetost ali prejaka, tkanina se kupi ili puca konac: potrebno je smanjiti napetost oba konca.

**Neispravan šav**

Kad je šav neispravan, javljaju se također dva slučaja:
— ako je napetost gornjeg konca jača od donjeg, gornji konac ostaje po površini platna (sl. 14) tako da je donji konac izvučen na suprotnu (gornju) površinu i pravi sitne čvoriće. Treba izjednačiti napetost oba konca na taj način da se smanji napetost gornjeg konca ili se poveća napetost donjeg konca.
— ako je jača napetost donjeg konca, on ostaje na donjoj površini, a gornji pravi čvoriće s donje strane (sl. 15). Treba tada napetost povećati dok se ne izjednače.

## 12. REGULIRANJE DUŽINE BODA

Dužina se određuje regulatorom uboda (sl. 16).
— Okretanjem dugmeta »C« (sl. 16) odabire se željena dužina boda u milimetrima.
— Normalna dužina boda je 2 mm.
— Dužina boda koja je normalno potrebna za »saten bod« označena je na skali crvenom točkom.

**Napomena:**

Brojke na skali dugmeta odgovaraju dužinama boda u mm.
— Stroj normalno šije naprijed, a ako se želi da nam stroj šije

тегнутост горњег конца повећати док се не изједначе.

## 12. РЕГУЛИСАЊЕ ДУЖИНЕ УБОДА

Регулација дужине врши се регулатором убода (Сл. 16)
— Окретањем дугмета »С« (Сл. 16) одабире се жељена дужина бода у мм.
— Нормална дужина бода је 2 мм,
— Дужина бода која је нормално потребна за »сатен бод« означена је на скали црвеном тачком.

**Напомена:**

Бројке на скали дугмета одговарају дужинама бода у мм.
— Машина нормално шије према напред, а ако се жели да нам машина шије натраг, треба притиснути дугме »N« до краја (Сл. 16); у том случају машина ће шити натраг, са истом дужином бода као и према напред.
— Машина шије тако дуго натраг, док траје наш притисак на дугме. Чим пустимо дугме у његов првобитни положај, машина аутоматски шије опет према напред.

## 13. РЕЗАЊЕ КОНЦА

Резач конца налази се на стражњој страни осовине притискача плохе (4).
— Довести иглу и трзалицу у горњи положај, а након тога подигнути шиваћу ножицу.
— Извадити тканину испод шиваће ножице, повлачећи је назад а крај конца провући кроз резач (ножић) конца, који је

— če je napetost spodnjega sukanca večja, ta ostaja na spodnji površini, pojavijo se vozli na spodnji strani (sl. 15). V tem primeru moramo napetost spodnjega sukanca zmanjšati, oziroma povečati napetost zgornjega sukanca, dokler se napetost obeh sukancev ne izenačita.

## 12. REGULIRANJE DOLŽNIE ŠIVA

Dolžino šiva reguliramo z regulatorjem šiva (sl. 16).
— Z vrtenjem gumba »C« (sl. 16) izbiramo zaželjeno dolžino šiva v mm
— normalna dolžina šiva je 2 mm

**Напомена:**

Бројките на скалата на копчето одговараат на должината на бодот во мм.
— Машината нормално шие напред а ако сакаме да машината шие назад, треба да се притисне копчето »N« до крај (Сл. 16), во тој случај машината ке шие назад, со иста должина на бодот како и напред.
— Машината шие така долго назад, се додека трае нашиот притисок на копчето. Кога го пуштиме копчето во својот првобитен положај, машината автоматски шие повторно напред.

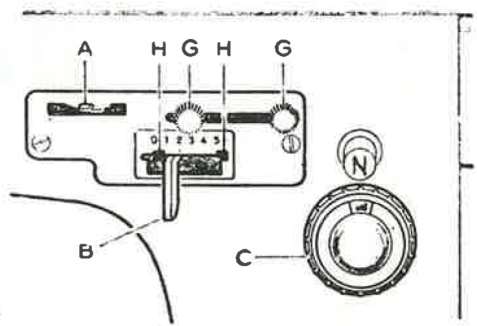


*Sl. 16*

natrag, treba pritisnuti dugme »N« do kraja (sl. 16); tada će stroj šiti natrag s istom dužinom boda kao i naprijed.
— Stroj šije tako dugo natrag dok traje naš pritisak na dugme. Čim pustimo dugme u svoj prvobitni položaj, stroj automatski šije opet naprijed.

## 13. REZANJE KONCA

Rezač konca nalazi se na stražnjoj strani osovine pritiskivača platna (4).
— Dovedite iglu i trzavac u gornji položaj, a nakon toga podignite stopicu.
— Izvadite tkaninu ispod stopice, povlačeći je nazad, a kraj konca provucite kroz rezač konca koji je izveden u obliku naoštrenog utora na osovini (sl. 17).
— Konac prerežite potegnuvši ga niže po naoštrenom dijelu rezača, a tkaninu otklonite.

## 14. POSTAVLJANJE UBODNE PLOČICE

Ubodna pločica može se postaviti u tri različita položaja, (sl. 18) i to prema dolje navedenim uputama.
Položaj »I« upotrijebite za normalan ravni i cik-cak bod. Položaj »II« upotrijebite za ravni bod na lakim i mekanim tkaninama (najlon, svila itd.). Kada se šije ili veze s tim položajem, poluga »B« (sl. 19) mora biti u lijevom položaju ispod »O«. Polugu »A« također stavite u lijevi položaj. Za vrijeme rada poluga se ne smije pomicati, jer bi se slomila igla.
Položaj »III« upotrijebite kada šijete s dvoiglovkom.

изведен у облику наоштреног утора на осовину (Сл. 17).
— Конац пререзати потегнувши га ниже по наоштреном делу резача, а тканину отклонити.

## 14. ПОСТАВЉАЊЕ УБОДНЕ ПЛОЧНЦЕ

Убодна плочица може се поставити у три различита положаја (Сл. 18), а према доље наведеним упутствима.
Положај »I« користити за нормалан равни и цик-цак бод.

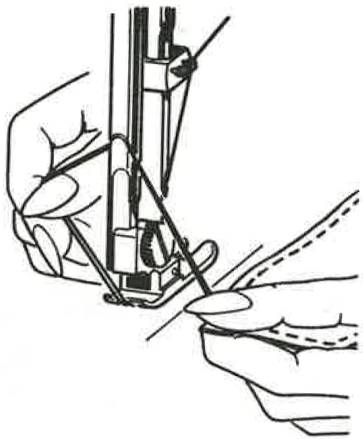

*Sl. 17*

Положај »II« користити за равни бод на лаким и меканим тканинама (најлон, свила итд.). Када се шије или везе са тим положајем полуга »B« (Сл. 19)

— dolžina šiva, ki je normalno potrebna za »saten šiv« je označena na skali s rdečom pikom

**Opomba:**
Številke na skali gumba ustrezajo dolžini šiva v mm.
— Stroj normalno šiva naprej, če pa želimo da šiva vzvratno, moramo pritisniti gumb »N« do konca (sl. 16). V tem primeru bo stroj šival vzvratno z isto dolžino šiva kot naprej
— stroj bo šival vzvratno tako dolgo, dokler bomo pritiskali na gumb. Kakor hitro vrnemo gumb v njegov prvotni položaj, bo stroj avtomatski šival naprej.

## 13. REZANJE SUKANCA

Rezač sukanca se nahaja na zadnji strani pritiskača plošče (4).
— Iglo in trzavac dovedemo v zgornji položaj, nato vzdignemo šapico
— tkanino povlečemo izpod šapice nazaj, konec sukanca pa potegnemo skozi rezač, ki je izveden v obliki ostre reže na osi (sl. 17)
— sukanec prerežemo tako da ga potegnemo navzdol po naostrenem delu rezača, tkanino pa umaknemo.

## 14. POSTAVLJANJE VBODNE PLOŠČICE

Vbodna ploščica se lahko postavi v tri različne položaje (sl. 18) vendar v skladu z naslednjimi navodili:
Položaj »I« se uporablja za normalni ravni in cik-cak šiv. Položaj »II« se uporablja za ravni šiv pri šivanju lahkih in mehkih tka-

## 13. СЕЧЕЊЕ НА КОНЕЦОТ

Сечачот на конецот се наоѓа на задната страна на осовината од притискувачот на површината (4).
— Да се доведе иглата и трзавецот во горна положба а потоа да се подигне стопицата.
— Да се извади тканина од под стопицата, повлекувајки ја назад а крајот на конецот да се провлече низ сечачот на конецот, кој е изведен во облик на наострен утор на осовина (Сл. 17).
— Конецот да се пресече повлекувајки го према доле по наостреният дел од сечачот а тканината да се тргне.

## 14. ПОСТАВУВАЊЕ НА УБОДНАТА ПЛОЧКА

Убодна плочка може да се стави во три различни положаји (Сл. 18) према доле наведените упатства.
Положајот »I« се користи за нормален равен и цик-цак бод. Положајот »II« се користи за равен бод на лесни и меки тканини (најлон, свила и тн.). Кога се шие или везе со тој пољожај полугата »B« (Сл. 19) мора да биде во левиот положај под »Q«. Полугата »A« исто така се става во левиот положај. За време на работата полугата не смее да се мрда, бидејки иглата к'е се скрши.
Положајот »III« се користи кога шиеме со двоигловка.
Машината е испорачена со положајот »I« како нормален и највек'е употребуван.

Stroj je isporučen s položajem »I« kao normalnim i najviše upotrebljavanim.
Ako je potreban koji drugi položaj, treba učiniti slijedeće:
— podignuti iglu u gornji položaj
— pomičnu pločicu povući u lijevo, a pomoću dugmeta »E« iskopčati zupce transportera (vidi točku 25 — sl. 29)
— laganim pritiskom na polugu »R«, podignut će se ubodna pločica iz ležišta (sl. 18)
— zaokrenuti ubodnu pločicu u željeni položaj »II« ili »III«, ali pritom treba paziti da rupica »U« na ubodnoj pločici sjedne na odgovarajući ispust, koji se nalazi na ploči stroja
— potisnuti dugme »T« na dolje i na taj način učvrstiti ubodnu pločicu u njeno ležište
— vraćanjem dugmeta »E« u prethodni položaj ukopčavaju se zupci transportera (sl. 29) i tek sada se može početi sa šivanjem. Kad vezete, dugme »E« ne dižite u prethodni položaj, već zupce držite spuštene sve dotle dok traje vezenje.

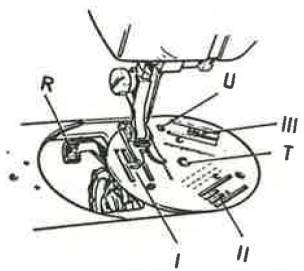

*Sl. 18*

мора да буде у левом положају испод »О«. Полугу »А« такође ставити у леви положај. За време рада полуга се не сме помицати, јер ће се сломити игла. Положај »III« користи се када шијемо са двоструком иглом.
Шиваћа машина је испоручена са положајем »I« као нормалним и највише употребљаваним.
Уколико је потребан који други положај, треба учинити следеће:
— Подигнути иглу у горњи положај,
— Помичну плочицу повући у лево, а помоћу дугмета »Е« ископчати зупце транспортера (види тачку 25., слика 29),
— Гаганим притиском на полугу »R«, подигнуће се убодна плочица из лежишта (Сл. 18),
— Заокренути убодну плочицу у жељени положај »II« или »III«, али код тога треба пазити да рупица »U« на убодној плочици седне на одговарајући испуст, који се налази на плочи шиваће машине,
— Потиснути дугме »Т« на доље и на тај начин учврстити убодну плочицу у њено лежиште,
— Враћањем дугмета »Е« у претходни положај укопчавају се зупци транспортера (Сл. 29), и тек сада може почети шивање,
—. Код везења, дугме »Е« не дизати у претходни положај, већ зупце држати спуштене све дотле док траје везење.

nin (nylon, svila in podobno). Kadar šivamo ali vezemo v tem položaju, mora ročica »B« (sl. 19) biti v tem položaju izpod »O«. Tudi ročica »A« mora biti v levem položaju. Ročice ne smemo premikati kadar stroj dela, ker lahko zlomimo iglo.
Položaj »III« uporabimo kadar šivamo z dvoiglovko. Stroj je dostavljen v položaju »I«, ki se najčešće uporablja.
Če želite uporabiti neki drugi položaj, storite naslednje:
— vzdignete iglo v zgornji položaj
— pomično ploščico pomaknemo v levo, s pomočjo gumba »E« izključimo zobce transporterja (glej točko 25, sl. 29)
— z lahkim pritiskom na ročico »R« se vbodna ploščica vzdigne iz ležišča (sl. 18)
— zaobrnemo vbodno ploščico v zaželjeni položaj »II« ali »III« in pri tem pazimo da luknjica »U« na vbodni plošči sede na ustrezni ispust,ki se nahaja na plošči stroja
— potisnemo gumb »T« navzdol in na ta način zagozdimo vbodno ploščico v njeno ležišče
— ko vrnemo gumb »E« v prvotni položaj, se vključijo zobci transporterja (sl. 29) in šele tedaj lahko začnemo s šivanjem
— pri vezenju gumb »E» vračamo v prvotni položaj, temveč so zobci spuščenidokler traja vezenje.

Во колку е потребен некој друг положај, треба да се направи следното:
— да се подигне иглата во горни положај,
— подвижната плочка да се повлече во лево, а со помошта на копчето »Е« да се ископчат запците на транспортерот (види ја точката 25 Сл. 29),
— со лесен притисок на полугата »R«, ке се подигне убодната плочка од лежиштето (Сл. 18),
— убодната плочка треба да се заврти во саканиот положај »II« или »III«, но при тоа треба да се пази да дупчето »U« на убодната плочка седне на соодветниот испуст, кој се наоѓа на плочата на машината,
— копчето »Т« треба да се потисне на доле и на тој начин да се учврсти убодната плочка во нејзиното лежиште,
— со вракање на копчето »Е« во претходниот положај се укључуваат забците на транспортерот (Сл. 29). и дури сега може да се почне со шиењето.
— Кај везењето, копчето »Е« не треба да се дигне во претходниот положај, туку забците треба да се држат спуштени сé до тогаш дури трае везењето.

# POGLAVLJE II

ŠIVANJE BEZ AUTOMATA

**Napomena:**

Obavezno skinuti krivulju sa šivaćeg stroja prilikom radova opisanih u ovom poglavlju.

15. RAVNO ŠIVANJE

— Regulator širine cik-cak boda »B« (sl. 19) treba da postavimo sasvim u lijevo
— Regulator položaja igle »A« također sasvim u lijevo
— Regulator dužine boda »C« treba da postavimo na željenu dužinu boda. Normalna dužina boda je 2 mm pa postavljamo regulator »C« na broj 2
— Umjesto stopice za cik-cak bod uzimamo stopicu za ravno šivanje (sl. 2, broj 20)
— Ubodnu pločicu postavimo u položaj »II« (vidi toč. 14, sl. 18).

16. LABAVI BOD

Labavi bod dobit ćemo na slijedeći način:
— Radimo isto kao pod toč. 15, ali dugme »C« postavimo na najdulji bod (br. 4) i gornji konac skroz olabavimo. Tim postupkom dobit ćemo labavi bod koji služi kod nabiranja.

17. ŠIVANJE CIK-CAK BODA

— Uzimamo stopicu za cik-cak bod ili za vezenje (prozirnu)
— Polugu položaja igle »A« (sl. 19 a) postavimo s obzirom na šaru koju šijemo u lijevi, srednji ili desni položaj
— Polugu širine cik-cak »B« (sl. 19 a) prema željenoj širini cik-cak boda

# ПОГЛАВЉЕ II

ШИВАЊЕ БЕЗ АУТОМАТА

**Напомена:**

Обавезно скинути шаблону (кривуљу) са шиваће машине приликом радова описаних у овом поглављу.

15. РАВНО ШИВАЊЕ

— Регулатор ширине цик-цак бода »B« (Сл. 19) требамо поставити сасвим у лево.

— Регулатор положаја игле »A« такође сасвим у лево.

— Регулатор дужине бода »C« требамо поставити на жељену дужину бода. Нормална дужина бода је 2 мм па постављамо регулатор »C« на број 2.

— Уместо шиваће ножице за цик-цак бод узимамо шивању ножицу за равно шивање (Сл. 2, број 20).

— Убодну плочицу поставимо у положај »II« (види тач. 14, Сл. 18).

16. ЛАБАВИ БОД

Лабави бод добићемо на следећи начин:

— Радимо исто као под тач. 15, али дугме »C« поставимо на најдужи бод (бр. 4) и горњи конац скроз олабавимо. Овим поступком добиће се лабави бод који служи код набирања.

17. ШИВАЊЕ ЦИК-ЦАК БОДА

— Узимамо шиваћу ножицу за цик-цак бод или за везење (прозирну).

# II POGLAVJE

ŠIVANJE BEZ AVTOMATA

**Opomba:**

Pri šivanju opisanem v tem poglavju je obvezno da snamemo krivuljo s šivalnega stroja.

15. RAVNO ŠIVANJE

— Regulator širine cik-caka »B« (sl. 29) pomaknemo v skrajno levo stran
— regulator položaja igle »A« prav tako pomaknemo v skrajno levo
— regulator dolžine šiva »C« postavimo na zaželjeno dolžino šiva. Normalna dolžina šiva je 2 mm, zato postavimo regulator »C« na št. 2
— namesto šapice za cik-cak šiv vzamemo šapico za ravno šivanje (sl. 2, št. 20)
— vbodno ploščico postavimo v položaj »II« (glej točko 14, sl. 18).

16. OTEGNJENI ŠIV

Otegnjeni šiv dobimo na naslednji način:
— postopek je isti kot v točki 15, le da gumb »C« postavimo na najdaljši šiv (št. 4) in zgornji sukanec popolnoma otegnemo. Na ta način bomo dobili otegnjeni šiv, ki ga uporabljamo pri nabiranju.

17. CIK-CAK ŠIV

— Vzamemo šapico za šivanje cik-caka ali vezenje (prozorno)
— ročico za položaj igle »A« (sl. 29a) postavimo v levi, srednji ali desni položaj, z obzirom na vzorec ki ga šivamo

# ГЛАВА II

ШИЕЊЕ БЕЗ АУТОМАТ

**Напомена:**

При операциите опишани во оваа глава треба неизоставно да се симне кривуљата од машината за шиење.

15. РАВНО ШИЕЊЕ

— Регулаторот на широчината на цик-цак бодот »B« (Сл. 19) треба да го поставиме сосем во лево.
— Регулаторот на положајот на иглата »A« исто така сосем во лево.
— Регулаторот на должината на бодот »C« треба да се постави на саканата должина на бодот. Нормалната должина на бодот е 2 мм па регуљаторот »C« го поставуваме на бројот 2.
— Наместо стопицата за цик-цак бод ја земаме стопицата за равно шиење (Сл. 2 број 20),
— Убодната плочка ја поставаме во положај »II« (види ја точката 14, Сл. 18).

16. ЛАБАВ БОД

Лабав бод к'е добиеме на следниот начин:
— Го правиме истото што и под точ. 15, но копчето »C« го поставаме на најдолг бод (бр. 4) а горниот конец сосем го олабавуваме. Со оваа постапка к'е добиеме лабав бод кој се употребува кај набирањето.

17. ШИЕЊЕ НА ЦИК-ЦАК БОД

— Ја земаме стопицата за цик-цак бод или за везење (прозирната)

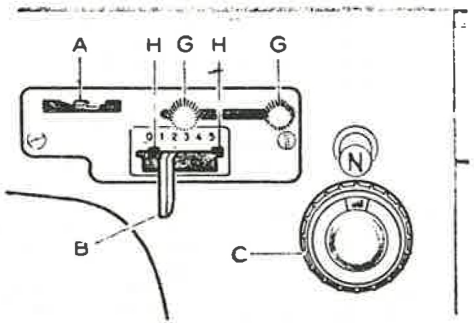


*Sl. 19*

— Regulator dužine boda »C« (sl. 19) prema željenoj dužini boda.

**Napomena:**

Odvrtanjem i zavrtanjem lijevog dugmeta »G« pomoću graničnika, možemo ograničiti pomak poluge za širinu cik-caka »B« na lijevoj strani. To isto možemo uraditi i s desnim dugmetom »G« i graničnikom s desne strane poluge za širinu cik-caka »B«. Brojke od 1—5 iznad poluge »B« pokazuju nam približno širinu cik-caka u mm (sl. 19 a).

— Полугу положаја игле »A« (Сл. 19 а) поставимо с обзиром на шару коју шијемо у леви, средњи или десни положај.

— Полугу ширине цик-цак »B« (Сл. 19) према жељеној дужини ни цик-цак бода.

— Дугме реглаже убода »C« (Сл. 19) према жељеној дужини бода.

**Напомена:**

Одвртањем и завртањем левог дугмета »G« помоћу граничника, можемо ограничити помак

— ročico za širino cik-caka »B« (sl. 19a) premaknemo v skladu z zaželjeno širino cik-caka

— gumb za reguliranje dolžine šiva »C« (sl. 19) namestimo v skladu z zaželjeno dolžino šiva.

**Opomba:**

Z vrtenjem levega gumba »G« s pomočjo mejnika, lahko omejimo pomik ročice za širino cik-caka »B« na levi strani. Enako lahko naredimo tudi z desnim gumbom »G« in mejnikom z desne strani ročice za širino cik-caka »B«. Številke od 1 do 5 iznad ročice »B« prikazujejo približno širino cik-caka v mm (sl. 19a).

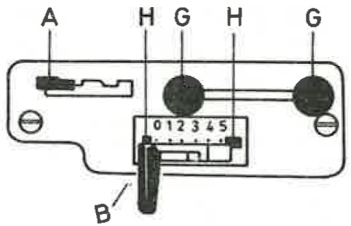


*Sl. 19a*

## 18. VEZENJE S CIK-CAK ŠIVOM

— Sl. 20 prikazuje nekaj primerov vezenja s cik-cakom, lahko pa jih poljubno kombiniramo. Stroj pripravimo na nasljednji način:

— šapica: prozorna za vezenje

— napetost sukanca: zgornji sukanec za spoznanje manj napet od spodnjega. Zgornji sukanec mora biti viden s spodnje strani tkanine (sl. 15)

— Полугата на положајот на иглата »A« (Сл. 19) ја поставуваме према шарата која ја шиеме во лев, среден или десен положај,

— Полугата на широчината на цик-цак »B« (Сл. 19) према саканата широчина на цик-цак бодот,

— Копчето за реглажата на убодот »C« (Сл. 19) према саканата должина на бодот.

**Напомена:**

Со одвртување и завртување на левото копче »G« со помошта на граничникот, можемо да го ограничиме помакот на полугата за широчината на цик-цакот »B« на левата страна. Истото тоа можеме да го направиме и со десното копче »G« и со граничникот од десната страна на полугата за широчина та на цик-цакот »B«. Броевите од 1—5 над полугата »B« ни ја покажуваат приближната широчина на цик-цакот во мм. (Сл. 19 а)

## 18. ВЕЗЕЊЕ СО ЦИК-ЦАК БОД

— Сл. 20 ни прикажува неколку примера на везење со цик-цак бод, но тие можат уште да се комбинираат по желба. Машината ја припремаме на следниот начин:

Стопица: прозирна за везење. Затегнатост на конецот, горниот конец е малку полабав а долниот малку позатегнат. Горниот конец мора да се гледа од долната страна на тканината (Сл. 15).

Копчето за реглажа на бодот »C« (Сл. 19) треба да се завр-

## 18. VEZENJE CIK-CAK BODOM

— Sl. 20. prikazuje nekoliko primjera vezenja cik-cak bodom, ali ih se može kombinirati još po želji. Stroj pripremimo na slijedeći način:

— Stopica: prozirna za vezenje

— Napetost konca: gornji konac malo labaviji a donji malo napetiji. Gornji konac mora biti vidljiv s donje strane tkanine (sl. 15)

— Regulator dužine boda »C« (sl. 19) zaokrenite na crveni kvadratić tako da pomak tkanine bude sveden na minimum i da se bodovi dodiruju, slažući se jedan do drugog

— Upotrebljavajte pamučni konac i iglu za vezenje broj 70, 80. Može se upotrijebiti i svileni konac. Dužina šare »b«, »c« i »d« ovisi o brzini i dužini pomicanja poluge »B« (sl. 19 a)

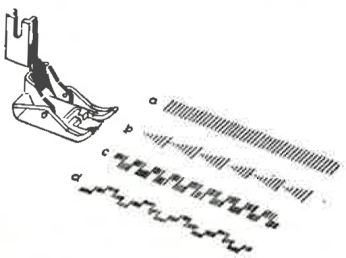

*Sl. 20*

полуге за ширину цик-цака »B« на левој страни. То исто можемо урадити и са десним дугметом »G« и граничником са десне стране полуге за ширину цик-цака »B«. Бројеви од 1—5 изнад полуге »B« показују нам приближно ширину цик-цака у мм. (Сл. 19 а).

## 18. ВЕЗЕЊЕ ЦИК-ЦАК БОДОМ

— Сл. 20 приказује неколико примера везења цик-цак бодом, али их се може комбиновати још по жељи. Шиваћу машину припремимо на следећи начин:

— Шиваћа ножица: прозирна за везење.

— Затегнутост конца: горњи конац мало лабавији, а доњи мало затегнутији. Горњи конац мора бити видљив с доње стране тканине (Сл. 15).

— Дугме реглаже бода »C« (Сл. 19) заокренути на црв. квадратић тако да помак тканине буде сведен на минимум и да се убоди додирују, слажући се један до другог.

— Употребљавати памучни конац и иглу за везење број 70, 80. Може се употребити и свилени конац. Дужина шаре »b«, »c« и »d« овиси о брзини и дужини помицања полуге »B« (Сл. 19 а).

— Шару под »a« називамо »сатен бод«, а на шиваћој машини је можемо извести тако да полугу »B« ставимо на жељену ширину цик-цак бода.

— Шару »b« на сл. 20 извести на следећи начин,

Полугу под »A« ставити у средњи положај,

— gumb za reguliranje šiva »C« (sl. 19) obrnemo na rd. kvadratič tako da je pomik tkanine minimalen in da se šivi dotikajo

— uporabimo bombažni sukanec in iglo za vezenje št. 70, 80. Lahko se poslužimo s svilenim sukancem. Dolžina vzorca »b«, »c«, »d« je odvisna od brzine in dolžine premikanja ročice »B« (sl. 19a).

Vzorec »a« imenujemo saten šiv», izvedemo ga tako da ročico »B« -postavimo na zaželjeno širino cik-caka.

Vzorec »b« na sl. 20 izvedemo na nasljednji način:

— ročico »A« postavimo v srednji položaj

— ročico »B« enakomerno pomikamo od 0—5, s številke 5 pa hitro na 0. Če želimo da bo vzorec ožji od 5 mm, z gumbom pod »G« uravnamo zaželjeno širino cik-caka.

Vzorec »c« na sl. 20 izvedemo na nasljednji način:

— ročico »B« postavimo med številki 2 in 3 in jo fiksiramo z mejnikoma, ročico »A« pa enakomerno obračamo od leve proti desni in z desne proti levi, ne da bi se ustavili v srednjem položaju

— od enakomernosti obračanja ročice je odvisen estetski videz vzorca.

Vzorec »d« na sl. 20 izvedemo na nasljednji način:

— ročico »B« postavimo med številki 1 in 2 in jo fiksiramo z mejnikoma. Ročico »A« enakomerno obračamo od leve proti sredini in od sredine proti desni in obratno.

ти на црвен квадратић така да помакот на ткаинината биде сведен на минимум и да бодовите се додирнуваат, слагајќи се еден до друг.

Употребувајте памучен конец и игла за везење број 70, 80. Може да се употребува и свилен конец. Должината на шарата »b«, »c« и »d« зависи од брзината и должината на помрднувањето на полугата »B« (Сл. 19 а).

Шарата под »a« ја викаме »сатен бод«, а на машината можеме да ја изведеме така што полугата »B« к'е ја ставиме на саканата широчина на цик-цак бодот.

Шарата »b« на Сл. 20 к'е се изведе на следниот начин:

— Полугата под »A« ставете ја во среден положај,

— Полугата под »B« равномерно помрднувајте ја од 0—5 а од бројот нагло на 0. Во колку се сака потесна шара од 5 мм со копчето под »G« треба да се подеси саканата широчина на цик-цакот.

Шарата »c« на Сл. 20 ке ја изведете на следниот начин:

— Полугата »B« ставете ја меѓу броевите 2 и 3 и фиксирајте ја со граничниците, па со полугата »A« вршете равномерно движење од лево на десно и од десно на лево не застанувајќи во средниот положај.

— Од равномерното движење на полугата к'е зависи и естетскиот изглед на шарата.

Шарата »c« на Сл. 20 ке се изведе на следниот начин:

— Полугата »B« ставете ја меѓу броевите 1 и 2 и фиксирај-

— Šaru pod »a« nazivamo »saten bod«, a na stroju je možemo izvesti tako da polugu »B« stavimo na željenu širinu cik-cak-boda.
— Šaru »b« na sl. 20 izvedite na slijedeći način:
Polugu pod »A« stavite u srednji položaj
Polugu pod »B« jednolično pomičite od 0—5 a s broja 5 naglo na 0. Ako se želi šara uža od 5 mm dugmetom pod »G« podesite željenu širinu cik-caka.
— Šaru »c« na sl. 20 izvedite na slijedeći način:
Polugu »B« stavite između brojeva 2 i 3 fiksirajte je graničnicima, pa polugu »A« ranomjerno krećite s lijeva u desno i s desna u lijevo ne zaustavljajući se u srednjem položaju.
Od jednoličnosti kretanja poluge ovisit će i estetski izgled šare.
— Šaru »d« na sl. 20 izvedite na slijedeći način:
— Polugu »B« stavite između brojeva 1 i 2 i učvrstite je graničnicima. Polugom »A« izvodite ravnomjerno kretanje od lijeva u sredinu i iz sredine u desno i obratno.

## 19. KRUŽNO ŠIVANJE

— Na pomičnoj ploči 3 nalaze se dvije rupice »L« (sl. 21) koje omogućuju šivanje u krugu.
— U jednu od tih rupica treba utaknuti dugme za kružno šivanje (12). Izbor rupice ovisi o promjeru kruga koji se želi postići. Što je dugme udaljenije od igle opšivani krug će biti veći

Полугу под »B« еднолично помицати од 0—5, а са броја 5 нагло на 0. Уколико се жели ужа шара од 5 мм дугметом под »G« подесити жељену ширину цик-цака.
— Шару »c« на сл. 20 извести на следећи начин-
Полугу »B« ставити између бројева 2 и 3 и фиксирати је граничницима, па с полугом »A« вршити равномерно кретање с лева у десно и с десна у лево не заустављајући се у средњем положају.
Од једноличности кретања по луге овисиће и естетски изглед шаре.
— Шару »d« на сл. 20 извести на следећи начин :
Полугу »B« ставити између бројева 1 и 2 и фиксирати је граничницима. Полугом »A« изводити равномерно кретање од лева у средину и из средине у десно и обратно.

## 19. КРУЖНО ШИВАЊЕ

— На помичној плочи 3 налазе се две рупице »L« (Сл. 21), које омогућују шивање у кругу.
— У једну од тих рупица треба утакнути дугме за кружно шивање (12). Избор рупице овиси о промеру круга, који се жели постићи. Што је дугме удаљеније од игле, опшивани круг ће бити већи.
**— Точну величину круга који Вам је потребан можете добити помицањем помичне плочице.**
— уметнути тканину испод шишаће ножице, а затим узети из

## 19. KROŽNO ŠIVANJE

— Na pomični plošči 3 sta dve luknjici »L« (sl. 21) ki omogučata krožno šivanje
— v eno od navedenih luknjic moramo vtakniti gumb za krožno šivanje (12). Izbira luknjice je odvisna od premera kroga ki ga želimo napraviti. Bolj ko je gumb oddaljen od igle, večji je obšiti krog
**— Točna velikost kroga kateri Vam je potreben lahko dobite pomikanjem pomične ploščice.**
— tkanino vstavimo izpod šapice, vzememo žebljiček za krožno šivanje (11) in ga zabodemo skozi tkanino, točno v sredino gumijastega dela gumba za krožno šivanje, kot kaže sl. 21
— med šivanjem rahlo pritiskamo na glavo žebljička da se tkanina ne bi izvlekla iz luknjice na pomični ploščici.
— krožno šivanje je možno samo na trših tkaninah. Da bi to isto lahko delali tudi na mehkejših tkaninah, priporočamo da uporabite okvir za vezenje ali trši papir, ki ga podstavimo pod tkanino. Na sl. 22 je prikazano krožno šivanje s cik-cakom.

## 20. ŠIVANJE Z DVOIGLOVKO

Z dvoiglovko, ki se nahaja v priboru lahko šivamo z dvema enobarvnima ali raznobarvnima sukancema.
Iglo postavimo tako da je zgornji ploščati del obrnjen protivijaku s katerim jo stisnemo v škripec (sl. 5).
Namesto navadne šapice vzame-

те ја со граничниците. Со полугата »A« изведувајте равномерно движење од лево во средина и од средината во десно и обратно.

## 19. КРУЖНО ШИЕЊЕ

— На подвижната плоча 3 се наоѓат две дупчиња »L« (Сл. 21) кои овозможуваат шиење во круг.
Во едно од тие дупчиња треба да се утакне копчето за кружно шиење (12). Изборот на дупчињата зависи од диаметарот на кругот кој сака да се постигне. Колку е копчето по одалечено од иглата кругот кој се опшивува ке биде поголем.
**— Точна големина на кругот која Ви е потребна, можете да ја добиете со подвижување на подвижната плочка.**
Вметнете тканина под стопицата а потоа земете од приборот шајче за кружно шиење (11) и забодете го низ тканината, точно во средината на гумениот дел на копчето за кружно шиење како што е тоа прикажано на Сл. 21.

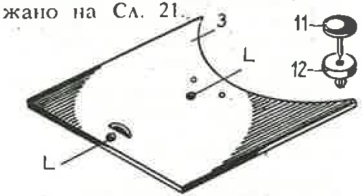


— За време на шиењето лесно ја притискаме со прстот главата на шајчето за да не би го тканината при прошивувањето извлекла од дупчињата на подвижната плочка.

— **Točnu veličinu kruga koji Vam je potreban možete dobiti pomicanjem pomične pločice.**

— Umetnite tkaninu ispod stopice, a zatim uzmite iz pribora čavlić za kružno šivanje (11) i zabodite ga kroz tkaninu točno u sredinu gumenog dijela dugmeta za kružno šivanje kako je prikazano na sl. 21.

— Za vrijeme šivanja lagano pritiskajte prstom na glavu čavlića da ga tkanina pri prošivanju ne bi izvukla iz rupice na pomičnoj pločici.

— Kružno se može šivati samo na donekle krutim tkaninama. Da bi se to postiglo i na mekanim tkaninama, preporučuje se upotreba okvira za vezenje ili željenu tkaninu pojačajte malo tvrđim papirom koji postavimo ispod tkanine. Na sl. 22 prikazano je kružno šivanje cik-cak bodom.

## 20. RAD S DVOIGLOVKOM

S dvoiglovkom koja se nalazi u priboru može se šivati s dva istobojna ili raznobojna konca. Igla se postavi isto kao i obično s plosnatim dijelom na gornjem dijelu prema vijku s kojim je stežemo u škripac (sl. 5).

Umjesto normalne stopice, uzmite stopicu sa suportom (sl. 2).

Ubodnu pločicu postavite u položaj »III« (toč. 14, sl. 18).

Donji konac provucite kroz rupicu na kljunu kućišta kalema kao što prikazuje sl. 23. Napetost konca treba da bude nešto labavija. Gornji konac duplo uvedite, kao što je prikazano na sl. 23. Kad se naiđe na zateznik konca »Z«, konac kroz tanjuriće zateznike

прибора чавлић за кружно шивање (11) и забости га кроз тканину, тачно у средину гуменог дела дугмета за кружно шивање, како је приказано на Сл. 21.

— За време шивања лагано притискати прстом на главу чавлића да га тканина код прошивања не би извукла из рупице на помичној плочици.

— Кружно се може шивати само на донекле крутим тканинама. Да би се то постигло и на меканим тканинама, препоручује се употреба оквира за везење или жељену тканину појачати мало тврђим папиром који поставимо испод тканине. На сл. 22 приказано је кружно шивање цик-цак бодом.

## 20. РАД СА ДВОСТРУКОМ ИГЛОМ

С двоструком иглом која се налази у прибору може се шивати с два истобојна или разнобојна конца. Игла се постави једнако као и обично, са горњим плоснатим делом према вијку којим је стежемо у шкрипац (Сл. 5).

Уместо нормалне шиваће ножице, узети шиваћу ножицу са супортом (Сл. 2).

Убодну плочицу поставити у положај »III« (тач. 14, Сл. 18).

Доњи конац провући кроз рупицу на кљуну кућишта калема као што приказује сл. 23. Затегнутост конца треба да буде нешто лабавија.

Горњи конац дупло увести, као што је приказано на сл. 23. Кад

mo šapico s suportom (sl. 2).

Vbodno ploščico postavimo v položaj »III« (točka 14, sl. 18).

Spodnji sukanec izvlečemo skozi luknjico na kljunu ohišja tuljave kot kaže slika 23. Napetost sukanca naj bo nekoliko manjša. Zgornji sukanec izvlečemo dvakrat, kot kaže sl. 23. Ko pride do zateznika sukanca »Z«, sukanec prevlečemo skozi krožničke zateznika, tako da prvi pride med levi krožniček in ploščo »P«, drugi pa med desni krožniček in ploščo »P«, ki se nahaja med krožnički (sl. 43).

Sl. 24 (a, b, c) prikazuje nekaj vzorcev ki jih lahko naredimo z dvoiglovko.

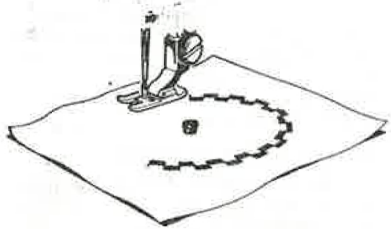

*Sl. 22*

Vzorec »a« naredimo na naslednji način:

— ročico »A« (sl. 19) postavimo v srednji položaj, ročico »B« pa izpod št. 5 na skali. Gumb »C« na številko 3.

Vzorec »b« se dela kot sledi:

— ročica »B« (sl. 19) med številko 2 in 3, gumb »C« postavimo na rdeči kvadratek.

Кружно може да се шие само на тканини кои се донекаде крути. Да би се тоа постигнало и на меки тканини, се препорачува употреба на оквир за везење или пак саканата тканина треба да се појача малку со потврда хартија која ке ја поставиме под тканината. На Сл. 22 прикажано е кружно шиење со цик-цак, бод.

## 20. РАБОТА СО ДВОИГЛОВКА

Со двоигловката која се наоѓа во приборот може да се шие со два истобојни или разнобојни конци. Иглата се поставува исто како и обично со плоснатиот дел на горниот дел према шрафот со кој ја стегнуваме во процепот (Сл. 5).

Наместо нормална стопица треба да се земе стопица со супорт (Сл. 2).

Убодната плочка ја поставаме во положај »III« (точ. 14 Сл. 18).

Долниот конец го провлекуваме низ дупчето на клунот на лежиштето на калемот како што прикажува Слика 23. Затегнатоста на конецот треба да биде нешто по лабава.

Горниот конец треба дупло да се уведе како што е прикажано на Сл. 23.

Кога се наиде на затезникот на конецот »Z«, конецот треба низ чинивчињата на затезникот да се спроведе така да првиот дојде меѓу левото чинивче и плочата »P« а другиот меѓу десното чинивче и плочата »P« која се наоѓа меѓу чинивчињата (Сл. 43).

provedite tako da prvi dođe između lijevog tanjurića i ploče »P«, a drugi između desnog tanjurića i ploče »P« koja se nalazi između tanjurića (sl. 43).

се наиѓе на затезник конца »Z«, конац кроз тањуриќе затезника спровести тако да први дође између левог тањурића и плоче »P«, а други изме-

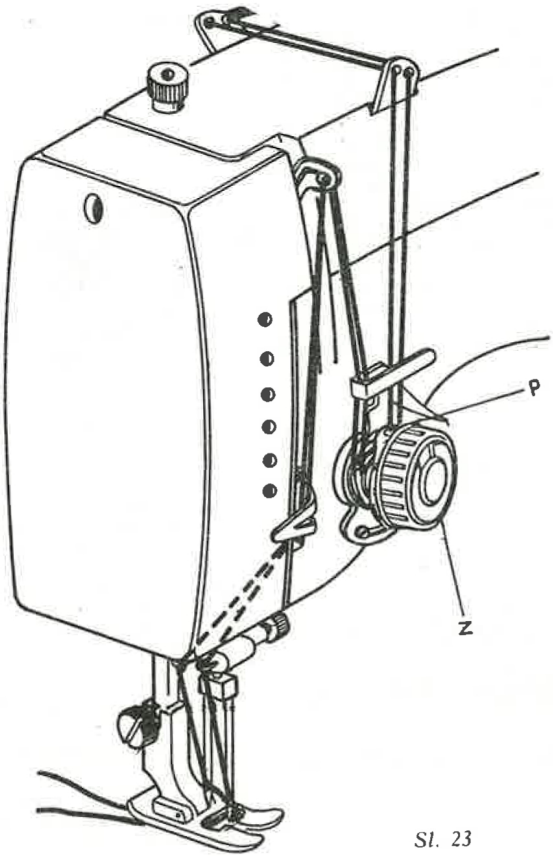


*Sl. 23*

— ročico »A« enakomerno in hitro pomikamo z leve proti desni in obratno, ne da bi se ustavljali v srednjem položaju.
Vzorec »c«:
— ročico »B« postavimo izpod številke 1 na skali (sl. 19). Gumb »C« postavimo na belo oznako. Ročico »A« enakomerno pomikamo z leve proti desni in obratno brez zastoja v srednjem položaju.

## 21. SMER ŠIVANJA

Smer šivanja reguliramo s pomočjo ravnega vodila, ki se nahaja v priboru.
Vodilo omogoča da je šiv paralelen z robom tkanine. Vodilo postavimo na ploščo (sl. 25) in

Сл. 24 (a, b и c) прикажува неколку шари кои можат да се постигнат со двоигловката.
Шарата под »a« се добива на следниот начин:
— Полугата »A« (Сл. 19) се става во среден положај, полугата »B« се става под бројот 5 на скалата. Копчето »C« на број 3.
Шарата под »b« може да се изведе на следниот начин:
— Полугата »B« (Сл. 19) меѓу бр. 2 и 3, копчето »C« се става на белата ознака.
— Со полугата »A« равномерно и брзу да се помрдува од лево на десно и обратно не застанувајќи при тоа во средниот положај.
Шарата под »c« изведете ја на следниот начин:
— Полугата »B« ставете ја под бројот 1 на скалата (Сл. 19).
Копчето »C« ставете го на црвеното квадратиче.
Со полугата »A« равномерно идете од лево на десно и обратно без застој во срдниот положај.

## 21. ОДРЖУВАЊЕ НА ПРАВЕЦОТ

Одржување на правецот се постигнува со равната водилица, која се наоѓа во приборот.
Оваа водилица овозможува паралелен шав со работ на ткаѓината.
Водилицата ја поставаме на плочата (Сл. 25) и ја фиксираме со шрафот (8) од приборот.

Одалеченоста на водилицата од иглата ја подесуваме према желба.

Sl. 24 (a, b i c) prikazuje nekoliko šara koje možete postići s dvoiglovkom.
— Šara pod »a« dobije se na slijedeći način:
Polugu »A« (sl. 19) stavite u srednji položaj, polugu »B« stavite ispod broja 5 na skali. Dugme »C« na broj 3.
— Šara pod »b« može se izvesti na slijedeći način:
Poluga »B« (sl. 19) između broja 2 i 3, dugme »C« stavite na bijelu oznaku.
Polugom »A« ravnomjerno i brzo pomicati s lijeva u desno i obratno, ne zaustavljajući se pri tome u srednjem položaju.
— Šaru pod »c« može se izvesti na slijedeći način:
Polugu »B« stavite ispod broja 1 na skali (sl. 19).
Dugme »C« stavite na crveni kvadratić.
Polugom »A« ravnomjerno pomicati s lijeva u desno i obratno bez zastoja u srednjem položaju.

## 21. ODRŽAVANJE PRAVCA

Održavanje pravca postiže se s ravnom vodilicom, koja se nalazi u priboru.

Ta vodilica omogućuje paralelan šav s rubom tkanine.

Vodilicu postavimo na ploču (sl. 25) i fiksiramo je vijkom (8) iz pribora.

Udaljenost vodilice od igle podešavamo prema volji.

## 22. VATIRANJE

Poluga »B« prema sl. 19 sasvim ulijevo. Dugme »C« na željenu

ђу десног тањурића и плоче »P« која се налази између тањурића (Сл. 43).
Сл. 24 (a, b и c) приказује неколико шара, које се могу постићи са двоструком иглом.

Шара под »a« добија се на следећи начин:

Полугу »A« (Сл. 19) ставити у средњи положај, полугу »B« ставити испод броја 5 на скали. Дугме »B« на број 3.

— Шара под »b« може се извести на следећи начин:

Полуга »B« (Сл. 19) између бр. 2 и 3, дугме »C« ставити на црвени квадратић.

Полугом »A« равномерно и брзо помицати с лева у десно и обратно не заустављајући се при томе у средњем положају.
— Шару под »c« извести на следећи начин:

— Полугу »B« ставити испод броја 1 на скали (Сл. 19). Дугме »C« ставити на белу ознаку. Полугом »A« равномерно помицати с лева у десно и обратно без застоја у средњем положају.

## 21. ОДРЖАВАЊЕ ПРАВЦА

Одржавање правца постиже се са равном водилицом, која се налази у прибору.

Ова водилица омогућава шав упоредан (паралелан) са рубом тканине.

Водилицу поставимо на плочу (Сл. 25) и фиксирамо је вијком (8) из прибора.

Удаљеност водилице од игле подешавамо према вољи.

ga fiksiramo z vijakom (8).

Oddaljenost vodila od igle uravnavamo poljubno.

## 22. VATIRANJE

Ročica »B« je kakor kaže slika 19 v skrajni levi. Gumb »C« postavimo na zaželjenc dolžino šiva. Napetost zgornjega sukanca je normalna. Stopalce za šivanje prešite odeje zategnemo z istim vijakom do obstoječe šapice (sl. 26). Šapico spustimo na tkanino in začnemo s šivanjem.
Najprej prešijemo prvo vrsto in nato pomaknemo tkanino v desno, tako da gre vodilo točno po prešiti prvi vrsti in na ta način robimo pravilne kvadrate.

## 23. AŽUR ROB

Za ažur rob pripravimo stroj kot sledi:
— ročica »A« je v srednjem položaju (sl. 19)

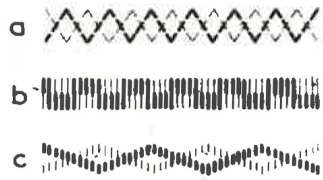


*Sl. 24*

## 22. ВАТИРАЊЕ

Полугата »B« према Сл. 19 сосем на лево. Копчето »C« на саканата должина на бодот. Затегнатоста на горниот конец нормална.

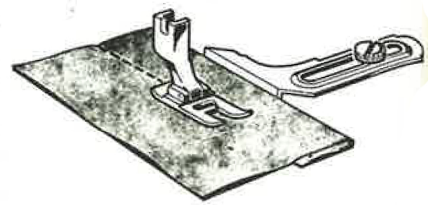

*Sl. 25*

До постоеката стопица со истиот шраф треба да се притегне и педалата за прошивување на јоргани (Сл. 26). Спуштете ја стопицата на тканината и започнете со прошивувањето. Претходно прошијте го првиот ред а потоа мрднете ја тканината на десно така да водилицата иде точно по прошениот прв ред и на тој начин добиваме правилни квадрати.

## 23. АЖУР ПОРУБ

За ажур поруб припремете ја машината на следниот начин:
— Полугата »A« во среден положај (Сл. 19).

dužinu boda. Napetost gornjeg konca normalna.

Do postojeće stopice s istim vijkom pritegnite i papučicu za prošivanje jorgana (sl. 26). Spustite stopicu na tkaninu i započnite s prošivanjem.

Prethodno prošijte prvi red, a nakon toga pomaknite tkaninu u desno tako da vodilica ide točno po prošivenom prvom redu i na taj način dobijemo pravilne kvadrate.

23. AŽUR PORUB

Za ažur porub pripremite stroj na slijedeći način:

— Poluga »A« u sredenjem položaju (sl. 19).
— Poluga »B« između br. 1 i 2.
— Dugme »C« između 1 i 2.
— Napetost konca normalna.
— Izvucite iz platna nekoliko niti i napravite ažur. Ažur prošivajte tako da igla naizmjenično upada u platno i u ažur točno prema sl. 27.

Kad se završi šivanje na jednoj strani ažura, prijeđite na drugu stranu.

24. NABACANI PORUB (ENDLANJE)

— Polugu »A« (sl. 19) stavite u srednji položaj.
— Polugu »B« prema željenoj širini cik-caka.
— Dugme »C« prema željenoj dužini boda.

Napetost gornjeg konca normalna. Igla mora naizmjenično upadati u tkaninu i u sam njezin rub prema sl. 28.

22. ВАТИРАЊЕ

Полуга »B« према Сл. 19 сасвим улево. Дугме »C« на жељену дужину убода. Затегнутост горњег конца нормално.

До употребљене шиваће ножице истим вијком притегнути и папучицу за проширивање јоргана (Сл. 26). Спустити шиваћу ножицу на тканину и започети са прошивањем.

Претходно прошити први ред, а након тога помакнути тканину у десно тако да водилица иде тачно по прошивеном првом реду и на тај начин добијемо правилне квадрате

23. АЖУР ПОРУБ

За ажур поруб припремити шиваћу машину на следећи начин:

— Полугу »A« у средњем положају (Сл. 19).
— Полугу »B« између бр. 1 и 2.
— Дугме »S« између 1 и 2.
— Затегнутост конца нормална.
— Извући из платна неколико нити и направити ажур. Ажур прошивати тако да игла наизменично упада у платно и у ажур према сл. 27.

Кад се заврши шивање на једној страни ажура, прећи на другу страну.

24. НАБАЦАНИ ПОРУБ (ЕНДЛАЊЕ)

— Полугу »A« (Сл. 19) ставити у средњи положај.
— Полугу »B« према жељеној ширини цик-цака.
— Дугме »C« према жељеној дужини убода.

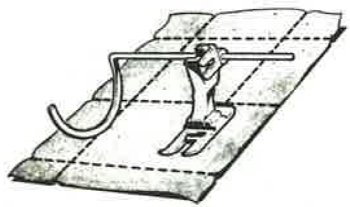

*Sl. 26*

— ročica »B« je med številko 1 in 2
— gumb »C« je med 1 in 2
— napetost sukanca je normalna.
— Izvlečemo iz platna nekaj niti in napravimo ažur. Ažur prešijemo tako da igla izmenično vpada v platno in v ažur kot kaže slika 27.

Ko končamo ažur na eni strani, preidemo na drugo stran.

24. ENDLANJE

— Ročica »A« (sl. 19) je v srednjem položaju
— ročico »B« prilagodimo zaželjeni širini cik-caka
— gumb »C« prilagodimo zaželjeni dolžini šiva.

Napetost zgornjega sukanca je normalna. Igla mora izmenično vpadati v tkanino in v njen rob kot kaže slika 28.

— Полугата »B« меѓу бр. 1 и 2.
— Копчето »C« меѓу 1 и 2.
— Затегнатоста на конецот нормална.
— Извлечете од платното неколку нити и направете ажур. Ажурот го прошивувајте така што иглата наизменично да упагја во платното и во ажурот точно према Сл. 27.

Кога се заврши шиењето на едната страна на ажурот, се преагја на другата страна.

24. НАФРЛАН ПОРУБ (ЕНДЛАЊЕ)

— Полугата »A« (Сл. 19) се става во среден положај.
— Полугата »B« према саканата широчина на цик-цакот.
— Копчето »C« према саканата должина на бодот

Затегнатоста на горниот коиец нормална. Иглата мора наизменичнонично да упагја во тканишта и во самата нејзина ивица према Сл. 28.

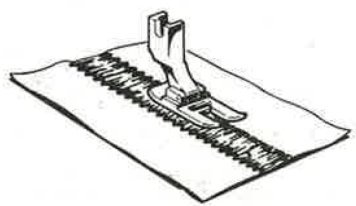

*Sl. 27*

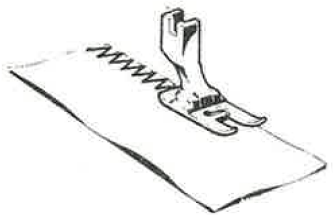

*Sl. 28*

## 25. VEZENJE I IZRADA MONOGRAMA POMOĆU OKVIRA

Da bismo mogli na stroju vesti, potrebno ga je pripremiti za vezenje, a to se radi na slijedeći način:

— Podignite stopicu u srednji položaj.
— Okrenite vijak koji drži stopicu, a stopicu skinite s osovine.
— Polugu »E« pomaknite u smjeru strelice (sl. 29). Tom radnjom se iskapčaju zupci transportera.
— Ubodnu pločicu postavite u položaj »I« za cik-cak vezenje ili u položaj »II« za vezenje ravnim bodom.

Za položaj »II« ne smije se dirati poluga cik-caka.

— Između dva okvira (okvir za vez) umetnite tkaninu i dobro je napnite (sl. 30).
— Polugu »A« (sl. 19) postavite u srednji položaj.

Zategnutost gornjeg konca normalna. Igla mora naizmenično upadati u tkaninu i u samu njenu ivicu prema sl. 28.

## 25. ВЕЗЕЊЕ И ИЗРАДА МОНОГРАМА ПОМОЋУ ОКВИРА

Да би могли на машини вести, потребно ју је припремити за везење, а то се ради на следећи начин:

— Подигнути шиваћу ножицу у средњи положај.
— Окренути вијак који држи шиваћу ножицу и њу скинути са осовине.
— Полугу »E« помакнути у смеру стрелице (Сл. 29). Овом радњом се искапчају зупци транспортера.

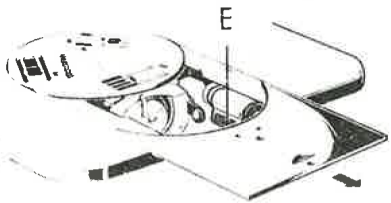


*Sl. 29*

— Убодну плочицу поставити у положај »II« за везење равним бодом.

За положај »II« не сме се дирати полуга цик-цака.

— Између два оквира (оквир за вез) уметнути тканину и добро је затегнути (Сл. 30).

## 25. VEZENJE IN IZDELOVANJE MNOGRAMOV S POMOČJO OKVIRJA

Da bi lahko vezli, moramo stroj za to posebno pripraviti:

— dvignemo šapico v srednji položaj
— obrnemo vijak ki drži šapico in jo snamemo z osi
— ročico »E« pomaknemo v smeri puščice (sl. 29). S tem izklopimo zobce transporterja
— vbodno ploščico postavimo v položaj »I« za cik-cak vezenje ali v položaj »II« za vezenje z ravnim šivom.

Za položaj »II« ne smemo premikati ročico za cik-cak.

— Med dva okvirja (okvir za vezenje) vstavimo tkanino in jo dobro pričvrstimo (sl. 30)
— ročico »A« (sl. 19) postavimo v srednji položaj
— ročico »B« na zaželjeno širino cik-caka
— gumb »C« na 0.
— Napetost zgornjega sukanca uravnamo tako da je le-ta nekoliko manjša od spodnjega.
— Šele sedaj začnemo z vezenjem in pri tem pazimo da se okvir s tkanino pomika samo tedaj ko se igla nahaja izven tkanine.
— Ko vračamo stroj na normalno šivanje vse te postopke ponovimo v obratnem vrstnem redu.

## 26. KRPANJE

Stroj pripravimo kot za vezenje (sl. 31).

— Oba sukanca morata biti nekoliko bolj napeta kot navadno
— ročica »A« (sl. 19) je v srednjem položaju

## 25. ВЕЗЕЊЕ И ИЗРАБОТКА НА МОНОГРАМИ СО ПОМОШТА НА РАМКА

Да би можеле на машината да везете, потребно е да ја припремите за везење а тоа се прави на следниот начин:

— Подигнете ја стопицата во среден положај.
— Завртете го шрафот кој ја држи стопицата а стопицата симнете ја од осовината.
— Полугата »E« помрднете ја во смер на стреличката (Сл. 29). Со оваа операција сте ги ископчале забците на транспортерот.
— Убодната плочка поставете ја во положај »I« за цик-цак везење или во положај »II« за везење со равен бод.

За положајот »II« не смее да се фак'а полугата на цик-цакот.

— Меѓу двете рамки (рамки за вез) се вметнува тканината и добро се затегнува (Сл. 30).

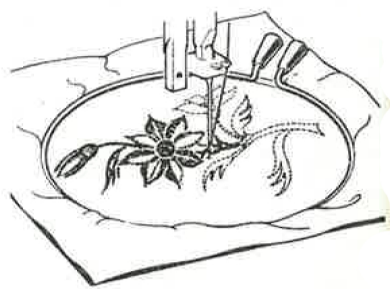

*Sl. 30*

— Polugu »B« na željenu širinu cik-caka.
— Dugme »C« na 0.
— Napetost gornjeg konca podesiti tako da bude malo slabija od donjeg konca.
— Tek sada počnite s vezenjem ali pri tom pazite da se okvir s tkaninom pomiče samo onda kad se igla nalazi izvan tkanine.
— Kad vraćate stroj na normalno šivanje, sve te radnje obavite obrnutim redom.

## 26. STOPANJE

Stroj se priprema kao i za vezenje (sl. 31).
— Regulirajte oba konca tako da budu malo napetiji nego obično.
— Poluga »A« (sl. 19) u srednji položaj.
— Poluga »B»« sasvim u lijevo.
— Skroz unaokolo opšijte rupicu koja se štopa, a zatim pomičite tkaninu pod stopicom amo-tamo sve dotle dok poderani ili izlizani dijelovi ne budu prekriveni brojnim paralelnim bodovima (sl. 31).

## 27. PRIŠIVANJE DUGMADI

Dugmad prišivajte na slijedeći način:
— Poluga »A« (sl. 19) u lijevom položaju.
— Poluga »B« između 4 i 5 prema razmaku rupa na dugmetu.
— Zupci transportera platna isključeni (sl. 29, etoč. 25).
— Specijalna stopica za prišivanje dugmadi (sl. 32).
1) Prišivanje dugmadi s dvije rupe:
— Okrećući lagano rukom zamašnjak prema sebi, provjerite

— Полугу »A« (Сл. 19) поставити у средњи положај.
— Полугу »B« на жељену ширину цик-цака.
— Дугме »C« на 0.
— Напетост горњег конца подесити тако да буде мало слабија од доњег конца.
— Тек сада почети са везењем, али код тога пазити да се оквир са тканином помиче само онда, кад се игла налази ван тканине.
— При враћању шивање машине на нормално шивање, све ове радње обавити обрнутим редом.

## 26. ШТОПАЊЕ

Машина се припрема као и за везење (Сл. 31).
— Регулисати оба конца тако да буду мало затегнутији него обично.
— Полуга »A« (Сл. 19) у средњи положај.
— Полуга »B« сасвим у лево.
— Скроз унаоколо опшити рупицу која се штопа, а затим помицати тканину под шиваћом пожицом амо-тамо све дотле док подерани или излизани делови не буду прекривени бројним упоредним (паралелним) бодовима (Сл. 31).

## 27. ПРИШИВАЊЕ ДУГМАДИ

Дугмад пришивати на следећи начин.
— Полуга »A« (Сл. 19) у левом положају.
— Полуга »B« између 4 и 5 према размаку рупа на дугмету.

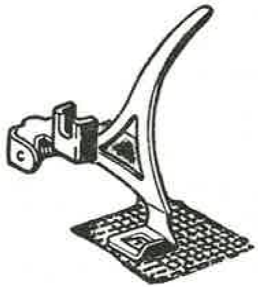

*Sl. 31*

— ročica »B« je na skrajni levi
— luknjico ki jo krpamo obšijemo naokoli, nato pomikamo tkanino pod šapico sem in tja dokler raztrgani deli niso prekriti s številnimi šivi (sl. 31).

## 27. ŠIVANJE GUMBOV

— Ročica »A« (sl. 19) v levem položaju
— ročica »B« med 4 in 5 v skladu s razmakom lukenj na gumbu
— zobci transporterja platna izključeni (sl. 29, točka 25)
— šapica za šivanje gumbov (sl. 32).
1. Šivanje gumbov z dvema luknjama:
— zamašnjak z roko počasi obračamo sebi, preverimo ali igla pravilno vbada v eno in nato v drugo luknjo. Če igla ne vbada pravilno, jo korigiramo z ročico »B« (sl. 19)
— narahlo napravimo nekaj šivov

— Полугата »A« се поставува во среден положај.
— Полугата »B« на саканата широчина на цик-цакот.
— Копчето »C« на 0.
— Затегнатоста на горниот конец се подесува така да биде малку по слаба од затегнатоста на долниот конец.
— Дури сега се почнува со везењето но при тоа се внимава да рамката со тканината се помрднува само тогаш кога иглата се наогја надвор од тканината.
— При врак'ањето на машината на нормално шиење сите овие операции се обавуваат по обратен ред.

## 26. ШТОПАЊЕ

Машината се припрема како и за везење (Сл. 31).
— Се регулираат обата конца така да бидат малку по затегнати него обично.
Полугата »A« (Сл. 19) во среден положај.
Полугата »B« сосем во лево.
Секаде наоколу се опшива дупчето кое се штопа а потоа се помрднува тканината под стопицата ваму-таму сé до тогаш дури искинатите или излижаните делови не бидат прекриени со бројни паралелни бодови (Сл. 31).

## 27. ПРИШИВАЊЕ НА КОПЧИЊА

Копчиња се пришиваат на следниот начин:
— Полугата »A« (Сл. 19) во лев
— Полугата »B« мери 4 и 5

da li igla pravilno ubada u jednu a zatim u drugu rupu. Ako igla ne ubada pravilno, ispravite je pomoću poluge »B« (sl. 19).
— Napravimo lagano nekoliko bodova.
— Vratite polugu »B« u lijevo i napravite nekoliko bodova za njegovo pričvršćivanje.
2) Prišivanje dugmadi sa četiri rupe:
— Radimo isto kao i za prišivanje dugmadi s dvije rupe.
— Poslije prišivanja kroz prve dvije rupe, prijeđite na druge dvije podigavši lagano stopicu i namjestivši druge dvije rupe kako je to prikazano na sl. 32.

## 28. IZRADA RUPICA

Izrada rupica je poluautomatska, a izvodi se postavljanjem dugmeta »D« (sl. 33) u položaj od 1—5 kako je to prikazano na slikama 34 a, b, c, d, e.
— Umjesto normalne stopice, na stroj postavimo stopicu za šivanje rupica.
— Polugu »A« i »B« postavite u krajnji lijevi položaj prema sl. 19.
— Dugme »C« (sl. 19) postavite na crveni kvadratić. Za gornji konac upotrebljavajte konac br. 40 a za donji konac broj 50.
— Zateznik konca postavite na crvenu točku.
— Na tkanini se označi dužina rupice koja se želi izraditi.
— Namjestite tkaninu pod stopicu i regulirajte graničnik prema dužini rupice (sl. 34).
Kada je igla izvan tkanine, okrenite dugme za rupice »D« u desno tako da se br. 1 poravna s odgovarajućom oznakom na stroju
— Зупци транспортера платна искључени (Сл. 29, тач. 25).
— Шивања ножица специјална за пришивање дугмади (Сл. 32).
1) Пришивање дугмади са две рупе:
— Окрећући лагано руком замашњак према себи, проверити дали игла правилно убада у једну, а затим у другу рупу. Ако игла не убада правилно, исправити је помоћу полуге »B« (Сл. 19).
— Направимо лагано неколико бодова.
— Вратити полугу »B« у лево и направити неколико бодова за причвршћивање дугмета.

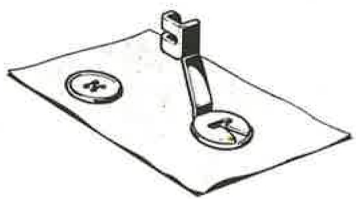

*Sl. 32*

2) Пришивање дугмади са четири рупе:
— Радимо исто као и за пришивање дугмади са две рупе.
— После пришивања кроз прве две рупе ,пређи на друге
— ročico »B« vrnemo na levo in napravimo nekaj šivov da bi gumb pričvrstili.
2. Šivanje gumbov o štirimi luknjami:
— Postopek je isti kod pri šivanju s dvema luknjama.
— Ko prešijemo skozi prve dve luknje, preidemo na drugi dve s tem da dvignemo šapico in jo namestimo na drugi dve luknji kot kaže slika 32.

## 28. IZDELOVANJE LUKNJIC

Izdelovanje luknjic je polavtomatsko. Gumb »D« (sl. 33) je v položaju od 1 do 5, kot kaže slika 34a, b, c, d, e.
— Namesto navadne šapice uporabimo šapico za šivanje lukenj.
— Vzvodnik »A« in »B« postaviti v skrajnjo levo lego (sl. 19).
— Gumb »C« (sl. 19) nastavite na rdeči kvadratek. Zgoraj uporabljajte sukanec št. 40, spodaj pa sukanec št. 50.
— Napenjalo za sukanec postavite na rdečo točko.
према размакот на дупките на копчето.
— Забците на транспортерот на платното се исклучени (Сл. 29 точ. 25).
— Стопицата е специјална за пришивање на копчиња (Сл. 32).
1) Пришивање на копчиња со две дупки:
— Вртејќи го замаецот со рацата према себе, треба да се провери да ли иглата правилно боде во едната а потоа во другата дупка. Ако иглата не боде правилно, таа треба да се исправи со помошта на полугата »B« (Сл. 19).
— Правиме полека неколку бодови.
— Ја врак'аме полугата »B« во лево и правиме неколку бодови за прицврстување на копчето.
2) Пришивање на копчиња со четири дупки:
— После пришивањето низ првите две дупки, се преагја на другите две подигнувајќи ја полека стопицата и наместувај-

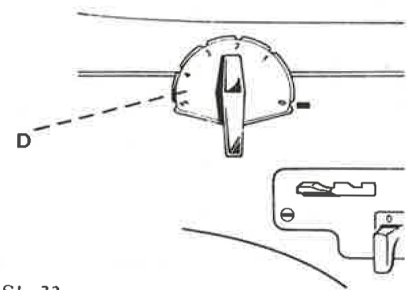


*Sl. 33*

(sl. 33). Stavite stroj u pogon, izradite gornje ojačanje sa 3 do 4 boda i zaustavite iglu izvan tkanine (sl. 34 a).

Okrenite dugme za rupice tako da se broj 2 poravna s oznakom na stroju, izradite lijevu stranu rupice i zaustavite stroj s iglom izvan tkanine, kad rub ojačanja dostigne rub graničnika (sl. 34 b). Okrenite dugme za rupice tako da se br. 3 poravna s oznakom na stroju. Pokrenuti stroj će šiti natrag ravnim bodom. Zaustavite stroj kad igla dostigne gornje ojačanje (sl. 34 c).

Okrenite dugme za rupice tako da se br. 4 poravna s oznakom na stroju. Pokrenite stroj i napravite desnu stranu rupice te zaustavite iglu izvan tkanine kada kraj gornjeg ojačanja dostigne graničnik stopice (sl. 34 d).

Okrenite dugme za rupice tako da se br. 5 poravna s oznakom na stroju pa izradite drugo ojačanje sa 3 do 4 boda, tako je rupica gotova (sl. 34 e).

Rupicu završite na taj način da se br. 3 na dugmetu poravna s oznakom na stroju, laganim podržavanjem tkanine lijevom rukom napravite nekoliko uboda, okrećući rukom zamašnjak.

— Podignite stopicu, izvucite tkaninu i odrežite konac.

— Po sredini prošivene rupice rasijecite nožićem tkaninu.

— Nožić ima mnogostruku upotrebu (sl. 35).

## 29. SLIJEPI ŠOD

Slijepim bodom se šije jedna ili dvije tkanine, tako da tkanina treba da bude prostrta i presavi-

две подигавши лагано шиваћу ножицу и наместивши друге две рупе, како је то приказано на сл. 32.

## 28. ИЗРАДА РУПИЦА

Израда рупица је полуаутоматска, а врши се постављањем дугмета »D« (Сл. 33) у положај од 1—5, како је то приказано на сликама 34 a, b, c d, e.

— Уместо нормалне шиваће ножице на машину поставимо ножицу за шивање рупица.

— Полугу »A« и »B« поставити у крајњи леви положај према сл. 19.

— Дугме »C« (сл. 19) поставите на црвени квадратић. За горњи конац употребљавајте конац бр. 40 а за доњи конац број 50.

— Затезник конца поставите на црвену тачку.

— На тканини означи се дужина рупице која се жели израдити.

— Наместити тканину под шиваћу ножицу и регулисати граничник према дужини рупице (Сл. 34 ).

Када је игла изван тканине окренути дугме за рупице »D« у десно тако да се бр. 1 поравна са одговарајућом ознаком на шиваћој ножици (Сл. 33). Ставити машину у погон, израдити горње ојачање са 3 до 4 бода и зауставити иглу изван тканине (Сл. 34 a).

Окренути дугме за рупице тако, да се број 2 поравна са ознаком на машини, израдити леву страну рупице, и зауставити машину са иглом изван

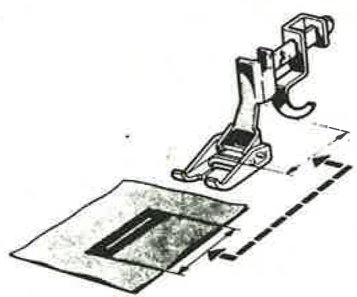

*Sl. 34*

— Na tkanini se obeleži dolžina luknjice katero se želi izdelati.

— Tkanino podgrniti pod šapico in pomočjo regulatorja omejiti potrebno dolžino luknjice (sl. 34).

Kdaj je šivanka izven tkanine se obrne gumb za luknjice »D« v desno tako da se številka 1 poravna s odgovarjajočo označbo na stroju (sl. 33). Zagnati stroj, izdelati zgornjo ojačitev s 3 do 4 vboda ter ustaviti šivanko izven tkanine (sl. 34a).

Obrniti gumb za luknjice tako da se št. 2 poravna z označbo na stroju, izdelati levo stran luknjice in ustaviti stroj s šivanko izven tkanine, ko rob ojačitve doseže rob mejnika (sl. 34b).

Obrnite gumb za luknjice tako da se št. 3 poravna z označbo na stroju. Stroj bo šival nazaj z ravnim bodom. Ustaviti stroj kedaj šivanka doseže zgornjo ojačitev (sl. 34c).

ки ги другите две дупки како е тоа прикажано на Сл. 32.

## 28. ИЗРАБОТКА НА ДУПЧИЊА

Изработка на дупчиња е полуавтоматска а се врши со поставање на копчето »D« (Сл. 33) во положај од 1—5 како е тоа прикажано на сликите 34 a, b, c, d, e;

— наместо нормалната стопица на машината ја поставуваме стопицата за шиење на дупчиња.

— Полугите »A« и »B« се поставуваат во крајниот лев положај према Сл. 19.

— Копчето »C« (сл. 19) поставете го на црвеното квадратиче. Како горен конец употребувајте конец бр. 40, а како долен конец бр. 50.

— Напнувачот на конецот поставете го на црвената точка.

— На тканината се означува должината да дупчето кое се сака да се изработи.

— Тканината се наместува под стопицата и се регулира граничникот према должина на дупчето (Сл. 34).

Кога иглата е надвор од тканината се завртува копчето за дупчиња »D« на десно така да бр. 1 се поравнува со соодветната ознака на машината (Сл. 33). Машината се става во погон, се изработува горното појачување со 3 до 4 бода и се запира иглата надвор од тканината (Сл. 34 a).

Копчето за дупчиња се врти така да бројот 2 се поравна со ознаката на машината, се из-

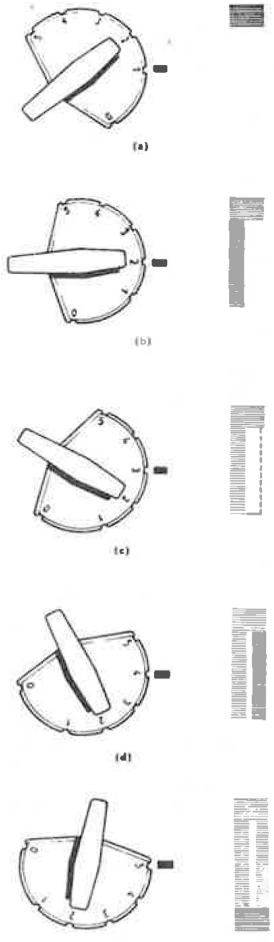

*Sl. 34 a, b, c d i e*

тканине кад руб ојачања достигне руб граничника (Сл. 34 б).

Окрените дугме за рупице тако, да се бр. 3 поравна са ознаком на машини. Покренути машину и направити десну страну рупице, те зауставити иглу изван тканине када крај горњег ојачања достигне граничник шиваће ножице (Сл. 34 д) .

Окренути дугме за рупице тако, да се бр. 5 поравна са ознаком на машини, па израдити друго ојачање са 3 до 4 бода, тако је рупица готова (Сл. 34 е).

Рупицу завршити на тај начин, да се бр. 3 на дугмету поравна са ознаком на машини, лаганим подржавањем тканине

Obrnite gumb za luknjice tako da se št. 4 poravna z označbo na stroju. Zagnati stroj, izdelati desno stran luknjice ter ustaviti šivanko izven tkanine kedaj konec zgornje ojačitve doseže mejno šapico (sl. 34d).

Obrni gumb za luknjice tako da se št. 5 poravna z označbo na stroju ter izdelaj z 3 do 4 vboda drugo ojačitev. S tem je luknjica gotova (sl. 34e).

Luknjico dokončati na ta način da se številka 3 na gumbu poravna z označbo na stroju ter lahkim pridrževanjem tkanine (z levo roko) narediti par vbodov, obračajoč pri tem z roko vstrajnik.

— Vzdigniti šapico, izvleči tkanino in odsekati sukanec.

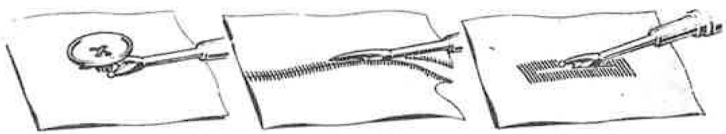

*Sl. 35*

работува ѣевата страна на дупчето и се запира машината со иглата надвор од тканината, кога работ на ојачаѣето го стигне работ на граничникот (Сл. 34 б)

Копчето за дупчиња се врти така да бројот 3 се поравна со ознаката на машината. Покренатата машина к'е шие уназад со равен бод. Запрете ја машината кога иглата к'е го стигне горното појачување (Сл. 34 ц).

Копчето за дупчиња се врти така да бројот 4 се поравна со ознаката на машината. Покренете ја машината и направете ја десната страна на дупчето и сопрете ја иглата надвор од тканината, кога крајот на горното појачување го стигне граничникот на стопицата (Сл. 34 д)

Копчето за дупчиња се врти така да бројот 5 се поравна со ознаката на машината па се изработува другото појачување со 3 до 4 бода, така е дупчето готово (Сл. 34 е).

Дупчето се завртува на тој начин што бројот 3 на копчето се поравна со ознаката на машината, со лесно држење на тканината се прават со левата рака неколку убода, вртејќи го со раката замаецот.

— Се подигнува стопицата, се извлекува тканината и се пресечува конецот.

— Во средината на прошиеното дупче се расечува тканината со ножче.

— Ножчето има многострука употреба (Сл. 35).

jena kako bi se bodovi mogli vidjeti samo s jedne strane tkanine (sl. 36).

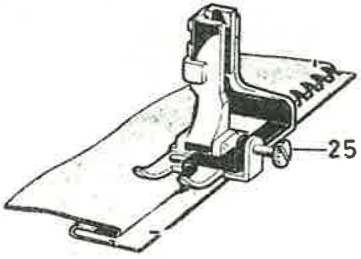


*Sl. 36*

— Poluga »A« (sl. 19) u sredini.
— Polugu »B« pomičite između broja 2 i 4 tako da igla bude po sredini debljine presavijenog dijela tkanine.
— Dugme »C« pomaknite na br. 4.
— Na normalnu stopicu s istim vijkom pritegnite graničnik (sl. 36).
— Provjerite da li se presavinuti dio tkanine dodiruje s graničnikom. Ako se i pored toga bod vidi i s unutarnje strane presavinute tkanine, smanjite širinu cik-caka i regulirajte položaj graničnika s pomoću vijka. Šivanje mora biti izvedeno kako prikazuje sl. 36.

левом руком направити неколико убода окречући руком замашњак.
— Подигнути шиваћу ножицу, извући тканину и одрезати конац.
— По средини прошивене рупице расећи ножићем тканину.
— Ножић има многоструку употребу (Сл. 35).

29. СЛЕПИ БОД

Слепим бодом се шије једну или две тканине тиме, што тканина треба да буде простртa и пресавијена, тако да се бодови могу видети само с једне стране тканине (Сл. 36).
— Полуга »А« (Сл. 19) у средини.
— Полугу »В« помицати између броја 2 и 4 тако да игла буде по средини дебљине пресавијеног дела тканине.
— Дугме »С« помакнути на бр. 4.
— На нормалну шиваћу ножицу са истим вијком притегнути граничник (Сл. 36).
— Проверити дали се пресавинути део тканине додирује с граничником. Ако се и поред тога бод види и с нутарње стране пресавинуте тканине, смањити ширину цик-цака и регулисати положај граничника помоћу вијка. Шивање мора бити изведено како приказује сл. 36.

30. РАВНО ПОРУБЉИВАЊЕ

— Постојећу шиваћу ножицу заменити са ножицом за порубљивање (Сл. 37).
— Убодну плочицу поставити у положај »II« тач. 14 (Сл. 18).
— По средини прошите луknjice razrezati z nožem za tkanino.
— Nožić je večnamensko uporaben (sl. 35).

29. SLEPI VBOD

Slepim vbodom se šiva eno ili dve tkanini s tem da je tkanina razgrnjena in prepognjena tako da so vbodi vidni samo s ene strani tkanine (sl. 36).
— Vzvod »A« (sl. 19) v središču
— Vzvod »B« premikati med številkami 2 in 4 tako da bo šivanka vsredišču debeline prepognjenog dela tkanine.

*Sl. 37*

— Gumb »C« premakniti na št. 4.
— Na standardno šapico z istim vijakom zategniti mejnikom (sl. 36).
— Preveriti če je prepognjeni del tkanine v stiku s mejnikom. Če se vbod vidi le z notarnje strani prepognjene tkanine potem je

29. СЛЕП БОД

Со слеп бод се шие една или две тканини, така што тканишта треба да биде спрострена и пресвиткана, така да бодовите можат да се видат само од едната страна на тканишта (Сл. 36).
— Полугата »А« (Сл. 19) во средината.
— Полугата »В« се помрднува мегју броевите 2 и 4 така да иглата биде во средината од дебелината на пресвиткаииот дел на тканишта.
— Копчето »С« се помрднува на бр. 4.
истиот шраф се притегнува граничникот (Сл. 36).
— Да се провери да ли пресвиткаииот дел на тканишта го допира граничникот. Ако и поред тоа бодот се гледа и од внатрешната страна на пресвитканата ткаиина, треба да се намали широчината на цик-цакот и да се регулира положајот на граничникот со помошта на шрафот. Шиењето мора да биде изведено како тоа го прикажува Сл. 36.

30. РАВНО ПОРУБУВАЊЕ

— Постоеката стопица да се замени со стопица за порубување (Сл. 37).
Убодната плочка да се постави во положај »II« точ 14 (Сл. 18).
Тканишта која треба да се поруби се свиткува во широчина околу 3 мм, а во должина околу 5 цм и така се вовлекува во спиралата испод стопицата.

## 30. RAVNO PORUBLJIVANJE

— Postojeću stopicu zamijenite sa stopicom za porubljivanje (sl. 37).
— Ubodnu pločicu postavite u položaj »II« toč. 14 (sl. 18).
— Tkaninu koju želite porubiti savijte u širinu oko 3 mm, a u dužinu oko 5 cm i tako formiranu uvucite u spiralu ispod stopice.
— Tkaninu pomičite naprijed-natrag dok ne uđe dobro u spiralu ispod stopice za izradbu poruba.
— Spustite stopicu i porubljujte vodeći tkaninu s obje ruke tako da se olakšava ulaženje u spiralu, a ujedno da se dobije lijepi ravni porub.
— Poluga »A« u lijevom položaju, poluga »B« ispod 0 i ne smiju se za vrijeme rada pomicati da se ne slomi igla.

— Тканину коју се жели порубити савити у ширину око 3 мм, а у дужини око 5 см и тако формирану увући у спиралу испод шиваће ножице.
— Тканину помицати према напред-натраг док не уђе добро у спиралу испод шиваће ножице за израду поруба.
— Спустити шиваћу ножицу и порубљивати водећи тканину са обе руке тако, да се олакшава улажење у спиралу, а уједно да се добије лепи равни поруб.
— Полуга »А« у левом положају, полуга »В« испод 0 и не сме се за време рада помицати, јер ће се сломити игла.

potrebno zmanjšati širino cik-caka, ter z vijakom regulirati lego mejnika. Šivanje mora biti izvedeno kot prikazuje sl. 36.

## 30. RAVNO ROBLJENJE

— Obstoječo šapico zamenjati z šapico za robljenje (sl. 37).
— Vbodno ploščico postaviti v položaj »II« toč. 14 (sl. 18).
— Tkanino katero se želi robiti se prepogne v širini okoli 3 mm in po dolžini okoli 5 cm ter se jo, tako zloženo, uvede v spiralo pod šapico.
— Tkanino premikati naprej-nazaj dokler ne pride v spiralo (pod šapico) za izdelavo obrobkov.
— Spustiti šapico in obrobljati. Pri tem se tkanina vodi z obe roki da se s tem olajša vhod v spiralo in istočasno dobi lepi ravni obrobek.
— Vzvod »A« v levi legi, vzvod »B« pod O. Med delom se ne smejo premikati ker bi ze zlomila šivanka.

— Тканишта се помрдува напред-назад дури не влезе добро во спиралата под стопицата за изработка на поруби.
— Да се спушти стопицата и да се прубува водејќи ја тканишта со обете раце така да се вьеснува влегувањето во спиралата а воедно да се добие убав равен поруб.
— Погулата »А« во лев положај, полугата »В« под 0 и не смеат за време на работата да се помрдуваат, бидејќи к'е се скрши иглата.

# POGLAVLJE III

**Šivanje pomoću automata**

## 31. AUTOMATSKO ŠIVANJE

**Napomena: Kod šivanja pomoću automata da bi dobili što kvalitetniji šav, potrebno je šivati brzinom manjom od maksimalne (srednjom brzinom).**

Kod varijante ELECTRONIC obavezno pritisnuti tipku sa oznakom MIN.

**Automatski mehanizam dozvoljava automatsko izvođenje velikog broja ukrasa u vezenju s pomoću specijalnih plastičnih pločica (krivulja), koje su date uz pribor za šivaći stroj. Krivulje, osim svog broja, imaju i naznačenu šaru koju automatski izvode na platnu.**

1) Krivulje se postavljaju u stroj na slijedeći način:

— Vratašca s pomoću dugmeta otvorite i podignite.

— Plastičnu krivulju, koju odaberete, nataknite na izdanak tako da manji ispust uđe u rupicu od krivulje (sl. 38).

— Istovremeno potisnite polugu »A« (sl. 19) u desni položaj, a kad stavite krivulju, vratite polugu »A« u lijevi položaj.

— Vratašca zatvorite i dugmetom zabravite.

2) Vađenje krivulje:

— Podignite vratašca, polugu »A« (sl. 19) pomaknite u desno i izvadite krivulju.

U daljnjim tablicama date su šare koje možemo izvesti s od-

# ПОГЛАВЉЕ III

**Шивање помоћу аутомата**

## 31. АУТОМАТСКО ШИВАЊЕ

**Напомена: Код шивања помоћу аутомата да би добили што квалитетнији шав, потребно је шивати брзином мањом од максималне (средњом брзином).**

Код варијанте ЕЛЕЦТРОНИЦ обавезно притиснути типку са ознаком МИН.

**Аутоматски механизам дозвољава аутоматско извађање великог броја украса у везењу помоћу специјалних пластичних плочица (шаблона, кривуља), које су дате уз прибор за шиваћу машину. Шаблоне (кривуље) осим свог броја имају и назначену шару коју аутоматски изводе на платну.**

1) Постављање шаблоне (кривуље) у машину врши се на следећи начин:

— Врашца помоћу дугмета отворити и подигнути.

— Пластичну шаблону (кривуљу), коју се одабере, натакнути на изданак тако да мањи испуст уђе у рупицу од шаблоне (Сл. 38).

— Истовремено потребно је полугу »А« (Сл. 19) потиснути у десни положај ,а кад се стави шаблона, вратити полугу »А« у леви положај.

— Врашца затворити и дугметом забравити.

2) Вађење шаблоне:

— Подигнути врашца, полугу »А« (Сл. 19) помакнути у десно и извадити шаблону.

# III POGLAVJE

**Šivanje z avtomatom**

## 31. AVTOMATSKO ŠIVANJE

**Opomba: Pri šivanju s pomočjo avtomata, da bi dobili čim kvalitetnejši rob, je potrebno šivati z brzino manjšo od maksimalne (z srednjo brzino).**

Pri izvedbi ELECTRONIC pritisnite na tipko z oznako MIN.

**Avtomatski mehanizem omogoča avtomatsko izdelavo veliko veznih okrasov s pomočjo specijalnih plastičnih ploščic (krivulj), katere so priložene priboru za šivalni stroj. Krivulje razen svoje številke imajo narisani vzorec katerega avtomatski izdelujejo v platnu.**

1) Vlaganje krivulje v stroj se izvede kot sledi:

— Pokrovček s gumbom odpreti in dvigniti.

— Izbrano plastično krivuljo natakniti na osovino tako da manjši ispust pride v luknjico krivulje (sl. 38).

— Istočasno je potrebno vzvod »A« (sl. 19) premakniti v desni položaj kedaj se vloži krivulja se vzvod »A« vrne v levi položaj.

— Pokrovček zapreti in zakleniti s gumbom.

2) Snemanje krivulje:

— Dvigniti pokrovček, vzvod »A« (sl. 19) premakniti v desno ter sneti krivuljo s osovine.

V naslednjih tabelah so podani vzorci katere lahko izdelamo s odgovarjajočimi krivuljami, ka-

# ГЛАВА III

**Шиење со помошта на аутомат**

## 31. АУТОМАТСКО ШИЕЊЕ

**Забелешка: При шиење со помош на автоматот за да добиете сто поквалитетен шев треба да шиете со брзина помала од максималната (со средна брзина).**

Кај варијантата ЕЛЕЦТРОНИЦ притиснете го задолжително тастерот со ознаката МИН.

**Аутоматскиот механизам дозволува аутоматско изведување на голем број украси во везењето со помошта на специјални пластични плочки (кривуљи), кои се дадени со приборот за машината за шиење. Кривуљите имаат освен свој број и назначена шара која аутоматски ја изведуваат на платното.**

1) Поставување на кривуљите во машината се врши на следниот начин:

— Вратичките се отвараат со помошта на копчето и се подигнуваат.

— Пластичната кривуља, која се избере, се натакнува на изданок, така да помалиот испуст, влезе во дупчето на кривуљата (Сл. 38).

— истовремено потребно е полугата »А« (Сл. 19) да се потисне во десни положај, а кога се стави кривуљата полугата »А« треба да се врати во левиот положај.

— Вратичките да се затворат и со копчето да се закочи.

2) Вадење на кривуља:

— Вратичките се подигнуваат,

govarajućim krivuljama, koje su date u priboru. U gornjoj rubrici nalazi nam se broj krivulje s kojom postizavamo odgovarajuću šaru, a s lijeve strane imamo označene položaje poluge »A« i »B« (sl. 19) te regulatora »C« u kojima one treba da se nalaze da bi postigli željenu šaru.

## 32. SAĆASTI BOD (ŽABICE)

Za ovaj bod preporučuju se mekane i lagane tkanine kao npr. svila, saten itd. Pripremite stroj za šivanje s dvoiglovkom kako je to opisano u točki 20 ove upute.
— Polugu »A« stavite u lijevi položaj.
— Polugu »B« sasvim u lijevo.
— Dugme »C« postavite između oznaka 0 i 1.
— Saće izvodite s krivuljom br. 14.
— Pamučni konac za vezenje br. 70 ili 80 ili svileni konac. Šijete paralelno pazeći pri tome da se vrhovi prethodnog šivanja dodiruju i poklapaju (sl. 39).
— Za tu operaciju šivanja pomažemo se i rukama, radi pravilnog vođenja materijala koji se šije.

*Sl. 38*

У даљним табелама дате су шаре које можемо произвести са одговарајућим шаблонама, које се налазе у прибору. У горњој рубрици налази нам се број кривуље с којом постизавамо одговарајућу шару, а са леве стране имадемо означене положаје полуге »А« и »В« (Сл. 19), те дугмета регулатора »С« у којима оне треба да се налазе да би постигли жељену шару.

## 32. САЧАСТИ УБОД (ЖАБИЦЕ)

За овај убод препоручују се мекане и лагане тканине као на пр. свила, сатен и тд. Припремити машину за шивање са двоструком иглом, како је то описано у точки 20 ових упутстава.
— Полугу »А« ставимо у леви положај.
— Полугу »В« сасвим у лево.
— Дугме »С« поставити између ознака 0 и 1.
— Саће изводимо са шаблоном бр. 14.
— Памучни конац за везење бр. 70 или 80 или свилени конац. Шијемо упоредно (паралелно) пазећи при томе, да се врхови претходног шивања долиружу и поклапају (Сл. 39).
— За ову операцију шивања помажемо се и рукама, ради правилног вођења материјала који се шије.

tere se nahajajo v priboru.
V zgornji rubriki je podana številka krivulje s katero se doseže željeni vzorec, z leve strani sta označena položaja vzvoda »A« in »B« (sl. 19) ter gumbi regulatorja »C« v katerih morajo biti vzvodi da se doseže željeni vzorec.

## 32. VEZENJE SATOVNICE

Za zgornji vbod se preporočajo mehke in lahke tkanine kot so na primer svila, saten in podobne. Pripraviti stroj za šivanje z dvojno iglo kot je to opisano v točki 20 teh navodil.

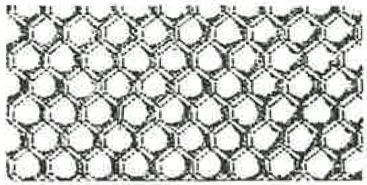

*Sl. 39*

— Vzvod »A« namestimo v levo lego.
— Vzvod »B« popolnoma v levo.
— Vzvod »C« postaviti med označbami 0 in
— Satje izdelujemo s krivuljo št. 14.
— Bombažni sukanec za vezenje št. 70 ali 80, oziroma svileni sukanec. Šivamo paralelno in pri tem pazimo da se konci predhodnega sitja dotikajo in preklapajo (sl. 39).
— Za opisano operacijo šivanja se pomagamo tudi s rokami zaradi pravilnega vodenja blaga katero se šiva.

полугата »А« се помрдува на десно и кривуљата се вади.
Во понатамошните таблици се дадени шарите кои можеме да ги произведеме со соодветните кривуљи, кои се дадени во прибород. Во горната рубрика се наогја бројот на кривуљата со која ја постигнуваме соодветната шара а на левата страна имаме означени положаи на полугата »А« и »В« (Сл. 19) како и на копчето на регулаторот »С« во кои тие треба да се наогјаат за да би ја постигнале саканата шара.

## 32. САК'ЕСТ БОД (ЖАБИЦИ)

За овај бод се препоручаат меки и лесни тканини како напр. свила, сатен и тн. Припремете ја машината за шиење со двоигловка како е тоа опишано во точка 20 на овие упатства.
— Полугата »А« ја ставаме во левиот положај.
— Полугата »В« сосем во лево.
— Копчето »С« се постава меѓу ознаките 0 и 1.
— Каките ги изведуваме со кривуљата бр. 14.
— Памук'ен конец за везење бр. 70 или 80 или пак свилен конец. Шиеме паралелно внимавајќи при тоа, да врвоите на претходното шиење се допираат и поклопуваат (Сл. 39).
— За оваа операција на шиењето си помагаме со рацете, поради правилно водење на материјалот кој се шие.

## PREGLED SARA

U tablicama su odštampane šare, koje se mogu vesti sa odgovarajućim krivuljama (nalaze se u priboru stroja).
U gornjoj rubrici tablice, nalazi se broj krivulje s kojom se postiže odgovarajuća šara a s lijeve strane su označeni položaji poluge A i B, te dugmeta regulatora C, u kojima one treba da se nalaze, da bi postigli željenu šaru.

## ПРЕГЛЕД ШАРА

У таблицама су отштампане шаре које могу да се везу са одговарајућим кривуљама (налазе се у прибору машине). У горњој рубрици таблице налази се број кривуље с којом се постиже одговарајућа шара, а с леве стране су означени положаји полуге А и В и дугмета регулатора С, у којима оне треба да се налазе да би постигли жељену шару.

KRIVULJA BROJ 1 КРИВУЉА БРОЈ 1

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| A | | | | |
| B | 0 | 0 | 0 | 1 |
| C | | 0,5 | | |

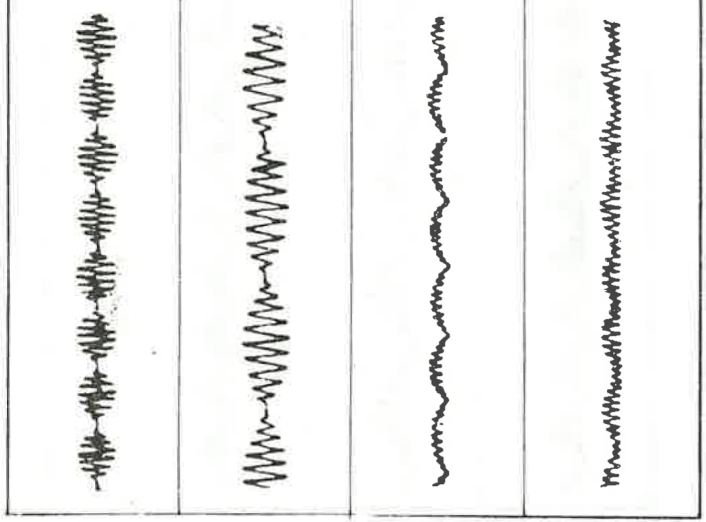

KRIVULJA BROJ 2 КРИВУЉА БРОЈ 2

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| A | | | | |
| B | 0 | 0 | 0 | 1 |
| C | | 0,5 | | |

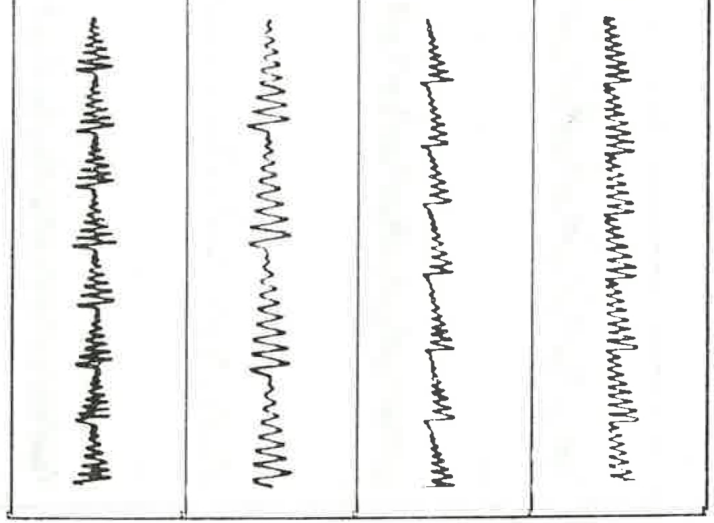

## PREGLED VZORCOV

V nasledni tabeli so podani vzorci katere lahko izdelujamo s odgovarajočim krivuljami (katere se nahajajo v priboru stroja).
V zgornji rubriki tabele podana je številka krivulje s katero se doseže željeni vzorec, a z leve strane sta obeležena položaja ročice A in B, ter gumbi regulatorja C v katerih one moraju biti da se doseže željeni vzorec.

KRIVULJA BROJ 3

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| A | | | | |
| B | 1,5 | 2 | 0 | 1 |
| C | ■ | ■ | ■ | ■ |
| | 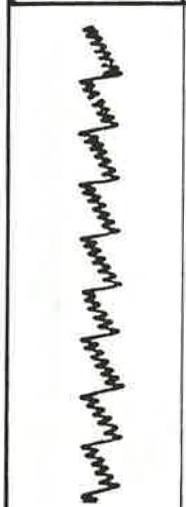 | 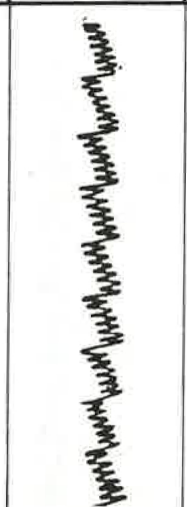 | 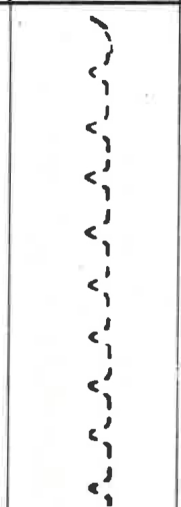 | |

## ПРЕГЛЕД НА ШАРИТЕ

Во таблиците се отпечатени шари што можат да се везат со соодветните кривулки (се наоѓаат во приборот на машината). Во горната рубрика од таблиците се наоѓа бројот на кривулката со којашто се постигнува соодветната шара, а на левата страна се означени положбите на лостовите А и В, како и копчето на регулаторот С, во коишто тие треба да се наоѓаат за да се постигне шарата по желба.

КРИВУЉА БРОЈ 3

КРИВУЛЈА БРОЈ 4

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| A | | | | |
| B | 0 | 0 | 1 | 0 |
| C | ■ | 0,5 | ■ | ■ |
| | 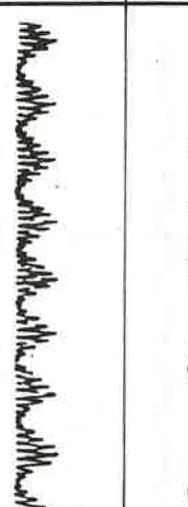 | 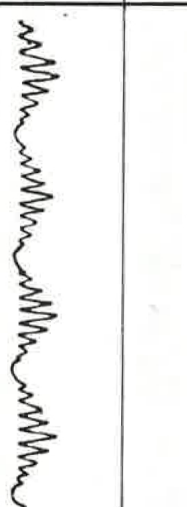 | 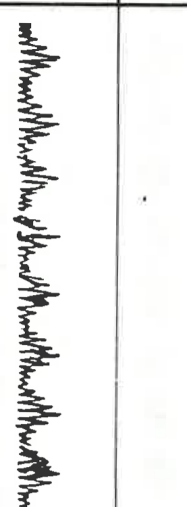 | 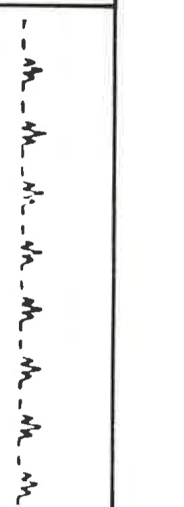 |

КРИВУЉА БРОЈ 4

KRIVULJA BROJ 5

КРИВУЉА БРОЈ 5

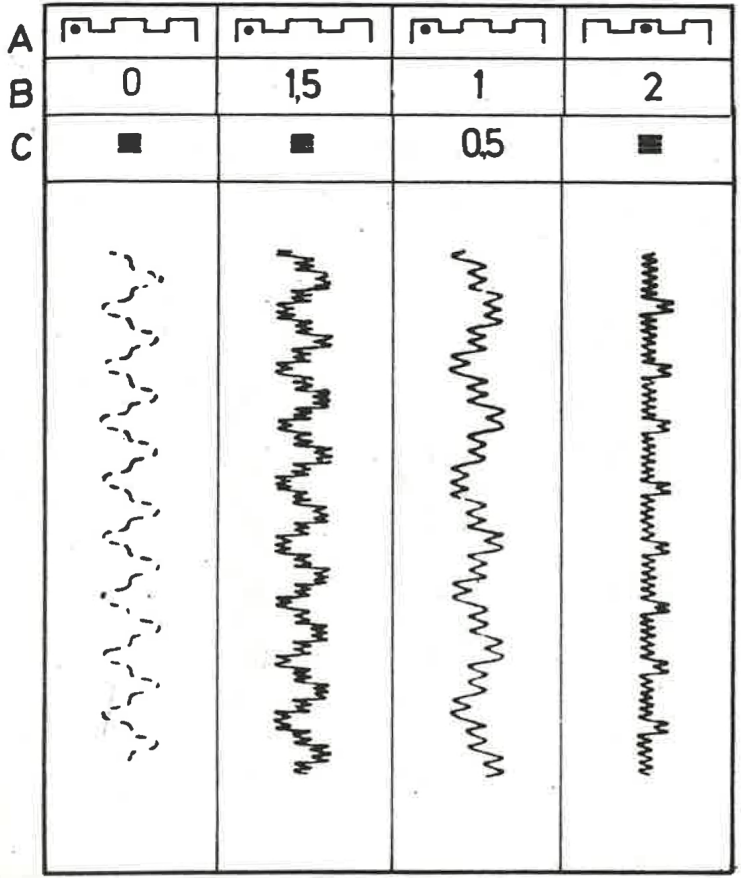


KRIVULJA BROJ 6

КРИВУЉА БРОЈ 6

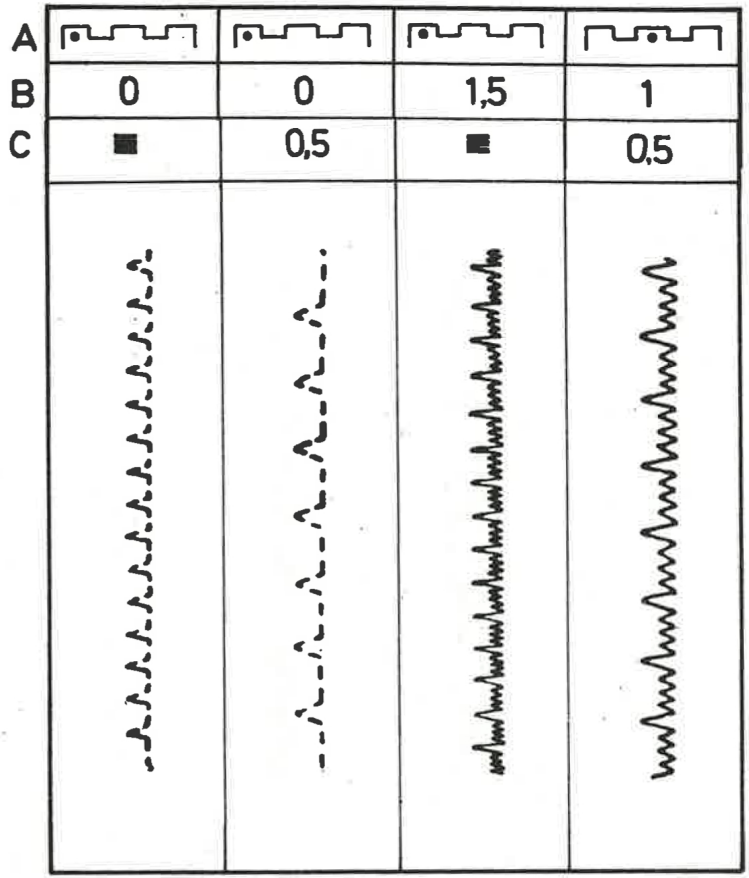

KRIVULJA BROJ 7

КРИВУЉА БРОЈ 7

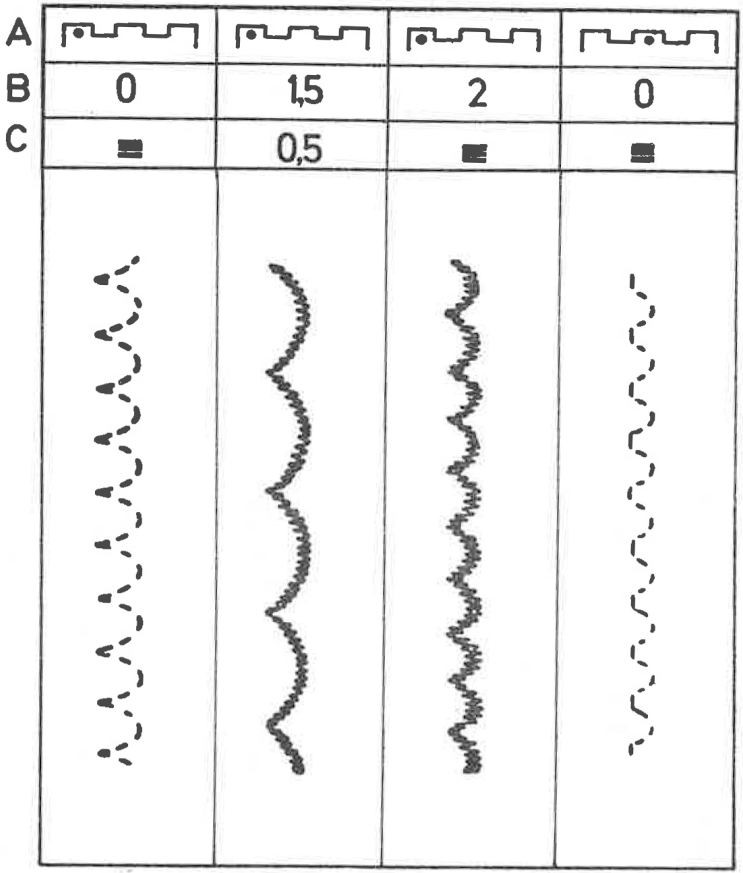


KRIVULJA BROJ 8

КРИВУЉА БРОЈ 8

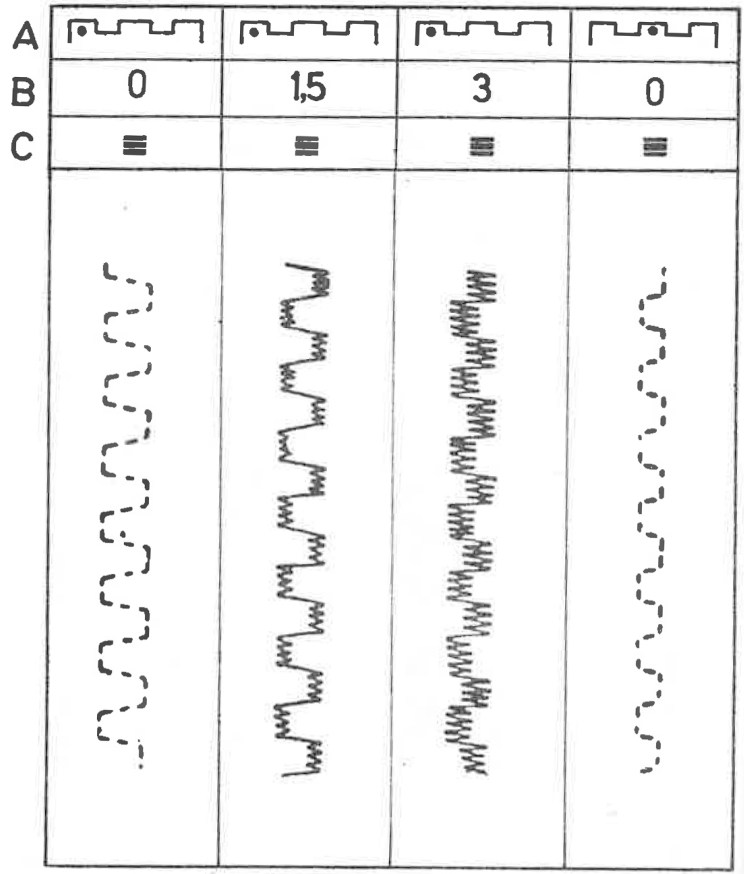

KRIVULJA BROJ 9

КРИВУЉА БРОЈ 9

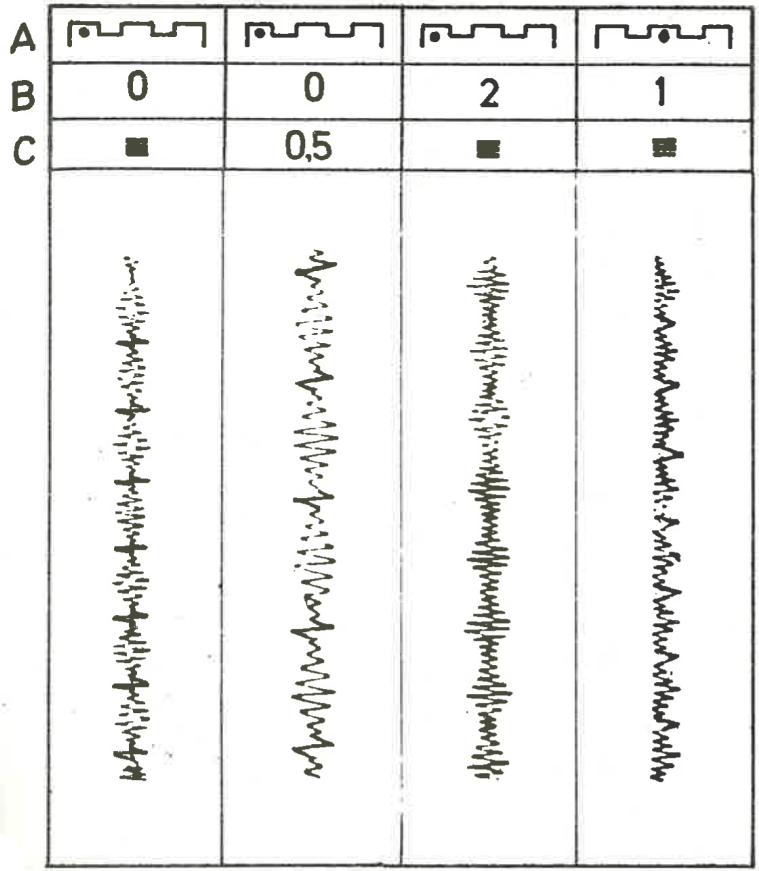


KRIVULJA BROJ 10

КРИВУЉА БРОЈ 10

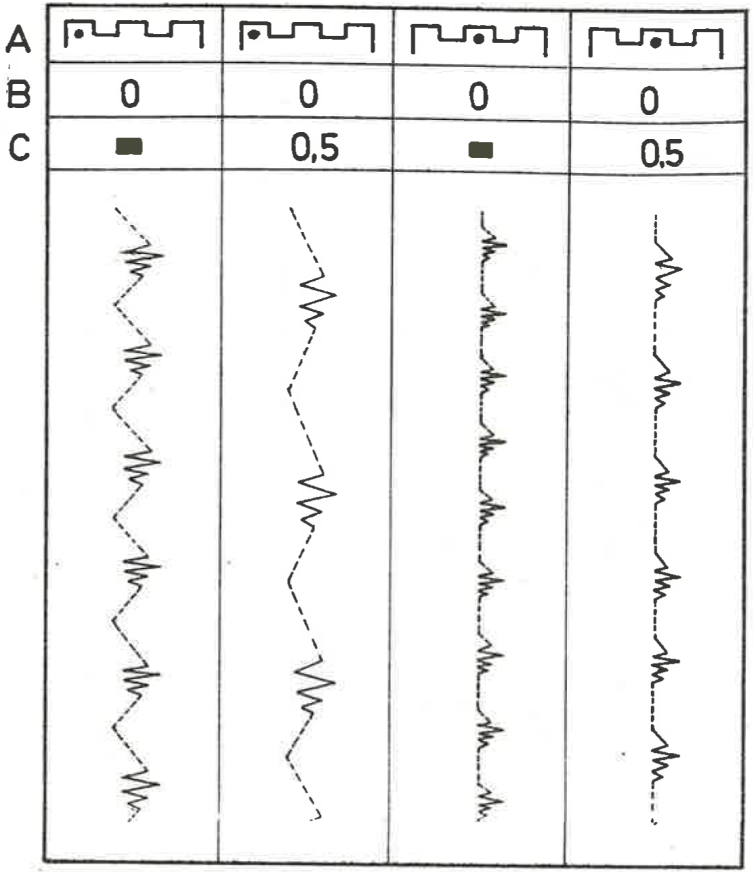

KRIVULJA BROJ 11

КРИВУЉА БРОЈ 11

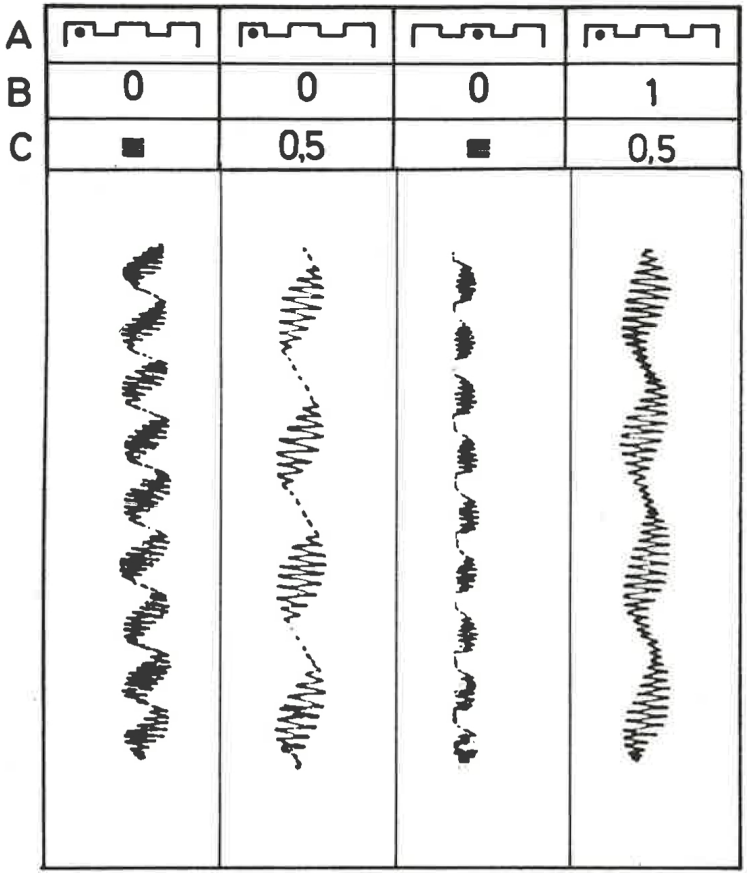


KRIVULJA BROJ 12

КРИВУЉА БРОЈ 12

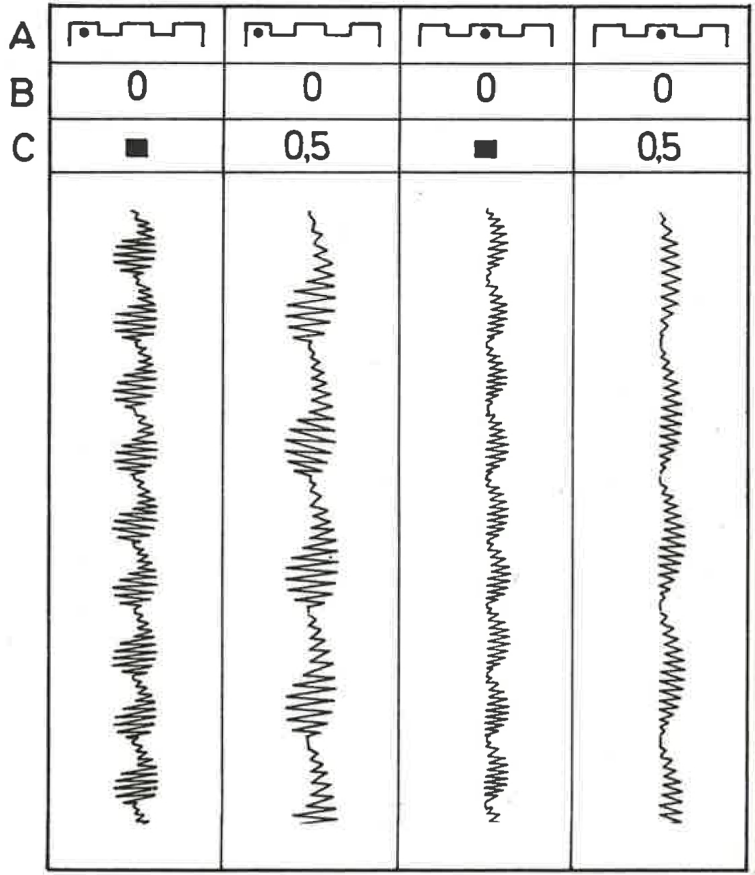

KRIVULJA BROJ 13 КРИВУЉА БРОЈ 13

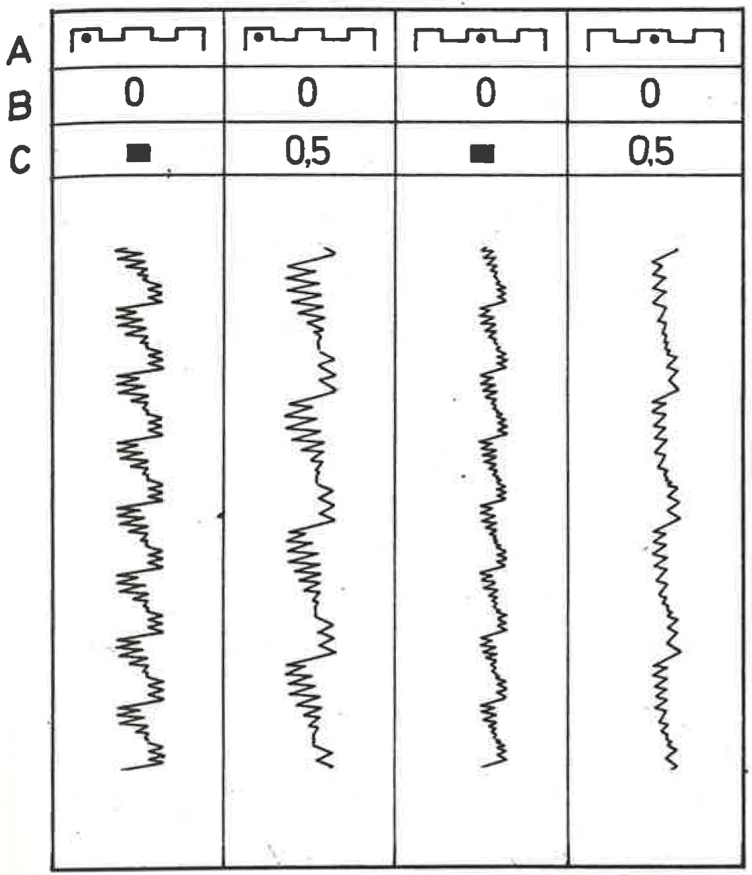


KRIVULJA BROJ 14 КРИВУЉА БРОЈ 14

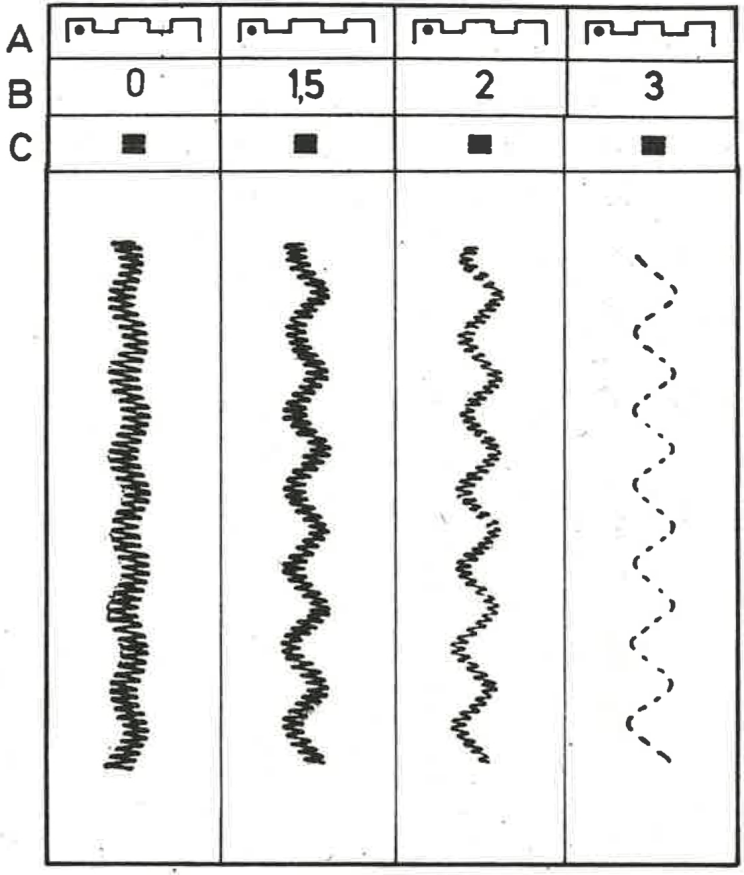

KRIVULJA BROJ 15

КРИВУЉА БРОЈ 15

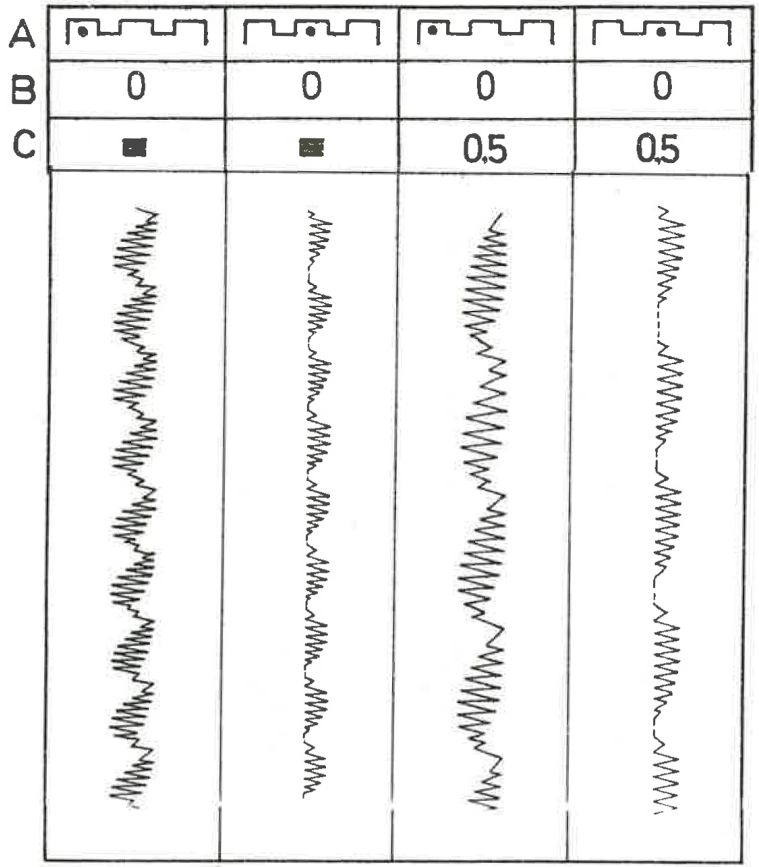


KRIVULJA BROJ 16

КРИВУЉА БРОЈ 16

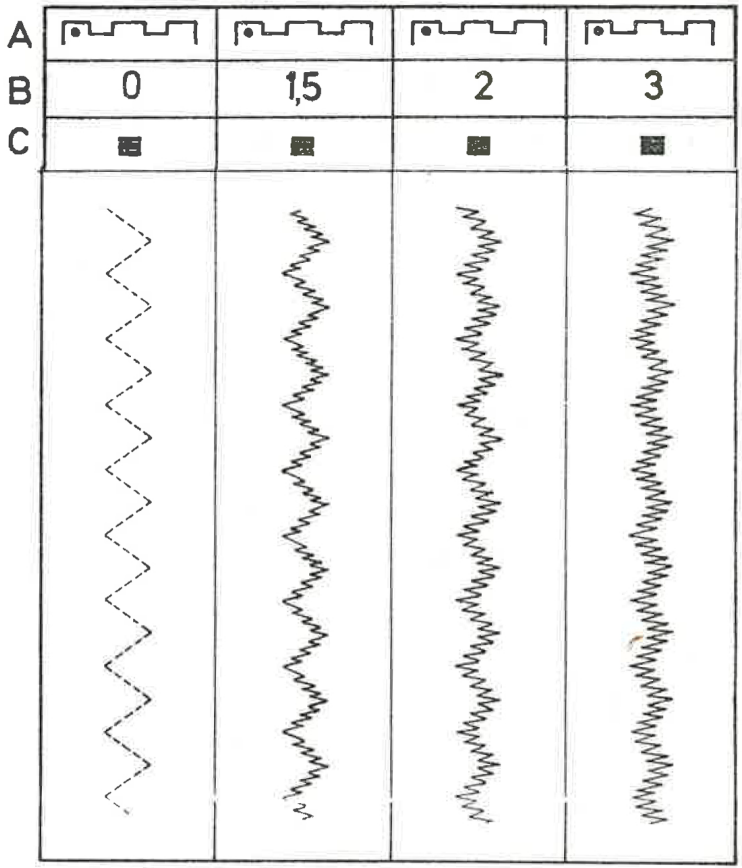

KRIVULJA BROJ 17

КРИВУЉА БРОЈ 17

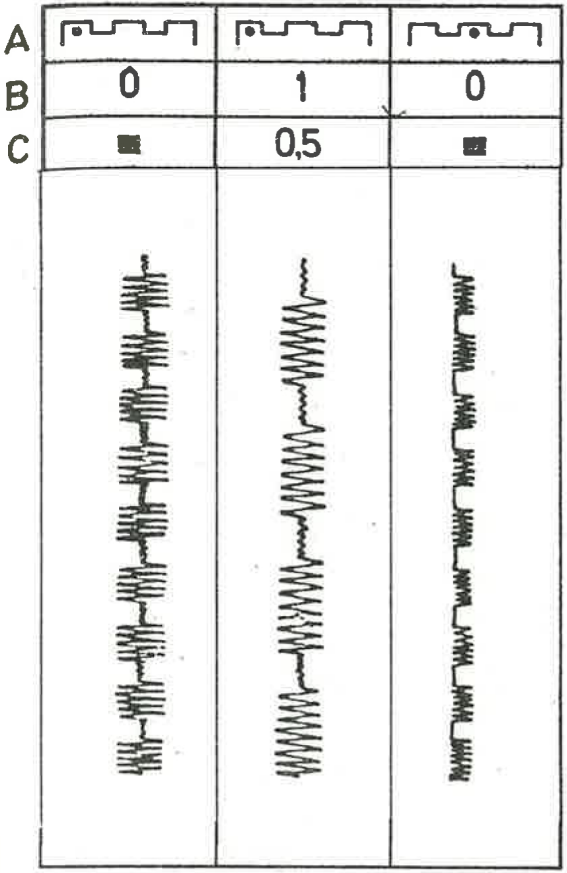


KRIVULJA BROJ 18

КРИВУЉА БРОЈ 18

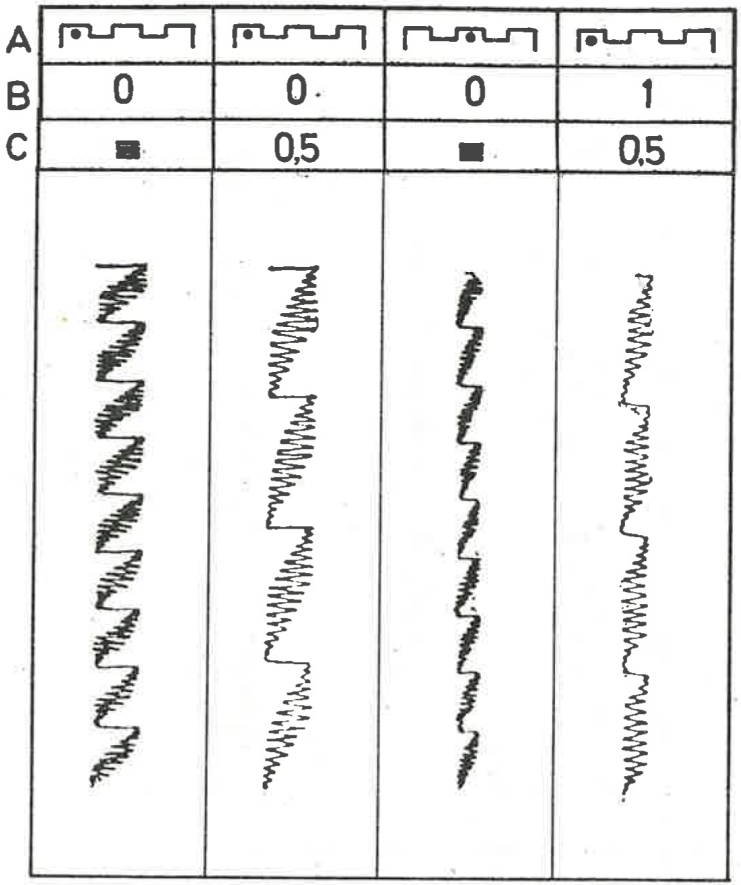

KRIVULJA BROJ 19 КРИВУЉА БРОЈ 19

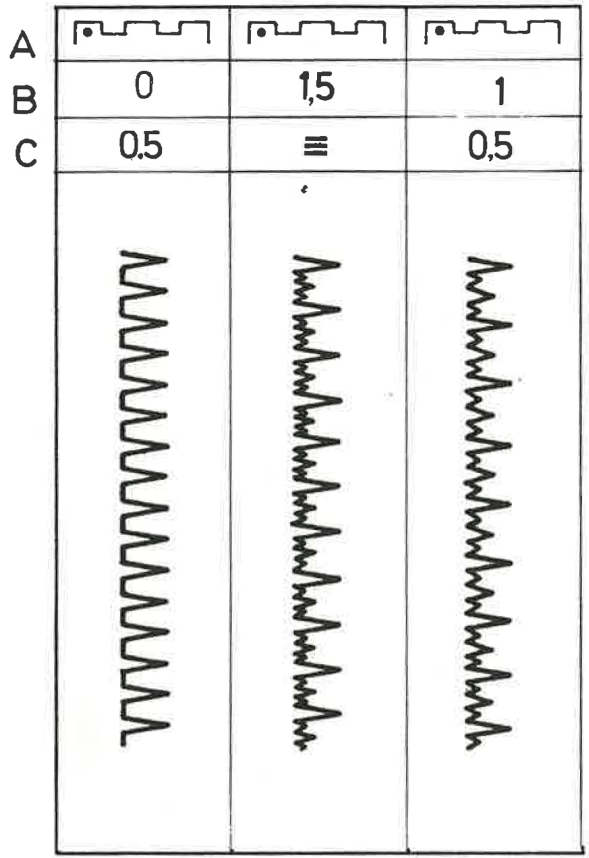


KRIVULJA BROJ 20 КРИВУЉА БРОЈ 20

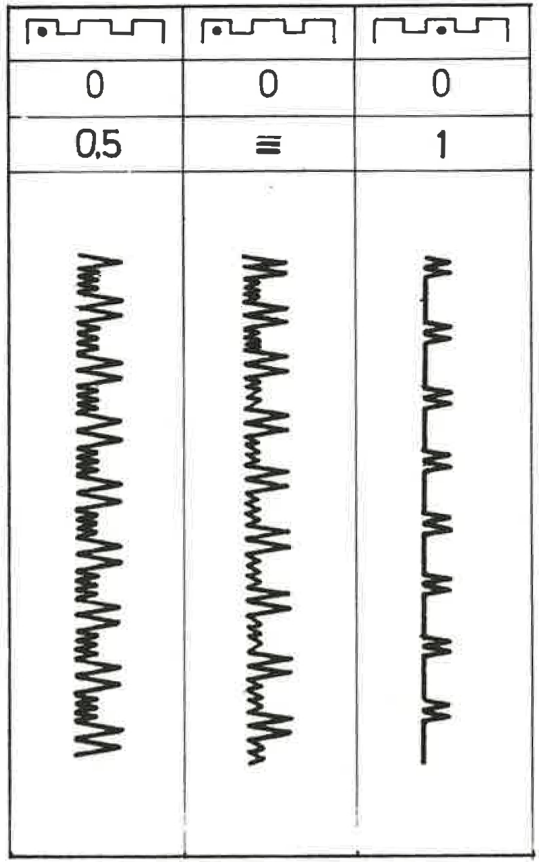

# POGLAVLJE IV

**Održavanje stroja**

33. PODMAZIVANJE

— Da bi se osiguralo dobro funkcioniranje stroja, potrebno ga je podmazivati. Ako je stroj neprekidno u pogonu, treba ga podmazivati svaki dan ili svaki drugi dan.

— Ako radite s prekidom ili samo povremeno, stroj podmažite svaki put prije početka šivanja.

— Mjesta koja valja podmazivati naznačena su na sl. 40 i 41.

— Preporučuje se povremeno podmazivati rub petljača i njegovo ležište.

— Za podmazivanje upotrebljavajte **isključivo Bagat-ulje,** koje

# ПОГЛАВЉЕ IV

**Одржавање машине**

33. ПОДМАЗИВАЊЕ

— Да би се осигурало добро функционисање шиваће машине, потребно ју је подмазивати. Ако је машина непрекидно у погону, треба је подмазивати сваки дан или сваки други дан.

— У случају рада са прекидом или само повременом употребом, машину подмазивати сваки пут пре почетка шивања.

— Места на којима се врши подмазивање назначена су на сл. 40 и 41.

— Препоручује се повремено подмазивати руб петљача и његово лежиште.

# IV POGLAVJE

**Vzdrževanje stroja**

33. MAZANJE

Da se zavaruje dobro funkcioniranje stroja potrebno ga je mazati. Če je stroj neprekinjeno v pogonu ga je treba mazati vsaki dan ali vsaki drugi dan.

— V primeru dela v presledkih ali samo občasne uporabe je treba stroj mazati vsakokrat pred začetkom šivanja.

— Mazalna mesta so naznačena na sl. 40 in 41.

— Preporoča se občasno namazati rob zapetljača in njegovo ležišče.

— Za mazanje uporabljati izključno BAGAT olje, katero garantira dolgo življenjsko dobo stroja. Pri mazanju namatalnika sukanca je treba paziti da olje ne kapne na gumijasti kolut namatalnika, ker se masni kolut ne more obračati in je s tem one-

# ГЛАВА IV

**Одржување на машината**

33. ПОДМАЧКУВАЊЕ

— Да би се осигурало добро функционирање на машината треба истата да се подмачкува. Ако машината непрекидно е во погон треба да се подмачкува секој ден или секој втор ден.

— Во случај кога се работи со прекиди или само со повремена употреба, машината се подмачкува секој пат пред почнување на шиењето.

— Местата на кои се врши подмачкувањето се назначени на Сл. 40 и 41.

— Се препорачува повремено подмачкување на ивицата на петљачата (чворот) и нејзиното лежиште.

— За подмачкување се употребува **искључиво Багат уље,** кое гарантира долготрајна работа на машината. При под-

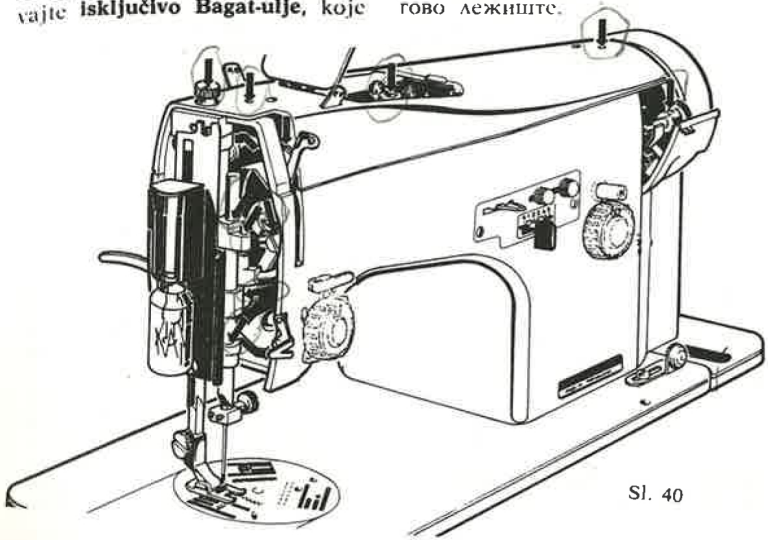

Sl. 40

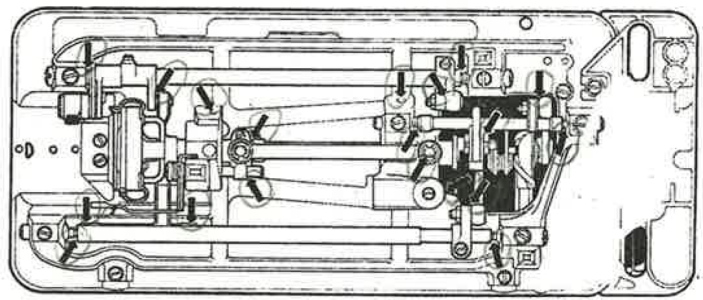

Sl. 41

garantira dugotrajan rad stroja. Pri podmazivanju namotača konca pazite da ulje ne kapne na gumeni kolut namotača, jer se zamašćeni kolut ne može okretati, a time je onemogućeno namatanje konca na kalem.
— Nikada i nipošto nemojte podmazivati stroj biljnim uljima (jestiva ulja), jer se ta ulja brzo suše i zaglavljuju pokretne dijelove stroja.

## 34. REDOVNO ODRŽAVANJE STROJA

Ako se stroj pokrene u obrnutom smjeru, može se desiti da se konac otkine i otkinuti komadić konca zaglavi i ostane u ležištu petljača. Stroj se tada okreće vrlo teško i ima neobičan zvuk (stroj lupa).
Također, kad se dugo šiva, na zupcima transportera i u ležištu

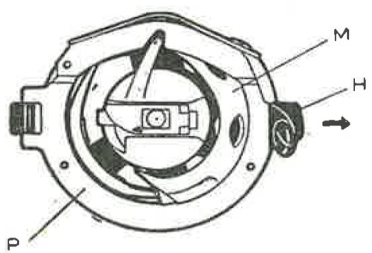


*Sl. 42*

— За подмазивање употребљавати **искључиво Багат уље,** које гарантује дуготрајан рад шивачице. При подмазивању намотача конца пазити да уље не кане на гумени колут намотача, јер замашћени колут не може да се окреће, чиме је онемогућено наматање конца на калем.

— Ни у ком случају подмазивати машину биљним уљима (јестива уља), јер се иста брзо суше и заглављују њене покретне делове.

## 34. РЕДОВНО ОДРЖАВАЊЕ ШИВАЋЕ МАШИНЕ

Уколико се шиваћа машина окрене у обрнутом смеру, може се десити да се конац откине и откинути комадић конца заглави и остане у лежишту петљача. Шиваћа машина се тада окреће врло тешко и има необичан звук (машина лупа).

Такође, код дужег шивања на зупцима транспортера и у лежишту петљача накупи се пуно прљавштине коју је потребно чешће отклонити, нарочито ако шијемо апретиране тканине. Због тога је потребно извадити полумесец (петљач) и очистити његово седиште.

Да би се извукао полумесец (петљач) из његовог лежишта, потребно је помакнути полугу »Н«, како то показује стрелица на сл. 42.

Полуотворена гранична плочица »Р«, отвори се скроз, окретањем у лево. Тако ослобођен полумесец »М« лако се извади из кућишта; само код тога мо-

могочено namatanje sukanca na tuljavo.

— V nobenem primeru se stroj ne sme mazati s rastlinskim oljem (jedilno olje) ker se isto hitro suši in zagozdi premične dele stroja.

## 34. REDNO VZDRŽEVANJE STROJA

V primeru da se stroj obrne v nasprotno smer lahko se pripeti da se sukanec prekine in odtrgnjeni košček se zagozdi in ostane v ležišču zapetljača. Stroj se tedaj težko obrača in ima nenavaden zvok (stroj udarja).

Lahko se zgodi da sč po dolgotrajnem šivanju na zobnikih transporterja ali v ležišču zapetljača nabere veliko nesnage, katero je treba pogostoma očistiti, posebej če šijemo apretirane tkanine. Zaradi tega je potrebno izvleči zapetljač in očistiti njegovo ležišče. Da bi se izvlekel zapetljač iz svojega ležišča potrebno je premakniti vzvod »Н«, kot kaže puščica na sl. 42.

Polodprta mejna ploščica »Р« se odpre popolnoma obračanjem na levo. Na ta način sproščen zapetljač »М« se s lahkoto izvleče iz ohišja. Pri tem je treba paziti da je igla dvignjena do najvišje točke.

Ko se to uredi, se z odgovarjajočo ščetkico iz pribora očisti nesnaga, s čisto lanено krpico prebriše ležišče zapetljača ter na njega kane eno do dve kapi olja. Na robove zapetljača se tudi kane eno do dve kapi olja in se zapetljač obrnjenim vrstnim redom vrne v svoje ohišje.

мачкување на намотувачот на конецот да се пази да уљето не капне на гумениот обрач на намотувачот, бидејќи замастетн обрач не може да се врти со што е оневозможено намотувањето на конецот на калемот.

— Ни во кој случај да несе подмачкува машината со билни уља (зејтин за јадење), бидејќи истите брзо се сушат и ги заглавуваат деловите на машината.

## 34. РЕДОВНО ОДРЖУВАЊЕ НА МАШИНАТА

Во колку машината се сврти во обратен правец, може да се случи да конецот се откине и откинатото парче конец да се заглави и остане во лежиштето на петљачата. Машината во тој случај се врти тешко и има необичен звук (машината тропа).

Исто така при по долго шиење на забците од транспортерот и во лежиштето на петљачата, се собира многу одпад кој треба по често да се одстрани, нарочно ако шиеме апретирани тканини. Поради тоа потребно е да се извади петљачот и да се исчисти неговото лежиште.

Да би се извлекол петљачот од неговото лежиште треба да се помрдне полугата »Н«, како тоа го прикажува стрелката на Сл. 42.

Полуотворена гранична плочка »Р«, се отвара потполно, со вртење во лево. Така ослободениот петљач »М« лесно се вади од лежиштето; само при тоа треба да се пази да игла-

petljača nakupi se puno prljavštine koju je potrebno češće otklanjati, naročito ako šijemo apretirane tkanine. Zbog toga je potrebno izvaditi petljač i očistiti njegovo sjedište.

Da bi se izvadio petljač iz njegova ležišta, potrebno je pomaknuti polugu »H«, kako to pokazuje strelica na sl. 42.

Poluotvorena granična pločica »P« otvori se skroz, okretanjem u lijevo. Tako oslobođen petljač »M« lako se izvadi iz kućišta; samo se pri tom mora paziti da igla bude podignuta u najvišu točku.

Kad se to uredi, odgovarajućom četkicom iz pribora očistite prljavštinu, a nakon toga čistom lanenom krpicom lagano prebrišite sjedište petljača i na njega kapnite jednu do dvije kapi ulja. Na rubove samog petljača također kapnite 1—2 kapi ulja, petljač vratite u njegovo kućište obrnutim redom od vađenja.

## 35. ČIŠĆENJE VELIKOG ZATEZNIKA KONCA

**Kod zaprljanja zateznika dlačicama konca potrebno je dugme zateznika dovesti na »O«. Stopicu dovesti u gornji položaj da bi se oslobodili tanjurići, zatim s jednim komadom čistog platna, kojeg uvučemo između tanjurića, protrljati u smjeru gore-dolje.**
**Zateznik konca nije potrebno podmazivati uljem.**

ра се пазити да игла буде подигнута у највишу тачку.

Кад се то уради, одговарајућом четкицом из прибора очистити прљавштину, а након тога чистом ланеном крпицом лагано пребрисати седиште полумесеца и на њега канути једну до две капи уља. На рубове самог полумесеца такође канути 1—2 капи уља, полумесец вратити у његово кућиште обрнутим редом од вађења.

## 35. ЧИШЋЕЊЕ ВЕЛИКОГ ЗАТЕЗАЧА КОНЦА

**Код запрљања затезника длачицама конца потребно је дугме затезника довести на »О«. Стопицу довести у горњи положај како би се ослободили тањурићи, затим са једним комадом чистог платна, којег увучемо између тањурића, протрљати у смеру горе-доле.**
**Затезник конца није потребно подмазивати уљем.**

## 35. ČIŠĆENJE VELIKEGA ZATEZNIKA SUKANCA

**Ko se zategovalec nabere dlačic sukanca, je treba gumb zategovalca postaviti na »O«. Da bi osvobodili krožničke, postavite capico v gornji položaj, potem pa med krožničke zataknite kos čistega platna in podrgnite v smeri gor--dol.**
**Zategovalca sukanca vam ni treba mazati z oljem.**

## 36. ZAMENJAVA SIGNALNE ŽARNICE

— Da bi zamenjali žarnico potrebno je sneti frontalni pokrov.

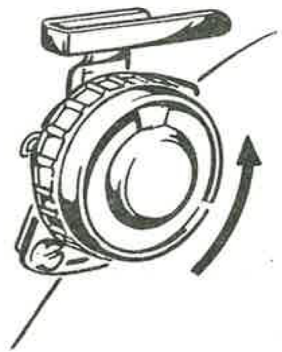

та биде дигната на највискота точка.

Кога тоа се изврши, со соодветна четкица од приборот треба да се очисти отпадот, а потоа лесно да се избрише седиштето на петљачата со чисто ленено крпче и на седиштето да се капне една до две капки уље. На ивиците на самата петљача исто така да се накапе 1—2 капки уље, петљачот да се врати во неговото лежиште со обратен ред од оној при вадењето.

## 35. ЧИСТЕЊЕ НА ГОЛЕМНИОТ ЗАТЕЗНИК НА КОНЕЦО

**При завалкувањето на затегнувачот со влакненцата од конецот потребно е копчето на затегнувачот да се доведе на »О«. Стапалката треба да се доведе во горната положба за де се ослободат чиничињата, а потоа со парче чисто платно, кое го вовлекуваме помеѓу чиничињата, да се протрие во насоката горе-долу.**
**Затегнувачот на конецот не треба да се подмачкува со масло.**

## 36. ИЗМЕНА НА СИЈАЛИЧКАТА

— Да би ја измениле сијаличката потребно е да се симне челниот капак.

— Да се одврти сијаличката

## 36. IZMJENA ŽARULJICE

— Da bismo mogli izmijeniti žaruljicu, potrebno je skinuti čeoni poklopac.

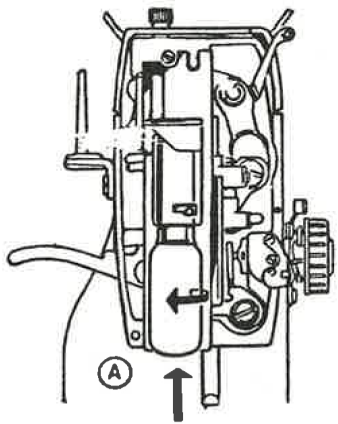


*Sl. 44a*

— Odvijte žaruljicu iz grla, potisnuvši je na gore i malo je zaokrenite u smjeru strelice prema sl. 44 a, a zatim je povucite dolje.

— Novu žaruljicu (izdanke na metalnom dijelu grla) ugurajte u odgovarajuće žljebove u grlu, potisnite žaruljicu gore i pri tom još malo zaokrenite prema sl. 44

## 36. ИЗМЕНА СИЈАЛИЦЕ

— Да би изменили сијалицу потребно је скинути чеони поклопац.

— Одвити сијалицу из грла, потиснувши је на горе и мало је заокренути у смеру стрелице према сл. 44 а, а затим је повући на доље.

— Нову сијалицу (изданке на металном делу грла) угурати у одговарајуће жлебове у грлу, потиснути сијалицу на горе а уједно код тога још је мало заокренути, према сл. 44 б, дотле док она сигурно не седне у лежиште.

Употребљавати само оригиналне сијалице.

## 37. ИЗМЕНА РЕМЕНА ЗА МОТОРНИ ПОГОН И ЊЕГОВО ПОНОВНО ПОСТАВЉАЊЕ

— Одвијте потпуно вијак (29) и одмакните стражњи поклопац (14);

— Попустите оба вијка (30);

— Закрените дугме замашњака (Q) окречући га у смеру стрелице;

— Одмакните мало према вани (не скидати га потпуно са осовине) замашњак (12) са протутегом (33) и ослободите гумени ремен;

— Žarnica se odvija tako da se potisne navzgor, malo obrne v smeri puščice (po sl. 44a), in potem potegne navzdol.

— Nova žarnica se montira tako da se vloži v odgovarjajoče žlebe na podnožju, potisne navzgor in pritem še malo obrne (po sl. 44b) dokler popolnoma ne vsede v ležišče. Uporabljati samo originalne žarnice.

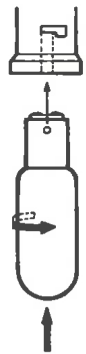

*Sl. 44b*

## 37. ZAMENJAVA IN PONOVNA NAMESTITEV JERMENA ZA MOTORNI POGON

— Popolnoma odvijte vijak (29) in odmaknite zadnji pokrov (14);

— Popustite oba vijka (30);

— Obrnite gumb zamašnjaka (Q) z obračanjem v smeri puščice;

— Odmaknite zamašnjak s protiutežjo (12) malo proti ven

од грлото, потиснувајќи ја на горе и малку свртувајќи ја во правец на стрелката према Сл. 44, а потоа да се повлече према долу.

— Новата сијаличка (изданки на металниот дел од грлото) да се стави во соответните жлебови во грлото, да се потисне сијаличката на горе и воедно при тоа уште малку да се сврти према Сл. 44 б, се дури таа сигурно не седне во лежиштето. Треба да се употребуваат само оригинални сијалички.

## 37. ИЗМЕНА НА РЕМОНТ ЗА МОТОРНИОТ ПОГОН И НЕГОВОТО ПОВТОРНО ПОСТАВУВАЊЕ

— Одвртете ја потполно (29) и извадете го задниот поклопец (14);

— Обавите ги двете завртки (30);

— Завртете го копчето од замацеот (Q) вртејќи го во правец на стрелката;

— Помрднете го малку спрема надвор (не симнувајќи го потполно од оската) замацеот (12) со противтегот (33) и ослободете го гумениот каиш;

— При повторно ставање на моторнот каишот, го најпрво го поставуваме гумениот каишот (34) на замацот, без да го поставиме во уторат, туку само го поставуваме на осовината.

— Потоа ставете го најпрво каишот во уторот од електромоторат,

b, dotle dok ona sigurno ne sjedne u ležište.
Upotrebljavajte samo originalne žarulje.

### 37. IZMJENA REMENA ZA MOTORNI POGON I NJEGOVO PONOVNO POSTAVLJANJE

— Odvijte potpuno vijak (29) i odmaknite stražnji poklopac (14);
— Popustite oba vijka (30);
— Zaokrenite dugme zamašnjaka (Q) okrećući ga u smjeru strelice;
— Odmaknite malo prema vani (ne skidati ga potpuno sa osovine) zamašnjak (12) sa protutegom (33) i oslobodite gumeni remen;

— Код поповног постављања моторног ремена најпре поставимо гумени ремен (34) на замашњак, без постављања у утор, него га само поставимо на осовину;

— Затим поставимо ремен најпре на ременицу електромотора, а онда у утор замашњака окрећући га једном руком, а другом намештајући ремен у утор;
— Гурнемо до краја замашњак (12)

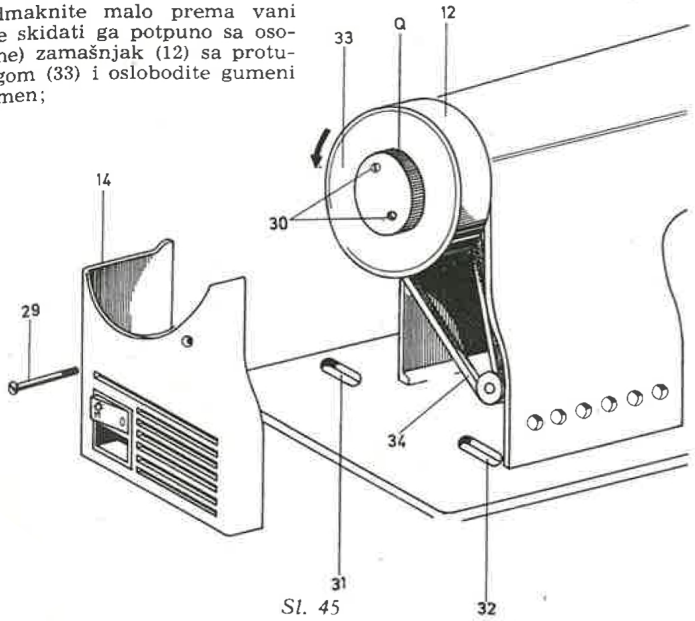

*Sl. 45*

(ne popolnoma sneti z osi) in oslobodite gumijasti jermen;
— Pri osnovnem postavljanju motornega jermena, najprej postavimo gumijasti jermen (34) na zamašnjak, brez postavljanja v žleb; postavimo ga samo na os;
— Za tem postavimo jermen najprej na jermenico elektromotorja, potem pa v žleb, z obračanjem zamašnjaka z eno roko, z drugo pa spravljamo jermen v žleb;
— Potisnemo zamašnjak (12) in protiutež (33) do konca, tako da jeziček zleze v žleb na osi;
— Postavimo gumbe (Q) in do konca zategnemo vijake (30);
— Montiramo pokrov (14) in ga pritrdimo z vijakom (29).

### 38. MONTAŽA BAGAT ŠIVALNEGA STROJA NA PODNOŽJE PRENOSNEGA KOVČEGA IN KABINETA (ORMARICE) (sl. *46*)

— Odviti vijak da se lahko vloži nastavek na nosilcu stroja.
— Postaviti šivalni stroj kot je prikazano na sliki (nastavek mora sesti do konca) ter močno zategniti vijak s odvijačem ki se nahaja v priboru.
— Če se šivalni stroj ne vsede pravilno na podnožje prenosnega kovčega ali na kabinet, ko se pripravi za šivanje, pomeni da se nastavek ni sedel do konca.

а потоа во уторот на замацеот, вртејќи го со еднота рака, а со другата го местиме каишот во уторот;
— Притиснете ги до крај замацеот (12) и противтегот (33) така што јазичето да влезе во уторот на осовината;
— Завртете го копчето (Q) и стиснете до крај завртките (30);
— Монтирајте го поклопецот (14) и зацврстете го со завртката

### 38. ПОСТАВУВАЊЕ НА БАГАТ МАШИНАТА ЗА ШИЕЊЕ НА ПОСТОЉЕ ОД ПРЕНОСЕН КОФЕР И КАБИНЕТ (ОРМАНЧЕ) (сл. *46*)

— Да се одврти шрафот да би можел да помине изданокот на носачот на машината.
— Да се постави шивачката машина према сликата (изданокот мора да влезе до крај) и јако да се заврти шрафот со шрафцигер, кој се наоѓа во приборот.
— Ако шивачката машина не седи правилно на постољето од преносниот кофер или на кабинетот, кога се припреми за шиење, значи дека изданокот не седнал до крај.

— Kod ponovnog postavljanja motornog remena najprije postavimo gumeni remen (34) na zamašnjak, bez postavljanja u utor; nego ga samo postavimo na osovinu;
— Zatim postavimo remen najprije na remenicu elektromotora, a onda u utor zamašnjaka okrećući ga jednom rukom, a drugom namještajući remen u utor;
— Gurnemo do kraja zamašnjak (12) i protuteg (33), tako da jezičac uđe u utor na osovini;
— Zavrnemo dugme (Q) i stisnemo do kraja vijke (30);
— Montiramo poklopac (14) i učvrstimo ga vijkom (29).

и протутег (33), тако да језичац уђе у утор на осовини;
— Завртимо дугме (Q) и стиснемо до краја вијке (30);
— Монтирамо поклопац (14) и учврстимо га вијком (29).

## 38. ПОСТАВЉАЊЕ БАГАТ ШИВАЋЕ МАШИНЕ НА ПОСТОЉЕ ПРЕНОСНОГ КОФЕРА И КАБИНЕТА (ОРМАРИЋА) (сл. 46)

— Одвити вијак да може проћи избанак на носачу машине.
— Поставити шивачу машину према слици (избанак мора

## 39. POMANJKLJIVOSTI DO KATERIH LAHKO PRIDE TEKOM DELA

**Prekinitev zgornjega sukanca:**

— Nepravilno vložena šivanka.
— Zgornji sukanec preveč zategnjen.
— Sukanec nepravilno potegnjen v stroj.
— Debelina sukanca ne odgovarja tkanini.
— Na sukancu so vozli.
— Preostra ušica šivanke.
— Pretenka šivanka.
— Zvita ali topa šivanka.

## 39. НЕДОСТАТОЦИ КОИ МОЖАТ ДА СЕ СЛУЧАТ ВО ТЕК НА РАБОТАТА

**Прекид на горниот конец**

— Лошо поставена игла,
— Горниот конец премногу затегнат (напнат),
— Конец лошо вовлечен во машината.
— Конецот по дебелина не одговара на тканината.
— На конецот има чворчиња.
— Преостра ушица на иглата.
— Претенка игла.
— Игла крива или тапа.

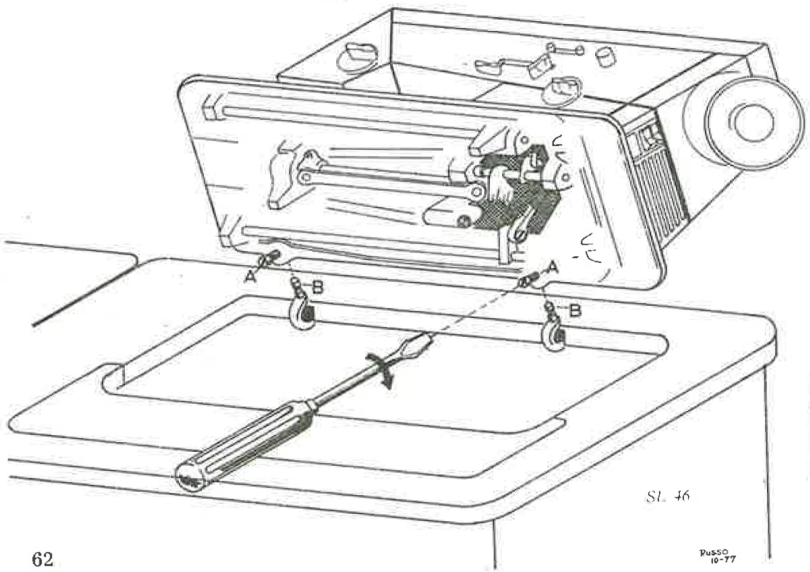

SL. 46

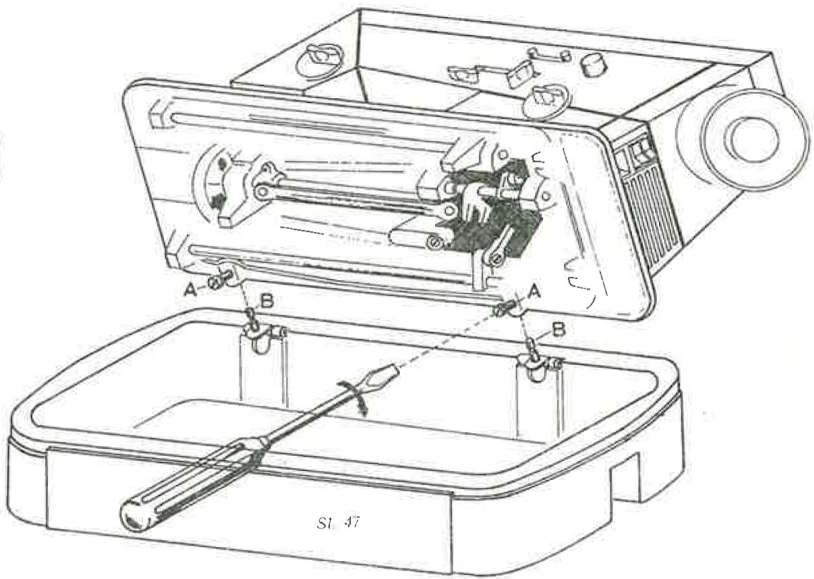

SL. 47

## 38. POSTAVLJANJE BAGAT ŠIVAĆEG STROJA NA POSTOLJE PRIJENOSNOG KOFERA I KABINETA (sl. 46)

— Odvijte vijak da može proći izdanak na nosaču stroja.

— Postavite šivaći stroj prema slici (izdanak mora ući do kraja) i jako zategnite vijak s izvijačem koji se nalazi u priboru.

— Ako šivaći stroj ne sjeda pravilno na postolje prijenosnog kofera ili na kabinet, kad se pripremi za šivanje, znači da izdanak nije sjeo do kraja.

## 39. NEDOSTACI KOJI SE MOGU DESITI TIJEKOM RADA

**Prekid gornjeg konca**

— Loše postavljena igla.
— Gornji konac previše napet.
— Konac loše uvučen u stroj.
— Konac po debljini ne odgovara tkanini.
— Na koncu ima čvorića.
— Peoštra ušica igle.
— Pretanka igla.
— Igla kriva ili tupa.
— Oštećena rupica na ubodnoj pločici.
— Stroj prebrzo stavljen u pogon.
— Stroj stavljen u pogon a da se trzavac prethodno nije doveo u gornji položaj.
— Iglom oštećeno kućište kalema.
— Oštećen petljač.

**Prijelom igle:**

— Povlačenje tkanine nazad ili u stranu ručno, tako da je igla udarila u ubodnu pločicu.
— Igla kriva ili tupa.

ући до краја) и јако затегнути вијак с извијачем, који се налази у прибору.
— Ако шиваћа машина не седа правилно на постоље преносног кофера или на кабинет, кад се припреми за шивање, значи да изданак није сео до краја.

## 39. НЕДОСТАЦИ КОЈИ СЕ МОГУ ДЕСИТИ ТОКОМ РАДА

**Прекид горњег конца**

— Лоше постављена игла,
— Горњи конац превише затегнут,
— Конац лоше увучен у машину,
— Конац по дебљини не одговара тканини,
— На концу има чворића,
— Преоштра ушица игле,
— Претанка игла,
— Игла крива или тупа,
— Оштећена рупица на убодној плочици,
— Машина пребрзо стављена у погон,
— Машина стављена у погон, а да се трзавац претходно није довео у горњи положај,
— Иглом оштећено кућиште калема,
— Оштећен полумесец (петљач).

**Прелом игле:**

— Повлачење тканине назад или у страну ручно, тако да је игла ударила у убодну плочицу,
— Игла крива или тупа.

**Прекид доњег конца:**

— Доњи конац превише затегнут.

— Poškodovana luknjica na vbodni ploščici.
— Stroj prehitro stavljen v pogon.
— Stroj pognan brez da se je trzljavec postavil v zgornji položaj.
— Ohišje tuljave poškodovano s šivanko.
— Poškodovan zapetljač.

**Prelom šivanke:**

— Vlečenje tkanine nazaj ali v stran (ročno), tako da je šivanka udarila v vbodno ploščico.
— Zvita ali topa šivanka.

**Prekinitev spodnjega sukanca:**

— Spodnji sukanec preveč zategnjen.
— Tuljava nekvalitetno navita.
— Tuljava preveč navita in se težko obrača v ohišju.
— Nesnaga ali otpatki sukanca v ohišju tuljave.

**Izpuščanje (preskakovanje) vbodov:**

— Nepravilno vložena šivanka.
— Zvita ali topa šivanka.
— Sukanec predebel naspram šivanke.
— Napačno izbrana šivanka za tkanino katera se šiva.

**Neenakomerno šivanje:**

— Nezadosten pritisk šapice na tkanino.
— Zobniki (transporter) spuščeni prenizko.
— Ročno vlečena tkanina.
— Premajhen vbod.
— Pretenka šivanka s ozirom na sukanec.

— Оштетен отворот на убодната плочка.
— Машината пребрзо ставена во погон.
— Машината ставена во погон а да трзавецот предходно нее доведен во горна положба.
— Со игла оштетено лежиште на калемот.
— Оштетен петљач.

**Прелом на иглата:**

— Повлекување на тканината назад или во страна рачно, така да иглата удрила во убодната плочка.
— Крива игла или тапа.

**Прекин на долниот конец:**

— Долниот конец премногу напнат.
— Калемот лошо намотан.
— Калемот премногу намотан, така да лошо се врти во лежиштето.
— Нечистотија или одпадоци од конецот во лежиштето на калемот.

**Испуштање (прескокнување) на бодови:**

— Игла неправилно поставена.
— Игла крива или тапа.
— Конец предебел во однос на иглата.
— Непрописна игла за тканината која се шие.

**Нееднакво шиење:**

— Недоволен притисок на стопицата на материјалот.
— Запци (транспортер) премногу ниско спуштени.
— Тканина повлечена рачно.
— Премал бод.
— Претенка игла во однос на конецот.

**Prekid donjeg konca:**
— Donji konac previše napet.
— Kalem loše namotan.
— Kalem previše namotan, tako da se loše okreće u kućištu.
— Nečistoća ili otpaci konca u kućištu kalema.

**Ispuštanje (preskakanje) bodova:**
— Igla nepravilno postavljena.
— Igla kriva ili tupa.
— Konac predebeo prema igli.
— Nepropisna igla za tkaninu koja se šiva.

**Nejednako šivanje:**
— Nedovoljan pritisak stopice na materijal.
— Zupci (transporter) odviše nisko spušteni.
— Tkanina povlačena ručno.
— Premali bod.
— Pretanka igla u odnosu prema koncu.

**Stroj ne šije ravno:**
— Nije skinuta krivulja.
— Poluga »B« (sl. 17) nije sasvim u lijevo.

**Stroj teško radi i zapinje:**
— Komadić konca u ležištu petljača.
— Remen motora previše napet (regulirajte napetost popustivši vijke s kojima je pričvršćen elektromotor na stroju, nakon toga ponovno pritegnite vijke).
— Stroj nije podmazan.
— Tupa igla.
— Ako se ne može otkloniti smetnja, potražite uslugu »Bagat-servisa«.

— Калем лоше намотан.
— Калем превише намотан, тако да се лоше окреће у кућишту.
— Нечистоћа или отпаци конца у кућишту калема.

**Испуштање (прескакање) бодова:**
— Игла неправилно постављена.
— Игла крива или тупа.
— Конац предебео у односу на иглу.
— Непрописна игла за тканину која се шива.

**Неједнако шивање:**
— Недовољан притисак шивање ножице на материјал.
— Зупци (транспортер) одвише ниско спуштен.
— Тканина вучена ручно.
— Премали убод.
— Претанка игла у односу на конац.

**Машина не шије равно:**
— Није скинута шаблона (кривуља).
— Полуга »B« (Сл. 17) није сасвим у лево.

**Машина тешко ради и запиње:**
— Комадић конца у лежишту полумесеца (петљача).
— Ремен мотора превише затегнут (регулисати затегнутост попустивши вијке са којима је причвршћен електромотор на машину, након тога поново притегнути вијке).
— Машина није подмазана.
— Тупа игла.
— Ако се не може отклонити сметња, потражити услугу »Багат сервиса«.

**Stroj ne šiva ravno:**
— Ni sneta krivulja.
— Vzvod »B« (sl. 17) ni popolnoma v levo.

**Stroj težko dela in se zatika:**
— Sukanec v ležaju zapetljača.
— Jermen motorja preveč zategnjen (regulirati zategnjenost s popuščanjem vijakov s katerimi je elektromotor pritrnjen na stroj, potem ponovno pritegniti vijake).
— Stroj ni mazan.
— Topa šivanka.
— Če se motnja ne da otkloniti poiskati uslugo »BAGAT servisa«.

**Žarnica ne sveti in motor ne deluje.**
— Natikač ali vtikač priključnega kabla nista do kraja vtisnjena; natikač v vtikač stroja na zadnjem pokrovu, vtikač pa v stensko vtičnico.

**— Spoji do elektronskega sklopa niso brezhibni, ali je pregorela varovalka na elektronskem sklopu.**

**Žarnica ne sveti motor pa dela:**
— Pregorela nitka žarnice.
**— Kontakti na elektronskem sklopu niso brezhibni.**

**Pretirano segrevanje motorja**
**— Motor je preobremenjen zaradi dolgotrajnega in napornega dela stroja.**
**— Motor ni brezhiben.**

**Motor se počasi obrača:**
— Sukanec v ležaju zapetljača.
— Prezategnjen jermen na motorju.
— Stroj ni mazan.

**Машината не шие право:**
— Нее симната кривината.
— Полугата »B« иее сосема во лево (Сл. 17).

**Машината тешко работи и запнува:**
— Парченце од конец во лежиштето на петљачата.
— Ремен на моторот премногу напнат (да се регулира напнатоста попуштајки ги шрафовите со кои е прицврстен електромоторот на машината, после тоа повторно да се притегнат шрафовите).
— Машината нее подмачкана.
— Тапа игла.
— Ако не може да се одстрани пречката, да се побара услуга на »Багат сервисот«.

**Сијалицата не свети и моторот не работи**
— Натикачот и мрежниот утикач на прикључниот кабел, нее до крај втиснати; натикачот во утикач на машината на задниот дел капак, а мрежниот утикач во зиден штекер.
**— Врските до електроничкиот склоп се неисправни или прегорел осигуруваčот на електроничкиот склоп.**

**Сијаличката не свети а моторот работи.**
— Прегорена жичка на сијаличката.
**— Неисправни се контактите на електроничкиот склоп.**

**Žaruljica ne svijetli ili motor ne radi:**

— Natikač i mrežni utikač priključnog kabla nisu do kraja utisnuti ;natikač u utikač stroja na stražnjem poklopcu, a mrežni utikač u zidnu uitčnicu.

**Žaruljica ne svijetli a motor radi:**

— Pregorjela nit žaruljice.
— Pogledati prethodnu točku.

**Pretjerano zagrijavanje motora ili nožnog regulatora:**

— Motor ili reostat su preopterećeni dugotrajnim i teškim radom stroja.

**Motor se okreće sporo:**

— Komadić konca u ležištu petljaća.
— Prenapet remen na motoru.
— Stroj nije podmazan.

**Napomena:**

Može se desiti da se mehanizam stroja uslijed dugotrajnog rada rasklima, tj. pomakne iz određenih faza. Ako i pored uputa koje smo ranije naveli ne bude moguće ukloniti uzroke smetnji, ne pokušavajte sami popraviti stroj, već tražite uslugu »Bagat servisne službe« koja će se pobrinuti da ponovno dovede stroj u ispravno stanje.

**Сијалице не светле или мотор не ради:**

— Натикач и мрежни утикач прикључног кабла нису до краја утиснути; натикач у утикач машине на стражњем поклопцу; а мрежни утикач у зидну утичну кутију.

**Сијалица не светли, а мотор ради:**

— Прегорела нит сијалице.
— Погледати претходну тачку.

**Претерано загревање мотора или ножног регулатора:**

— Мотор или реостат су преоптерећени дуготрајним и тешким радом машине.

**Мотор се окреће споро:**

— Комадић конца у лежишту полумесеца (петљача).
— Презатегнут ремен на мотору.

**Напомена:**

Може се десити да се механизам машине услед дуготрајног рада расклима, тј. помакне из одређених фаза. Ако и поред упута које смо раније навели не буде могуће уклонити узроке сметњи, не покушавајте лично поправити шиваћу машину, већ тражите услугу »Багат сервисне службе« која ће се побринути да је поново доведе у исправно стање.

**Opomba:**

Lahko pride do tega, da se mehanizem stroja, zaradi dolgotrajnega pogona razrahlja oziroma premakne iz določenih faz. Če s pomočjo navodil ki smo jih navedli ne bo mogoče odstraniti vzroke motenj, ne poskušajte osebno popravljati stroja, temveč zahtevajte uslugo »BAGAT servisne službe« katera se bo pobrigala da vaš stroj ponovno spravi v prvotno stanje.

**Моторот се врти полека:**

— Парченце на конец во лежиштето на петљачата.
— Препаднат ремен на моторот.
— Машината нее подмачкана.

**Напомена:**

Може да се случи да механизамот на машината, поради долготрајна употреба се размрда те да се помрдне од одредените фази. Ако и покрај упатствата кои порано ги наведовме нее можно да се отклонат причините, не обидувајте се да лично ја поправите машината, туку барајте услуга на »Багат сервисна служба« која к'е се побрине да повторно ја доведете машината во исправна состојба.

Vijek trajanja ovog proizvoda, uz normalne uvjete upotrebe i uz primjenjivanje ovih uputa, iznosi 10 godina nakon protetka garantnog roka. Za to vrijeme osiguravamo servisne usluge i rezervne dijelove putem »Bagat« servisnih radionica. »BAGAT«

Век трајања овог производа, уз нормалне увете употребе и уз примењивање овог упутства, износи 10 година након протека гарантног рока. За то време осигуравамо сервисне услуге и резервне делове преко „Багат" сервисних радионица. »BAGAT«

Pri normalnih pogojih uporabe in upoštevanju navodil je rok trajanja tega proizvoda 10 let po izteku garancijskega roka. V tem času zagotavljamo preko »Bagat« servisnih delovnic servisne usluge in rezervne dele. »BAGAT«

Векот на траењето на овој производ, при нормални услови на употреба и при применување на овие упатства, изнесува 10 години по истекот на гарантниот рок. За тоа време осигураваме сервисни услуги и резервни делови преку „Багат" сервисни е работилници. »BAGAT«

## Spisak »BAGAT« prodavaonica sa brojem pošte i adresama

| Br. | MJESTO | ULICA I BROJ | TELEFON |
|---|---|---|---|
| 62000 | MARIBOR | — M. Gorkega 18 | (062) 26-473 |
| 66000 | KOPER | — Čevljarska 29 | (066) 23-684 |
| 61000 | LJUBLJANA | — Gospodsvetska 8 | (061) 317-613 |
| 63000 | CELJE | — Cuprijska 19 | (063) 22-897 |
| 41000 | ZAGREB I | — Trg Republike 11 | (041) 271-091 |
| 41000 | ZAGREB II | — Drage Iblera 2 | (041) 412-091 |
| 54000 | OSIJEK | — A. Cesarca 11 | (054) 32-185 |
| 52000 | PULA | — Prvomajska 25 | (052) 23-835 |
| 51000 | RIJEKA | — N. revolucije 36 | (051) 25-650 |
| 44000 | SISAK | — Trg slobode 4 | (044) 22-659 |
| 47000 | KARLOVAC | — Gundulićeva 6 | (047) 23-266 |
| 56000 | VINKOVCI | — Lenjinova 19 | (056) 14-371 |
| 43000 | BJELOVAR | — Maršala Tita 12 | (043) 21-508 |
| 55000 | SL. BROD | — Omladinska 23 | (055) 232-380 |
| 43400 | VIROVITICA | — Matije Gupca 2 | (046) 722-324 |
| 55300 | SL. POŽEGA | — S. Radića 18 | (055) 72-891 |
| 58000 | SPLIT | — Jonićeva 19 | (058) 48-399 |
| 57000 | ZADAR | — Pavlinovićeva 3 | (057) 433-198 |
| 50000 | DUBROVNIK | — Od Puča bb | (050) 24-578 |
| 59000 | ŠIBENIK | — Višićeva 3 | (059) 22-223 |
| 58230 | SINJ | — Trg osobođenja 2 | (058) 82-747 |
| 59300 | KNIN | — Maršala Tita 59 | (059) 60-502 |
| 81000 | TITOGRAD | — M. Vukova 19 | (081) 45-965 |
| 71000 | SARAJEVO | — V. Karadžića 1 | (071) 37-240 |
| 78000 | BANJA LUKA | — Marije Bursać 1 | (078) 23-738 |
| 78000 | BANJA LUKA PRODAJNO SERVISNI CENTAR | — V. Pelagića 34 b | (078) 35-089 |
| 75000 | TUZLA | — M. Tita 68 a | (072) 33-774 |
| 72000 | ZENICA | — S. Radića 22 | (072) 23-075 |
| 78240 | JAJCE | — Maršala Tita 55 | (070) 32-871 |
| 79000 | MOSTAR | — Maršala Tita 85 | (088) 55-659 |
| 74000 | DOBOJ | — Maršala Tita bb | (074) 21-381 |
| 72270 | TRAVNIK | — Maršala Tita 99 | (072) 81-378 |
| 78300 | PRIJEDOR | — Maršala Tita 52 | (079) 21-866 |
| 21000 | NOVI SAD | — JNA 34 | (021) 29-679 |
| 23000 | ZRENJANIN | — S. Mihalja 6 | (023) 62-405 |
| 24000 | SUBOTICA | — 10. oktobra 4 d | (023) 22-926 |
| 25000 | SOMBOR | — Laze Kostića 3 | (025) 23-571 |
| 22400 | RUMA | — Želježnička 6 | (022) 424-367 |
| 23300 | KIKINDA | — 7. juli 9 | (023) 522-843 |
| 26300 | VRŠAC | — G. Principa 6 | (013) 811-660 |

## Popis »BAGAT« prodajalnica z številko pošte in z naslovima

| Br. | MJESTO | ULICA I BROJ | TELEFON |
|---|---|---|---|
| 24400 | SENTA | — N. revolucije 1 | (024) 812-555 |
| 21400 | BAČKA PALANKA | — V. Masleše 13 | nema tel. |
| 11000 | BEOGRAD I | — Balkanska 49 | (011) 681-641 |
| 11000 | BEOGRAD II | — Obilićev | |
| 11000 | BEOGRAD III | — Prizrenska 11 | (011) 688-957 |
| 11400 | MLADENOVAC | — Vojvode Putnika 7 | (011) 821-216 |
| 15000 | ŠABAC | — Jerkovićeva 19 | (015) 21-099 |
| 11080 | ZEMUN | — Karađorđev trg 7 | (011) 606-143 |
| 14000 | VALJEVO | — Ž. Jovanovića 1/3 | (014) 21-750 |
| 36000 | KRALJEVO | — Omladinska 3 | (036) 24-752 |
| 37000 | KRUŠEVAC | — Oktobarske revolucije 20 | (037) 22-172 |
| 34000 | KRAGUJEVAC | — Maršala Tita 5 | (034) 60-294 |
| 36300 | NOVI PAZAR | — 28. novembra 121 | (020) 21-399 |
| 12000 | POŽAREVAC | — Maršala Tita 61 | (012) 23-232 |
| 16000 | LESKOVAC | — 11. oktobra 1 | (016) 35-85 |
| 35250 | PARAĆIN | — Maršala Tita 70 | (035) 53-572 |
| 31000 | TITOVO UŽICE | — Slanuška 7 | (031) 23-271 |
| 18500 | VRANJE | — Maršala Tita 204 | (017) 22-019 |
| 38220 | TITOVA MITROVICA | — Maršala Tita D-2 bb | (028) 22-858 |
| 18000 | NIŠ | — Pobede 30 | (018) 24-145 |
| 38000 | PRIŠTINA | — Beogradska 31/B | (038) 25-069 |
| 19000 | ZAJEČAR | — Ljube Nešića 35 | (019) 23-773 |
| 18220 | ALEKSINAC | — Maršala Tita 138 | (018) 871-612 |
| 38400 | PRIZREN | — Miladina Popovića 7 | (029) 22-352 |
| 38320 | ĐAKOVICA | — E. Duraka 2 | (039) 82-400 |
| 91000 | SKOPLJE I | — Đure Salaja 1 | (091) 237-806 |
| 91000 | SKOPLJE II | — Kej 13. novembra bb | (091) 237-262 |
| 97000 | BITOLA | — I. Milutinovića bb | (097) 42-480 |
| 91220 | TETOVO | — S. Pindjura 41 | (094) 24-742 |
| 97500 | PRILEP | — B. Talevski 33 | (097) 23-399 |
| 91500 | KUMANOVO | — Tode Mendol | nema tel. |
| 92400 | STRUMICA | — Kula Tržnica | (092) 21-180 |
| 91430 | KAVADARCI | — Ilindenska 46 | (093) 75-972 |
| 92300 | KOČANI | — Rade Končara 21 | (092) 75-248 |

## Списак »Багат« продаваоница са бројем поште и адресама

| Бр. | МЈЕСТО | УЛИЦА И БРОЈ | ТЕЛЕФОН |
|---|---|---|---|
| 62000 | МАРИБОР | — М. Горкега 18 | (062) 26-473 |
| 66000 | КОПЕР | — Чевљарска 29 | (066) 23-684 |
| 61000 | ЉУБЉАНА | — Господсветска 8 | (061) 317-613 |
| 63000 | ЦЕЉЕ | — Ћупријска 19 | (063) 22-897 |
| 41000 | ЗАГРЕБ I | — Трг Републике 11 | (041) 271-091 |
| 41000 | ЗАГРЕБ II | — Драге Иблера 2 | (041) 412-091 |
| 54000 | ОСИЈЕК | — А. Цесарца 11 | (054) 32-185 |
| 52000 | ПУЛА | — Првомајска 25 | (052) 23-835 |
| 51000 | РИЈЕКА | — Народне револуције 36 | (051) 25-650 |
| 44000 | СИСАК | — Трг слободе 4 | (044) 22-659 |
| 47000 | КАРЛОВАЦ | — Гундулићева 6 | (047) 23-266 |
| 56000 | ВИНКОВЦИ | — Лењинова 19 | (056) 14-371 |
| 43000 | БЈЕЛОВАР | — Маршала Тита 12 | (043) 21-508 |
| 55000 | СЛ. БРОД | — Омладинска 23 | (055) 232-380 |
| 43400 | ВИРОВИТИЦА | — Матије Гупца 2 | (046) 722-324 |
| 55300 | СЛ. ПОЖЕГА | — С. Радића 18 | (055) 72-891 |
| 58000 | СПЛИТ | — Јонићева 19 | (058) 48-399 |
| 57000 | ЗАДАР | — Павлиновићева 3 | (057) 33-198 |
| 50000 | ДУБРОВНИК | — Од Пуча бб | (050) 24-578 |
| 59000 | ШИБЕНИК | — Вишићева 3 | (059) 22-223 |
| 58230 | СИЊ | — Трг ослобођења 2 | (058) 82-747 |
| 59300 | КНИН | — Маршала Тита 59 | (059) 60-502 |
| 81000 | ТИТОГРАД | — М. Вукова 19 | (081) 45-965 |
| 71000 | САРАЈЕВО | — В. Караџића 1 | (071) 37-240 |
| 78000 | БАЊА ЛУКА | — Марије Бурсач 1 | (078) 23-738 |
| 78000 | БАЊА ЛУКА ПРОДАЈНО СЕРВИСНИ ЦЕНТАР | — Васе Пелагића 34б | (078) 35-089 |
| 75000 | ТУЗЛА | — Маршала Тита 68а | (072) 33-774 |
| 72000 | ЗЕНИЦА | — С. Радића 22 | (072) 23-075 |
| 78240 | ЈАЈЦЕ | — Маршала Тита 55 | (070) 32-871 |
| 79000 | МОСТАР | — Маршала Тита 85 | (088) 55-659 |
| 74000 | ДОБОЈ | — Маршала Тита бб | (074) 21-381 |
| 72270 | ТРАВНИК | — Маршала Тита 99 | (072) 81-378 |
| 78300 | ПРИЈЕДОР | — Маршала Тита 52 | (079) 21-866 |
| 21000 | НОВИ САД | — ЈНА 34 | (021) 29-679 |
| 23000 | ЗРЕЊАНИН | — С. Михаља 6 | (023) 62-405 |
| 24000 | СУБОТИЦА | — 10. октобра 4 д | (023) 22-926 |
| 25000 | СОМБОР | — Лазе Костића 3 | (025) 23-571 |
| 22400 | РУМА | — Жељежничка 6 | (022) 424-367 |
| 23300 | КИКИНДА | — 7. јули 9 | (023) 522-843 |
| 26300 | ВРШАЦ | — Г. Принципа 6 | (013) 811-660 |

## Адреси на продавниците »Багат«

| Бр. | МЈЕСТО | УЛИЦА И БРОЈ | ТЕЛЕФОН |
|---|---|---|---|
| 24400 | СЕНТА | — Народне револуције 1 | (024) 812-555 |
| 21400 | БАЧКА ПАЛАНКА | — В. Маслеше 13 | нема тел. |
| 11000 | БЕОГРАД I | — Балканска 49 | (011) 681-641 |
| 11000 | БЕОГРАД II | — Обилићев | |
| 11000 | БЕОГРАД III | — Призренска 11 | (011) 688-957 |
| 11400 | МЛАДЕНОВАЦ | — Војводе Путника 7 | (011) 821-216 |
| 15000 | ШАБАЦ | — Јерковићева 19 | (015) 21-099 |
| 11080 | ЗЕМУН | — Карађорђев трг 7 | (011) 606-143 |
| 14000 | ВАЉЕВО | — Ж. Јовановића 1/3 | (014) 21-750 |
| 36000 | КРАЉЕВО | — Омладинска 3 | (036) 24-752 |
| 37000 | КРУШЕВАЦ | — Октобарске револуције 20 | (037) 22-172 |
| 34000 | КРАГУЈЕВАЦ | — Маршала Тита 5 | (034) 60-294 |
| 36300 | НОВИ ПАЗАР | — 28. новембра 121 | (020) 21-399 |
| 12000 | ПОЖАРЕВАЦ | — Маршала Тита 61 | (012) 23-232 |
| 16000 | ЛЕСКОВАЦ | — 11. октобра 1 | (016) 35-85 |
| 35250 | ПАРАЋИН | — Маршала Тита 70 | (035) 53-572 |
| 31000 | ТИТОВО УЖИЦЕ | — Сланушка 7 | (031) 23-271 |
| 18500 | ВРАЊЕ | — Маршала Тита 204 | (017) 22-019 |
| 38220 | ТИТОВА МИТРОВИЦА | — Маршала Тита Д-2 бб | (028) 22-858 |
| 18000 | НИШ | — Победе 30 | (018) 24-145 |
| 38000 | ПРИШТИНА | — Београдска 31/Б | (038) 25-069 |
| 19000 | ЗАЈЕЧАР | — Љубе Нешића 35 | (019) 23-773 |
| 18220 | АЛЕКСИНАЦ | — Маршала Тита 138 | (018) 871-612 |
| 38400 | ПРИЗРЕН | — Миладина Поповића 7 | (029) 22-352 |
| 38320 | ЂАКОВИЦА | — Е. Дурака 2 | (039) 82-400 |
| 91000 | СКОПЉЕ I | — Ђуре Салаја 1 | (091) 237-806 |
| 91000 | СКОПЉЕ II | — Кеј 13. новембра бб | (091) 237-262 |
| 97000 | БИТОЛА | — И. Милутиновића бб | (097) 42-480 |
| 91220 | ТЕТОВО | — С. Пиндјура 41 | (094) 24-742 |
| 97500 | ПРИЛЕП | — Б. Талевски 33 | (097) 23-399 |
| 91500 | КУМАНОВО | — Тоде Мендол | |
| 92400 | СТРУМИЦА | — Кула Тржница | (092) 21-180 |
| 91430 | КАВАДАРЦИ | — Илинденска 46 | (093) 75-972 |
| 92300 | КОЧАНИ | — Р. Кончара 21 | (092) 75-248 |

## »BAGAT« SERVISNE RADIONICE
## »BAGAT« SERVISNE DELAVNICE

| Br. | MJESTO | ULICA I BROJ | TELEFON |
|---|---|---|---|
| 57000 | ZADAR | — Put V. Bagata bb | (057) 25-683 |
| 58000 | SPLIT | — Partizanska 12 | (058) 589-133 |
| 71000 | SARAJEVO | — Briješćanska bb | (071) 461-155 |
| 91000 | SKOPLJE | — Bulevar JNA 43 | (091) 232-200 |
| 21000 | NOVI SAD | — Radnička 49 | (021) 621-850 |
| 18000 | NIŠ | — Pobede 30 | (018) 45-166 |
| 41000 | ZAGREB | — Trg Drage Iblera 2 | (041) 412-091 |
| 11000 | BEOGRAD | — Balkanska 49 | (011) 643-982 |
| 54000 | OSIJEK | — A. Cesarca 11 | (054) 32-081 |
| 61000 | LJUBLJANA | — Gasilska 3 | (061) 324-192 |
| 62000 | MARIBOR | — Koroška cesta 47 | (062) 26-492 |
| 78000 | BANJA LUKA | — V. Pelagića 34 | (078) 35-089 |
| 38000 | PRIŠTINA | — Istarska 22 | (038) 20-558 |
| 75000 | TUZLA | — Maršala Tita 68 a | (075) 221-925 |
| 81000 | TITOGRAD | — 4. juli 49 | (081) 34-669 |

## »BAGAT« SKLADIŠTA
## »BAGAT« SKLADIŠČA

1. 57000 ZADAR, Put V. Bagata bb — tel. (057) 23-345
2. 47250 DUGA RESA, Bosiljčeva 69 — tel. (047) 78-330
3. 58000 SPLIT, Doverska 35 — tel. (058) 512-960
4. 71210 SARAJEVO, Briješćanska bb — tel. (071) 461-200
5. 56000 VINKOVCI, Lenjinova 19 — tel. (056) 14-371
6. 26000 PANČEVO, I. L. Ribara bb — tel. (013) 46-123
7. 18000 NIŠ, S. Paunovića 74 — tel. (018) 61-821
8. 91206 SKOPLJE, Madžari s. Trubarjevo — tel. (091) 515-037

## »БАГАТ« СЕРВИСНЕ РАДИОНИЦЕ
## »БАГАТ« СЕРВИСНИ СЛУЖБИ

| Бр. | МЈЕСТО | УЛИЦА И БРОЈ | ТЕЛЕФОН |
|---|---|---|---|
| 57000 | ЗАДАР | — Пут В. Багата бб | (057) 25-683 |
| 58000 | СПЛИТ | — Партизанска 12 | (058) 589-133 |
| 71000 | САРАЈЕВО | — Бријешћанска бб | (071) 461-155 |
| 91000 | СКОПЉЕ | — Булевар ЈНА 43 | (091) 232-200 |
| 21000 | НОВИ САД | — Радничка 49 | (021) 621-850 |
| 18000 | НИШ | — Победе 30 | (018) 45-166 |
| 41000 | ЗАГРЕБ | — Трг Драге Иблера 2 | (041) 412-091 |
| 11000 | БЕОГРАД | — Балканска 49 | (011) 643-982 |
| 54000 | ОСИЈЕК | — А. Цесарца 11 | (054) 32-081 |
| 61000 | ЉУБЉАНА | — Гасилска 3 | (061) 324-192 |
| 62000 | МАРИБОР | — Корошка цеста 47 | (062) 26-492 |
| 78000 | БАЊА ЛУКА | — В. Пелагића 34 | (078) 35-089 |
| 38000 | ПРИШТИНА | — Истарска 22 | (038) 20-558 |
| 75000 | ТУЗЛА | — Маршала Тита 68а | (075) 221-925 |
| 81000 | ТИТОГРАД | — 4. јули 49 | (081) 34-669 |

## »БАГАТ« СКЛАДИШТА

57000 ЗАДАР, Пут В. Багата бб — тел. (057) 23-345
47250 ДУГА РЕСА, Босиљчева 69 — тел. (047) 78-330
58000 СПЛИТ, Доверска 35 — тел. (058) 512-960
71210 САРАЈЕВО, Бријешћанска бб — тел. (071) 461-200
56000 ВИНКОВЦИ, Ленјинова 19 — тел. (056) 14-371
26000 ПАНЧЕВО, И. Л. Рибара бб — тел. (013) 46-123
18000 НИШ, С. Пауновића 74 — тел. (018) 61-821
91206 СКОПЉЕ, Мађари с. Трубарјево — тел. (091) 515-037

**VLADO BAGAT** **RO za proizvodnju šivaćih i alatnih strojeva plinskih armatura i drvnih proizvoda**

ZADAR, Ulica narodnog heroja Vlade Bagata bb

PREVOD IZVRŠILO:

DRUŠTVO ZNANSTVENIH I TEHNIČKIH
PREVODILACA HRVATSKE — ZAGREB, Palmotićeva 22 Tisak: »Narodni list« — Zadar, IX. 1989.